

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Filozofická fakulta

Ústav informačních studií a knihovnictví

Studijní program: Informační studia a knihovnictví

Studijní obor: Studia nových médií

Diplomová práce

Bc. Marek Botha

Vliv nových médií na sex dating

The Impact of New Media on Sex Dating

Praha 2015

Vedoucí práce: Mgr. Jakub Macek, Ph.D.

Konzultant práce: Mgr. Michaela Buchtová, Ph.D.

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Jakub Macek, Ph.D.

Konzultant diplomové práce: Mgr. Michaela Buchtová, Ph.D.

Oponent diplomové práce:

Datum obhajoby:

Hodnocení:

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval své rodině a přátelům za podporu, účastníkům tohoto výzkumu za čas, ochotu a otevřenost, vedoucímu Mgr. Jakubu Mackovi, Ph.D. za podporu a trpělivost konzultovat na dálku, Mgr. Michaele Buchtové, Ph.D. za pomoc při hledání úhlu pohledu a v neposlední řadě autorům Jasonu Farmanovi, Jaimemu Woo a Shaku McGlottenovi za poskytnutí užitečných rad a materiálů.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracoval samostatně, že jsem řádně citoval všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 24. července 2015

.....
Marek Botha

Identifikační záznam

BOTHA, Marek. *Vliv nových médií na sex dating*. Praha, 2015. 100s. Diplomová práce (Mgr). Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví. Vedoucí práce Mgr. Jakub Macek, Ph.D.

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá tím, jaké to je (ne)uspět při navazování digitálního, ale i tělesného kontaktu. Tato studie si klade za úkol více přiblížit jednu z forem sociální interakce – *sex dating* a zkoumá, jakou roli hrají aplikace založené na geolokaci v jeho současné podobě. Praktická část je řešena formou kvalitativního výzkumu na vzorku 18 aktivních uživatelů metodou hloubkových rozhovorů a porovnává zkušenosti, které mají heterosexuálně a homosexuálně orientovaní uživatelé s tímto neanonymním digitálním prostředím sjenocující fyzicky se pohybující jedince do jednoho fluidního virtuálního místa.

Klíčová slova

Sex, sex dating, hook-up, cruising, sexuální chování, technologie, nová média, location based services, Grindr, Tinder, Bluejacking

Abstract

This thesis is about what it feels like to connect, or fail, during digital or *face-to-face* interaction. This study aims to investigate one of the types of social interaction – *sex dating* and examines the role and impact of location-based dating applications in current form. The practical part is based on qualitative research method in form of in-depth interview with 18 active users. It compares experience of heterosexual and homosexual users with this non-anonymous digital environment integrate individuals into a fluid virtual space.

Keywords

Sex, sex dating, hook-up, cruising, sexual behavior, technology, new media, location based services, Grindr, Tinder, Bluejacking

OBSAH

Úvod.....	1
1 TEORETICKÁ ČÁST	5
1.1 Definice pojmu sex dating	5
1.2 Dosavadní výzkum sex datingu	9
1.3 Vliv (nových) médií na sex dating	12
1.3.1 Liberalizace sexuálního chování.....	13
1.3.2 Internet a on-line dating	14
1.3.3 Geolokační sociální sítě jako nová média.....	17
1.4 Geolokační sociální sítě jako nástroje pro sex dating	19
1.4.1 Rozdělení geolokačních služeb.....	20
1.4.2 Charakteristika <i>Location-based-dating services</i>	21
1.5 Aspekty geolokačních sociálních sítí využívaných pro sex dating	25
1.5.1 Místa, prostory a viditelnost	25
1.5.2 On-line dating profily	27
1.5.3 Vizualní sebezprezentace v prostředí LBDS	30
1.6 Negativní dopady geolokačních sociálních sítí	32
2 METODOLOGICKÁ ČÁST.....	36
2.1 Výzkumný problém a kontext.....	36
2.2 Cíl výzkumu a výzkumné otázky	38
2.3 Metoda výzkumu.....	40
2.3.1 Kvalitativní výzkum	40
2.4 Metoda sběru dat	41
2.4.1 Předvýzkum	41
2.4.2 Výběr respondentů	42
2.4.3 Polostrukturovaný rozhovor	43
2.4.4 Etika výzkumu	44
2.5 Analýza dat.....	44
2.6 Diskuze a limity výzkumu	45
3 EMPIRICKÁ ČÁST	47
3.1 Charakteristika respondentů a okolnosti výzkumu	47
3.2 Výsledky výzkumu.....	51
3.2.1 Jak lidé používají geolokační aplikace	51

3.2.1.1	<i>Důvody pro využívání geolokačních sociálních sítí</i>	51
3.2.1.2	<i>Vzorové užívání</i>	52
3.2.1.3	<i>Limity geolokačních aplikací</i>	56
3.2.2	Geolokace jako nové kritérium pro filtrování.....	57
3.2.2.1	<i>Filtrování</i>	58
3.2.2.2	<i>Geolokace ve městě versus na maloměstě/vesnici</i>	59
3.2.2.3	<i>Geolokace jako (globální) nástroj identifikace v homosexuální subkultuře</i>	63
3.2.3	Sex dating prostřednictvím geolokačních sociálních sítí.....	65
3.2.3.1	<i>Sexuální chování a zkušenosti</i>	65
3.2.3.2	<i>Místa, kde k sexu dochází</i>	69
3.2.3.3	<i>Rizika a řízení rizik ve vztahu k bezpečnému sexu</i>	70
3.2.4	Řízení identity a identifikovatelnosti	73
3.2.4.1	<i>Sebeprezentace</i>	74
3.2.4.2	<i>Propojitelnost</i>	77
3.2.4.3	<i>Kritéria pro výběr ostatních uživatelů</i>	79
3.2.5	Charakter partnerských vztahů	81
3.3	Diskuse.....	83
3.3.1	Sex dating na pomezí fyzických a virtuálních vrstev	83
	Závěr	88
	Seznam obrázků	90
	Seznam použité literatury.....	91

Seznam použitých zkratk

CMC - Computer-mediated communication

GPS - Global Positioning System

HIV - Human Immunodeficiency Virus

LBDS - location-based-dating services

LGBTQ - Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Intersex and Questioning

LBRTD - location-based real-time dating

LBS - location-based services

Úvod

O sexu se mluvit musí.

Michel Foucault

Během relativně krátké doby prošlo seznamování, utváření osobních vztahů a oblast sexuálního chování poměrně značnou proměnou. Těmto sociálním interakcím se díky internetu dostalo revoluce. Nejprve expandovaly do dynamicky se vyvíjejícího kyberprostoru, poté se s rozvojem nových médií roztržily do prostorů hybridních a po propojení s přenositelnými mobilními zařízeními zintenzivněly a staly se realizovatelnými prakticky odkudkoliv.

Dostupnost internetu již není pevně svázána s jediným místem a počítačem, ale naopak je k internetu možné získat přístup takřka kdekoli, kde se lze přihlásit k Wi-Fi nebo 3G síti. S technologickými změnami souvisí i časté využití technologie *Global Positioning System* (česky *Globální polohovací systém*, zkráceně *GPS*) a dalších metod, díky kterým je možné zjistit, kde se člověk nachází. Na základě těchto skutečností mohly vzniknout a začít se rozšiřovat i tzv. *geolokační služby* (anglicky *location based services*, zkráceně *LBS*). Specifickým druhem těchto služeb jsou pak *geolokační sociální sítě* (anglicky *location based social networks* nebo *geosocial networks*), které využívají informace o aktuální geografické poloze uživatele (jako např. Foursquare, Yelp, Instagram apod.) [Křenek, 2013].

V okamžiku, kdy lidé začali přecházet od stolních počítačů a notebooků k mobilním aplikacím, začaly se na malé displeje přesouvat i seznamovací služby využívající právě GPS data k lokalizaci *nejbližších* uživatelů. Díky tomu vznikl zvláštní druh geolokačních sociálních sítí poskytujících vedle honby za vztahem i specifický digitální prostor kódovaný pro sexuální setkání. Málokdo má dnes čas vysedávat u počítače, po barech, parcích, kavárnách nebo knihovnách a čekat na to, že zrovna tady potká nezávazné povyražení nebo lásku na celý život. Ale už ani to není nutností. Všechna veřejná místa, která umožňují styk s ostatními lidmi, si nosíme s sebou v kapse. Jsou to právě mobilní zařízení, která v současnosti ovlivňují životní styl jako žádné jiné médium.

Je zřejmé, že žijeme v rychle se měnící době, ve které je nutné se pohotově orientovat a neustále přizpůsobovat novým změnám a trendům. Je jedno, jestli člověk sáhne po mobilních aplikacích typu *Grindr*, *Tindr* nebo *Badoo*. Jakákoli služba z ranku mobilního

datingu gamifikovala¹ sféru seznamovacích služeb a učinila z ní hru zasazenou do konkurenčního prostředí s důrazem na vizuální stránku, která hraje při procesu rychlého rozhodování v reálném čase a konkrétním místě čím dál důležitější roli. Celý průběh on-line seznamování se tak zjednodušil, ale zároveň částečně omezil na vizuální informaci danou profilovou fotografií, lokalitu, čas a dosah příslušné geolokační služby.

Jednoduché, ale nepřímé seznamování v soukromí prostřednictvím geolokačních sítí není výrazem skrývání či případného studu. Je spíše odrazem životního stylu moderního člověka v 21. století, který podléhá různým alternativním životním stylům, žije déle a podle demografických trendů neuzavírá manželské svazky v takové míře, jak tomu bylo ještě před několika málo desetiletími. Eric Klinenberg [2013] upozorňuje na fakt, že stále více lidí volí život bez partnera či partnerky. Podle jeho názoru to neznamená, že by tito lidé chtěli být sami ani to, že jsou sami. Tato stále se zvětšující skupina má na sebe v řadě případů navázanou nemalou síť kontaktů, dbá o svůj osobnostní rozvoj stejně tak jako o obraz, který prezentuje na sociálních sítích, a je neustále v pohybu.

Města – zejména velká města – jsou místem, kde jsou lidé z různých kulturních a geografických prostředí vtahováni do sexuálních vztahů rozmanitého trvání – od *sexu na jednu noc*, po celoživotní vztahy. Právě zde se rýsuje nové chápání sexualit. V éře globálního obchodu a cestovního ruchu jsou to právě města, kolem kterých je sex organizován a kde je virtuální sexuální obsah vyráběn a spotřebováván [Hubbard, 2011]. Proto jsou lidé využívající nová média při hledání čistě sexuálních prožitků subkulturou² spíše větších měst. Subjektivně vnímám toto spojení jako vyústění určitého způsobu městského života, které se odvíjí od počtu on-line osob v dosahu mobilního zařízení. Nabídka po připojení vypadá jinak v Praze, a jinak v městech s větším nebo menším počtem obyvatel. I kritéria k roztřídění a filtrování uživatelů se odlišují v závislosti na lokalitě.

Veřejný prostor je a pravděpodobně do určité míry i vždycky bude kódovaný jako normativní a jakákoliv odchylka od normy může být shledána jako nežádoucí, ale pod povrchem se až rhizomaticky rozpínají další a další náhodné, decentralizované a proměnlivé digitální sítě sloužící ke komunikaci na základě sexuální identity a sexuálních preferencí.

---

¹ Gamifikace je uplatňování tzv. technik herních designů, herního myšlení a herních principů do neherního prostředí jako jsou webové stránky orientované na zákazníky či mobilní aplikace. Cílem je změnit a ovlivnit chování uživatelů v těchto neherních prostředích [Robson, et.al, 2014].

² Subkulturu můžeme charakterizovat jako soubor specifických norem, hodnot, vzorců chování a životních stylů charakterizujících určitou skupinu v rámci dominantní kultury [Nedbálková, 2000].

Nemusí jít vždy nutně jen o sex, ale o navázání prostého spojení a pocitu pohodlí v prostoru, v kterém se nacházíme a sdílíme s ostatními lidmi [Transmediale 2014 afterglow, 2014].

Tato diplomová práce se zabývá tím, jaké to je (ne)uspět při navazování digitálního, ale i tělesného kontaktu. Klade si za úkol více přiblížit jednu z forem sociální interakce – *sex dating*. Fenomén, jehož existence je v současnosti umocněna právě aplikacemi využívající GPS souřadnice mobilních zařízení k nalezení partnera v nejbližším okolí právě třeba za účelem náhodného sexuálního styku a dalších tělesných aktivit čistě fyzického charakteru bez přítomnosti citové vazby či touhy po tradičním romantickém vztahu [Bogle, 2007]. Nová média v tomto směru pomohla otevřít veřejný prostor novým zkušenostem, novým formám komunikace.

Doposud bylo realizováno nepřeborné množství výzkumů zabývajících se oblastí sexuálního chování v prostředí internetu. Část výzkumů se soustředila na porozumění tomu, jací lidé hledají sexuální nebo romantické partnery přes internet. Další se zabývaly přenosem vztahů z on-line prostředí do reality [Dědková, 2009]. Avšak s rozšířením geolokačních aplikací zaměřených na seznamování vznikla další, dosud nedostatečně zmapovaná, komunikační vrstva, ve které dochází k překryvu fyzického prostoru s on-line prostorem, díky čemuž je možné propojit zcela neznámý vzorek lidí v reálném čase a místě. Tím dochází k pomyslnému mazání hranic mezi virtuálním světem a skutečností, což může mít mimo jiné i za následek transformaci normativního chování.

Cílem práce je zjistit, jakou roli hrají nová média založená na geolokaci v současné podobě *sex datingu* a porovnat zkušenosti, které mají heterosexuálně a homosexuálně orientovaní uživatelé s tímto relativně novým neanonymním digitálním prostředím shlukujícím jednotlivce do jednoho virtuálního místa, které je prioritně postavené na viditelnosti dané vzájemnou blízkostí. Smyslem práce není sestavení manuálu pro úspěšné využívání geolokačních aplikací s cílem dosažení sexuálního styku, ani naznačit, že jsou informační a komunikační technologie využívány všemi uživateli bez rozdílu jako nástroj pro hledání sexu.

Tato práce se drží tradiční struktury diplomové práce a je rozdělena do tří základních částí – teoretickou, metodologickou a empirickou. V první části se věnuji definičnímu pojetí pojmu *sex dating*, shrnuji existující výzkumy v této oblasti, předkládám průřez vlivů spojených s masovými médii, které formovaly sexuální chování v průběhu 20. století a důraz kladu na geolokační sociální sítě, které v současnosti vytlačují webové seznamky

a představují místo, které zjednodušuje navazování vztahů sexuální povahy. Tuto část uzavírám vymezením negativních dopadů těchto sítí na lidské chování. Metodologická část vysvětluje daný výzkumný problém, definuje cíle mého bádání, popisuje výběr metody kvalitativního výzkumu, volbu respondentů, způsob sběru dat a jejich analýzu. Stěžejní částí mé práce je empirie, kde prezentuji výsledky výzkumu a nabízím jejich interpretaci s přihlédnutím k teoretickému rámci. V závěru shrnuji nové poznatky, které tato práce přináší.

1 TEORETICKÁ ČÁST

Tato část je věnována teoretickému zázemí mé práce. V jednotlivých kapitolách představuji definiční pojetí pojmu sex dating, prezentuji dosavadní výzkumy realizované v této oblasti, popisují technologické vlivy, které v průběhu 20. století začaly formovat a stále ještě formují sexuální chování, a v závěru se věnuji geolokačním sociálním sítím zaměřeným na seznamování. Zabývám se jimi jako novým médiem, které spojuje ve fyzickém prostoru rozptýlené a neustále se pohybující jednotlivce do jednoho virtuálního místa, kde virtuální vrstvy a fyzický prostor ovlivňují vzájemnou viditelnost uživatelů.

1.1 Definice pojmu sex dating

Intimní vztahy procházejí v současnosti velkou reorganizací. V průběhu posledních 60 let se formy *dvoření* posunuly od *tradičních romantických* podob lásky³ k méně formálnímu sex datingu, který se stal postupně součástí normativní kultury [Bogle, 2007].

Řada autorů ve svých výzkumech upozorňuje na to, že jsme svědky *sexualizace* či *pornifikace* médií a společnosti [např. Attwood, 2002; Attwood, 2006; Cook, 2006; Davenport a Cronin, 2001]. Sex se stal veřejným tématem v různých médiích, která odráží způsob, jakým se vyvinuly sexuální záliby a mění se společenské a sexuální scénáře. Populární kultura přejímá modely stylizace, které byly dříve konvenční pouze pro pornografické reprezentace (často ve snaze o senzaci, šokování, osobní reklamu) a stává se zdrojem sexuální výchovy [Vaněček, 2014; Strasburger, 2005].

Podle Garcii [2012] a Heldmana [2010] mohou mít vlivy spojené s populární kulturou a technologickým vývojem za následek transformaci *normativního chování* vedoucí

---

³ Giddens vymezuje dva druhy lásky: *romantickou* a *konfluentní* neboli *spolu plynoucí*. Obě jsou vzájemně protikladné, jejich základ je však společný. *Romantická láska* je spíše ženská a výlučně heterosexuální, založená nejen na fyzických rozdílech obou pohlaví, ale také na mytickém spojení muže a ženy coby dvou genderových protikladů. *Romantická láska* je spojena se sexuální exkluzivitou, která je daná samotnou kulturně podmíněnou představou, že romantická láska může být pouze mezi dvěma partnery, a jejím vyvrcholením bývá monogamní manželský svazek, případně založení rodiny. *Konfluentní láska* oproti tomu vychází z uvědomování si vlastního postavení a vlastní identity ve vztahu. Souvisí s individualizací společnosti a předpokládá rovnocennou pozici obou partnerů. Jde o racionálně vnímaný koncept vztahu, v němž oba partneři vyhodnocují všechny klady a zápory. Nemusí být sexuálně exkluzivní a nemusí být výlučně spojena s heterosexuální, neboť spíše než s pohlavím partnerů souvisí s jejich feminitou a maskulinitou, které nemusí na biologickém pohlaví nutně záviset. *Konfluentní láska* souvisí s plastickou sexualitou, chápanou jako potěšení neomezované obavou z nechtěného těhotenství, vymaněnou z ryze nebo primárně prokreační funkce a plnicí funkci rekreační. V souvislosti s touto sexuální svobodou se rozvolňuje souvislost naplňované lásky s výlučně dlouhodobými a monogamními svazky. [Giddens, 2012]

k vyhledávání nezávazných sexuálních setkání. ⁴ Bogle [2007] chápe tato sexuální setkání, tzv. *sex dating*, jako odlišný způsob vztahu, než jak je tomu u *tradičních romantických vztahů*. Vysvětluje jej jako náhodný sexuální styk a další tělesné aktivity zaměřené na fyzické potěšení bez přítomnosti citové vazby či touhy po *tradičním romantickém vztahu*. Odehrává se spontánně, většinou mezi naprostými cizinci. Zahrnuje široké spektrum sexuálního chování od líbání přes orální sex až po pohlavní styk.

V současnosti je sexuální akt realizovaný mimo rámec romanticky ustanoveného vztahu čím dál častější a společensky přijatelnější [Bogle, 2007]. Přehled literatury a výzkumů naznačuje, že tyto aktivity jsou dominantní u dospívající části populace, což představuje výrazný posun v otevřenosti a přijetí nezávazného sexu [Garcia et al., 2012, s. 161]. Neznamena to však, že by se *romantické namlouvání* vytratilo úplně, jen není určitou skupinou mladých lidí vyhledáváno. Vznikají tak nové formy vztahů, které nejsou primárně definovány skrze soužití dvou osob. Pojem *sex dating* není zcela všeobecně známé pojmenování, mnohem častěji se v souvislosti s hledáním a realizováním náhodných sexuálních styků setkáme s označením **hook-up**, **cruising** či slangovým **cottaging** a **dogging**. V této části vymezím tyto pojmy a nabídnu souhrn klíčových teorií.

Definice pojmu *hook-up* se mezi výzkumníky liší. Nejčastěji je charakterizován jako forma příležitostného sexu nebo nezávazného sexuálního setkání. Hatfield, Hutchison, Bensman, Young, a Rapson [2012] definují příležitostný sex jako akt uskutečněný mimo rámec formálního vztahu (pár, manželství), bez tradičních důvodů (jako je láska, rozmnožování nebo závazek). Paul, McManus, a Hayes [2000] vynechávají možnost opakovaného sexu s předchozími partnery nebo přáteli a definují *hook-up* jako pohlavní styk, většinou na jednu noc, který probíhá mezi dvěma naprostými cizinci nebo lidmi, kteří se znají krátkou dobu.⁵

Lewis, Granato, Blayney, Lostutter a Kilmer [2012] používají více behaviorálně specifičtější definici a *hook-up* definují jako fyzicky intimní událost (zahrnující některou z těchto činností: dotýkání, orální sex, vaginální sex, anální sex) mezi dvěma lidmi, kteří se nenachází v romantickém vztahu a nedochází u nich k žádným vzájemným očekáváním

---

⁴ Normativní chování neboli v případě této práce normativní sexualita je určitý model jednotného "přirozeného" sexu, který se má lidem automaticky vybavit, když se řekne sex. Na sex se nahlíží jako na něco, co má stanovenou jednu ideální podobu, které by se měl držet každý [Krejčí, 2013]. Sex dating jde v tomto směru proti této jednotné představě.

⁵ Definiční pojetí operující s pojmem *sex na jednu noc* aktivitu částečně stigmatizuje a omezuje ji na akt, který probíhá pouze v noci, což není úplně přesné časové ohraničení, protože k ní může docházet kdykoliv v průběhu dne.

romantického závazku. Přehled doplním ještě o vymezení Glenna a Marquardtiho [2001], kteří používají vysloveně heteronormativní definici a *hook-up* popisují jako situaci, kdy se dá žena dohromady s mužem pro účely fyzického setkání bez očekávání vzniku hlubšího svazku. Termín *hook-up* se nevztahuje pouze na heterosexuální, ale i na homosexuální sex. V souvislosti s náhodným pohlavním stykem mezi muži se ovšem častěji setkáme s označením *cruising*.

*Cruising*⁶ lze považovat za více než fyzický akt hledání sexuálního partnera na jednu noc. Je užíván v nespisovné mluvě převážně mezi homosexuálními muži, kteří aktivně vyhledávají anonymní pohlavní styk [Woo, 2012, s. 8]. V knize *A Descriptive Dictionary and Atlas of Sexology* je *cruising* definován takto:

“The overt and public search for a sexual partner. Often the partner may be anonymous and cruising is undertaken for a purely sexual release. Among homosexual men, cruising often involves moving from one bar, club, bath house, or party to another during the search.”

[Francoeur, 1991, s. 141]

Výraz sloužil, a v některých kontextech stále ještě slouží, jako ochranný sociolingvistický mechanismus pro muže mající sex s muži, neheterosexuální osoby a gay muže, kteří komunikují napříč heteronormativně kódovaným prostorem.⁷ Ve Spojených státech se výraz *cruising* používá výlučně jako kód *gay jazyka*, zatímco v Austrálii nebo Velké Británii se používá jak ve spojení s homosexuálními, tak i heterosexuálními aktivitami.

V britském slangu existují ještě termíny *dogging* a *cottaging*, které se vztahují k sexu na veřejných nebo poloveřejných místech. Podle Bella [2006] *dogging* odkazuje na komplexní soubor sexuálních praktik (např. voyeurismus, exhibicionismus, skupinový sex, výměna partnerů atd), které se vztahují k sexu na veřejnosti (nejčastěji v přírodě nebo na parkovišti). Typickými aktéry jsou heterosexuální *singles* a páry, ale účastníky mohou být i muži mající sex s muži. Ústředním prvkem je závislost na technologiích. Vedle dopravního

---

⁶ Použití termínu v kontextu sexuální aktivity na jednu noc u lesbických/neheterosexuálních žen je dle všeho rovněž možné, nicméně akademicky téměř nepodložené.

⁷ Heterosexuální společnost opakuje a produkuje každý den nekonečné množství aktů (mezipohlavní vyjadřování náklonnosti – držení se za ruce, objímání, líbání, rozhovory, příběhy, přehrávání heterosexuální hudby, atd.), které produkují a vytvářejí *heteronormativní prostor*. Zároveň však opakují akty, které regulují jinou než heterosexuální orientaci – otáčejí se, hledí, civí, pomlouvají, šuškaří, okřikují, atd. čímž produkují určitý *nátlak*, jenž vede ke zvnitřnění norem, nejen u LGBTIQ lidí, ale také k zavedení nepsaného řádu, který neustálým opakováním nejrůznějších forem výroků, vtipů atd. (vyhraňováním se) *musí dodržovat* i heterosexuálové [Pitoňák 2011, s.30].

prostředku, který hraje klíčovou roli, do tohoto prostoru zásadním způsobem vstupují mobilní telefony a internet.

Pojem *cottaging* se vztahuje k typu skryté homosexuální aktivity. Označuje anonymní sex odehrávající se mezi muži na veřejných místech. Jelikož homosexuální styk nebyl nikdy pořádně svázán s legitimním prostorem, protože se jednalo, nebo v některých částech světa stále ještě jedná, o zakázanou aktivitu, odehrával se většinou na veřejnosti v tzv. *sex zónách* (např. parky, bary, dark roomy, sprchy plaveckého bazénu, sauny, veřejné toalety apod.).

Kateřina Nedbálková [2000] ve své studii zaměřené na homosexuální subkulturu v Brně uvádí, že veřejné toalety tvořily významnou část homosexuální subkultury před rokem 1989, tedy v době, kdy oficiálně žádné homosexuální podniky neexistovaly a kdy byli homosexuálové evidováni Státní bezpečností za účelem jejich pozdějšího vydírání. Veřejné toalety představovaly spolu s dalšími místy takřka jedinou možnost k navázání kontaktu a seznámení s člověkem stejně orientovaným. Tento způsob byl charakteristický zejména pro muže, zatímco lesbické ženy se seznamovaly spíše rozptýleny v prostředí heterosexuální většiny.

Mowlabocus [2010] říká, že *cottaging* bývá často spojován s první polovinou dvacátého století. Burton [1985] jde se svým tvrzením dokonce ještě dál. Podle něj je možné, že muži, bez ohledu na svou sexuální orientaci, provozují *cottaging* od té doby, co existují místa, jako jsou veřejné záchodky. Mowlabocus [2010] namítá, že termín *cruising* je obecnější a bývá velice často používán spíše v souvislosti s hledáním nezávazného sexu na veřejných či částečně veřejných prostranstvích. Definuje jej jako pozvánku a *cottaging* jako situaci, která se děje poté, když je pozvánka přijata.

V osmdesátých letech se *cottaging*, jako forma anonymního sexuálního styku, svezl na vlně paniky spjaté s vypuknutím epidemie HIV/AIDS. Vzhledem k tomu, že šlo vždy o anonymní a nenápadný příležitostný sex, při jehož organizování mohly hrát roli i tajné kódy (např. *hanky code*)⁸, byl v té době *cottaging* shledán jako příspěvek k rostoucí míře přenosu HIV a homosexualita stigmatizována. Na skutečnosti, že ani jeden z těchto předpokladů nebyl

---

⁸ Před nástupem internetu muži mající sex s muži využívali pro komunikaci v prostoru tzv. *hanky code*. *Hanky code* se začal používat v sedmdesátých letech ve Spojených státech jako cesta, jak diskrétně signalizovat dalším homosexuálně orientovaným mužům sexuální preference na základě barevného kapesníku nebo šátku, který byl umístěn v zadní kapse kalhot. Každá barva měla svůj specifický význam. Podle preferencí se šátky mohly libovolně kombinovat a variovat. Aktivní (penetrativní partner) měl šátek umístěný v levé kapse, zatímco pasivní/submisivní jedinec měl šátek umístěný v pravé zadní kapse. Pouze muži hledající sex s ostatními muži byli schopni tento kód rozpoznat a jeho existence jim umožnila nenormativní chování v normativním prostoru. *Hanky code* byl svým způsobem Grindr své doby [Woo, 2013, s. 22].

v té době přesný, nezáleželo [Mowlabocus, 2010]. Existuje mylná představa, že promiskuitnímu chování se oddávají všichni gayové a pouze gayové. Pravdou je, že zatímco někteří homosexuálové se rozhodnou mít různé sexuální partnery, mnozí jiní nikoliv [Bullock, 2004].

Tyto podoby (homo)sexuálního chování realizovaného na veřejných místech se vymezují vůči mnoha zavedeným konstruktům intimity a staví se do opozice k romantickým (heteronormativním) modelům sexuální lásky [Bell, 1995]. Podle studií, které předkládám v následující kapitole zaměřené na dosavadní výzkum sex datingu však můžeme pozorovat změny a posuny sexuálního chování, ke kterým dochází i u heterosexuálně orientovaných lidí. I přesto však mají tyto neosobní nebo příležitostné sexuální kontakty špatnou pověst mezi většinou společnosti.

Tímto uzavírám kapitolu, kde jsem představil všechna definiční pojetí spjatá se sex datingem, která souvisí s tématem mé práce. Sex dating chápu jako zastřešující pojem pro pojmy hook-up, cruising, cottaging a dogging a vycházím z definice Kathleen Bogle, která jej definuje jako sexuální styk (zahrnující některou z činností jako je: dotýkání, orální sex, vaginální sex, anální sex) odehrávající se většinou mezi naprostými cizinci, kteří spolu nechodí, ani se nenachází v romantickém vztahu. V následující části naváží kapitolou věnovanou mapování dosavadního výzkumu v oblasti sex datingu.

1.2 Dosavadní výzkum sex datingu

Je důležité si uvědomit, že sex dating jako takový není novým fenoménem, který se objevil v poslední době spolu s rozvojem technologií. Technologie, média nebo sociální sítě jej v dnešní době sice formují a distribuují ve větší míře, než tomu bylo v dřívějších letech a usnadňují jeho dostupnost (viz kapitola 1.3 *Vliv (nových) médií na sex dating*), avšak těmto *neangažovaným* sexuálním setkáním se dostalo pozornosti vědeckého zájmu už v polovině 20. století, zejména během *sexuální revoluce* probíhající v 60. letech ve Spojených státech amerických, kdy rozvolnění společenské situace přispělo k hlubšímu zkoumání sexuality [Garcia at al., 2012]. Tato kapitola čerpá z relativně malého množství existujících výzkumů věnovaných tématu sex datingu.

Studie zaměřené na *hook up* nebo *cruising* se v řadě případů zabývají 1) chováním dospívajících v situacích, kdy se octnou bez dozoru rodičů, jako je např. studium na univerzitě, anebo 2) šířením pohlavně přenosných chorob, které může do určité míry souviset se střídáním sexuálních partnerů. Vedle toho je velká pozornost věnována ženským

zkušenostem s tímto druhem chování, které může být pro ženy méně příjemné než pro muže. Glenn a Marquardt [2001] naznačují, že hook up je činnost, kterou ženy mohou občas sledat obohacující, ale častěji je pro ně matoucí, psychicky zraňující nebo rozpačitá. Jiné studie naznačují, že mnohem více žen, než mužů má s takto realizovaným sexem spíše negativní zkušenost [Bogle, 2008].

V předchozí kapitole jsem ukázal, že pojem sex dating se vztahuje k náhodným a většinou jednorázovým sexuálním aktivitám zahrnujícím některou z těchto činností: dotýkání, orální sex, vaginální sex, anální sex. Účastníci těchto styků zpravidla neočekávají navázání dlouhodobého vztahu, ačkoliv tento zájem nelze zcela vyloučit [Armstrong et al., 2009].

Studie orientované na dospívající se soustředí na rozdíly mezi pohlavím, rasou, třídou a sexuální orientací. V závislosti na metodice (průzkumy, rozhovory nebo focus groups) bylo zjištěno, že zhruba dvě třetiny až tři čtvrtiny respondentů mají v průběhu studia na vysoké škole nějakou zkušenost s nezávaznými sexuálními aktivitami. Paula England et al. [2008] podrobila výzkumu více než 14 000 studentů z 19 univerzit a vysokých škol ve Spojených státech amerických s cílem zjistit, jaké jsou jejich zkušenosti v rámci sexuálního chování a vztahů.

72% mužů i žen, kteří se účastnili této studie, uvedlo, že měli alespoň jednu zkušenost s jednorázovým sexem v průběhu svého vysokoškolského studia. Toto číslo je v souladu s tím, které uvádí Paul, McManus a Gates [2000]. Glenn a Marquardt [2001] zjistili nižší čísla, ale důvodem může být to, že výzkum zahrnoval studenty náboženských a příměstských škol. England ve své studii dále popisuje, že z těch, kteří se nějakým způsobem účastnili sex datingu, tak učinilo 40 % méně než třikrát, 40 % čtyřikrát až devětkrát a jeden z pěti studentů více než desetkrát v průběhu vysokoškolských let. England rovněž zjistila, že mírně vyšší procento – 28% – provozovalo nezávazný sexuální akt desetkrát a více.

V druhé polovině této kapitoly se zaměřím na sexuální povahu schůzek realizovaných za tímto účelem. Sex dating existuje v širším kontextu a formuje sexuální normy a aktivity.⁹ Současné sexuální chování je charakterizované odklonem od vaginálního styku a nárůstem preferencí/četností orálního a análního sexu. Vznikají tak nové sexuální skripty, které staví

---

⁹ Podíváme-li se na frekvenci otevřeného vztahu mezi homosexuály, kde je příležitostný sex s jiným partnerem přípustnější, zjistíme, že je odhadována až na 60 %. V australském výzkumu provedeném na 2027 homosexuálně orientovaných mužů vyšlo, že 15 % nemělo ještě žádný pohlavní styk, 30 % mužů vedlo monogamní vztah, 23 % mělo neformálního sexuálního partnera a 32 % dotázaných se nacházelo v otevřeném vztahu a provozovalo příležitostný sex s jinými muži [Garcia et al., 2012].

v hierarchii intimity orální sex před pohlavní styk. Ze srovnání dvou celopopulačních šetření provedených v letech 1992 a 2002 ve Spojených státech vyplývá, že vzrůstá i obliba análního sexu ve skupině 18–24 let. Pro srovnání v roce 1992 mělo s análním sexem zkušenost 16,2 % žen a 15,8 % mužů. V roce 2002 je to už 26,5 % žen a 27,2 % mužů [Heldman, Wade, 2010].

Podobný model existuje i pro orální sex, jehož četnost se zvyšuje od druhé poloviny 20. století, ale výrazně vzrůstá až v průběhu posledních patnácti let [Heldman, Wade, 2010]. Halpern-Felsher [2005] ve své studii zaměřené na orální versus vaginální sex mezi dospívajícími uvádí, že dospívající věří, že orální sex je mnohem přijatelnější, než vaginální sex pro adolescenty jejich věku a to v obou případech, jak v rámci navazování dlouhodobých vztahů, tak i mimo tyto situace. Orální sex uvádějí jako menší hrozbu pro jejich morální hodnoty a přesvědčení.

Když se England et al. [2008] ve svém výzkumu (viz výše) ptala na otázku, k jakým sexuálním aktivitám došlo v kontextu posledního styku, třetina uvedla, že došlo na líbání a dotýkání bez pohlavního styku. Dalších 16 % a 15 % uvedlo, že vedle líbání došlo i na orální sex, a 38 % uvedlo, že došlo na vaginální sex. To znamená, že se dospívající oddávají širší škále sexuálního chování, než tomu bylo v předchozích érách, a i když nemusí nutně docházet k pohlavnímu styku s neformálním partnerem, často dochází k sexu orálnímu.

Významnou roli při procesu realizování náhodného sexuálního styku hraje i místo, kde k němu dochází. Studie Elizabeth L. Paul a Kristen A. Hayes [2002] provedené na vzorku 155 žen a 32 mužů ve věku od 18 do 23 let ve Spojených státech amerických, uvádí, že k nezávaznému sexu dochází v 67 % na večírcích, 57 % na kolejích, v 10 % v barech a klubech, 4 % v autech a 35 % na jakýchkoliv volně dostupných místech. Podle výzkumu Herolda a Mewhinneyové [1993] zaměřeném na sexuálně zkušenější muže a ženy, účastníci uvedli, že příležitostný sex zažilo 70 % na párty, 56 % v baru, 43 % při pobytu na dovolené, 28 % na diskotéce, 7 % na služební cestě a 5 % na schůzce naslepo.

Oproti tomu homosexuální muži a další muži mající sex s muži, mají vedle společných sociálních míst s heterosexuály ještě řadu dalších míst, kde se můžou setkávat za účelem sexu. Výzkumy zaměřené speciálně na tuto subkulturu shledaly, že nejčastějším místem k začlenění a hledání sexuálního partnera jsou gay bary. Nezávazný sex mezi muži může probíhat i na celé řadě dalších míst, k těmto účelům jsou alternativně využívána i veřejná místa jako např. parky, sauny, veřejné záchodky apod., která poskytují dostatečnou míru soukromí.

Z výzkumu provedeného v Bostonu v letech 1992–1994 na vzorku 508 homosexuálních a bisexuálních mužů (pod 30 let) bylo zjištěno, že téměř třetina se se svým sexuálním partnerem setkala na anonymním místě (např. koupelny, toalety, tělocvičny, knihkupectví, kina, parky nebo jiná veřejná místa) [Seage at al., 1997]. V kontextu této studie je nicméně důležité především to, že tato studie – podobně jako řada dalších zde odkazovaných – opomíjí či vzhledem k době sběru dat ani nemohla brát v potaz vliv internetu a geolokačních sociálních sítí, které veřejná místa kódovaná pro sex částečně přenesla do digitálního prostoru.

Sex dating se stal součástí populární kultury a posouvá normativní hranice sexuálního chování. Tento fenomén je rozkročený mezi teoretickými a empirickými myšlenkami vycházejícími z pestré škály oborů zahrnujících psychologii, antropologii, sociologii, biologii nebo medicínu. Jeho současná podoba je ovlivněna celou řadou změn, kterými společnost prošla v průběhu dvacátého století. Změny spjaté zejména s technologickým pokrokem a vlivem nových médií stručně představím v následující kapitole.

V současnosti v tomto procesu hraje roli i prostředí mobilních *geolokačních sociálních sítí* zaměřených na seznamování, které přiblížím v kapitole *1.4 Geolokační sociální sítě jako nástroj pro sex dating*. Díky těmto změnám odpadají geografická omezení a účastníci už nejsou nuceni za sexem cestovat do míst vyhrazených k těmto účelům, ani se omezovat na jeden komunikační kanál.

1.3 Vliv (nových) médií na sex dating

Technologie a média mají zásadní vliv na podobu sexuálního života po celém světě. Sexuální kultura se vyvíjí, formuje a proměňuje spolu s technologickými změnami. Produkty technické inovace – tisk, rádio, filmy, televize, internet, antikoncepční prostředky, proměňující se způsoby dopravy, vzestup městského průmyslu a další aspekty moderního života – mají nějakým způsobem dopad na lidskou sexualitu. Můžeme tak pozorovat změny v sexuálním chování, které se spolu s technologiemi vyvíjí a posouvá, což má dopad na proměny ve způsobech vyhledávání, distribuce a konzumace sexu.

V první části této kapitoly se zaměřím na zásadní společenské změny odehrávající se ve 20. a 60. letech 20. století související s liberalizací sexuálního chování ve Spojených státech amerických a navazuji kapitolami, kde se soustředím na technologické změny, které se odehrály v druhé polovině 20. století a které jsou spjaté s vlivem médií (zejména internet a nová média). Brown [2002] uvádí, že tato média mají zřetelný dopad na formování

sexuálních skriptů, protože udržují sexuální chování na očích veřejnosti. Mediální zobrazení tak zesiluje relativně konzistentní sadu sexuálních vztahů a norem a zřídka kdy líčí sexuálně výchovné modely.

1.3.1 Liberalizace sexuálního chování

První vlna *sexuálního uvolnění* nastala po roce 1920 ve Spojených státech amerických a byla spjata se vzestupem automobilového průmyslu a vznikem zábavních podniků, které umožnily mladým lidem oprostít se od dohledu rodičů a poskytly jim tak větší svobodu mj. i v oblasti sexuálních aktivit [Garcia et al., 2012]. Sexuální obrazy byly dlouho zahrnuty v satíře, filozofii a lékařských textech, ale až na konci osmnáctého století se začínají objevovat s jediným cílem – sexuálně vzrušit diváka [Hubbard, 2011]. S vynálezem vizuálních médií si pak začaly erotické výjevy a sex razit svojí cestu do populární kultury. Do opozice se v průběhu třicátých let postavily zákony cenzurující sexuální a erotické výjevy ve filmu, ale po roce 1960 jejich účinnost slábne [Garcia et al., 2012, s. 162].

Jeffrey Weeks [2007] považuje ve vztahu k výzkumu intimity a sexuality za důležitý historický mezník rok 1945, kterým podle něj začíná nová epocha, co se pojetí sexuálního chování týče. Rok 1945 je vlastně symbolickým začátkem populační exploze – generace *baby boomers*, která formulovala hodnotový rámec světa, ve kterém žijeme [Bianchi, 2013]. Dospívající se stali sexuálně svobodnější v 60. letech, kdy ve Spojených státech amerických vypukla tzv. *sexuální revoluce*.¹⁰ Následující období (1960–1990) můžeme chápat jako fázi velkého přechodu – nejen v sexualitě, ale i v rodové dimenzi.

Klíčovým faktorem, který podpořil tyto změny, byly vynález a povolení hormonální antikoncepce (1959) a možnost oddělení sexuality od reprodukce. Od té doby mohou ženy regulovat vlastní reprodukci, aniž by byly jakkoli závislé na mužích. Společně s antikoncepčními metodami přispěl k rozvolnění sexuální morálky také objev penicilinu a celé řady dalších léků, které umožnily léčbu do té doby velmi závažných pohlavních nemocí [Hajdová, 2007]. Tyto změny následovaly další významné posuny jako demokratizace a informatizace osobních vztahů, v nichž dochází ke zmíněné *emancipaci* sexu od reprodukce, sexuálních vztahů od manželství a manželství od rodičovství [Bianchi, 2013].

---

¹⁰ V literatuře se můžeme setkat s různými zmínkami o *sexuálních revolucích*. Jedni mluví o třech *sexuálních revolucích*. První byla spojena s křesťanstvím a jeho šířením a měla probíhat během prvního tisíciletí našeho letopočtu v Evropě. Druhá měla počátek v druhé polovině 16. století a byla spjata s renesancí. Jako třetí je pak označováno období od 60. let 20. století [Pšornová, 2011]. Druzí mluví o dvou *sexuálních revolucích*, které jsou navíc charakteristické pouze pro 20. století. První měla probíhat v období po první světové válce a druhá v 60. letech [Jeffreys, 1997]. Tento nesoulad svědčí o tom, že pojem *sexuální revoluce* zůstává vědecky stále ještě nedefinován.

V tomto období zároveň dochází k částečné akceptaci neheterosexuálních a okrajových forem sexuálního chování. Zejména pak homosexuality, která v minulém čtvrt století prošla stejně velkými změnami, jako jsou ty, jimiž prošlo heterosexuální chování. Giddens [2012] uvádí, že *sexuální revoluce* posledních třiceti či čtyřiceti let není jenom genderově neutrálním pokrokem v sexuální permissivitě. Spojuje v sobě dva základní prvky. Tím prvním je autonomizace ženské sexuality, která měla vliv i na mužskou sexualitu. Druhým jejím prvkem je rozvolnění pojetí sexuality. Tento vývoj pak ovlivňuje rozšiřování informačních a komunikačních technologií, které poskytly nové kanály a cesty pro hledání vztahů různé povahy.

1.3.2 Internet a on-line dating

Informační technologie se používají k hledání a potkávání nových partnerů již od poloviny šedesátých let dvacátého století, kdy byly ve Spojených státech provedeny první pokusy, při kterých počítače porovnávaly a vyhodnocovaly údaje získané od jednotlivců na základě jimi vyplněných dotazníků. Tento způsob *vědeckého* párování za pomoci počítačů se stal velmi rychle populární zejména ve Spojených státech a Německu. Nicméně věrohodnost těchto systémů byla velice sporná [Hardey, 2002]. Od té doby se komunikační technologie vyvinuly výrazným způsobem a rychle se rozšířily po celém světě. Woll a Young [1989] se domnívají, že svůj podíl na rychlém šíření těchto technologií měl mj. i nárůst skupiny tzv. *singles*, který usnadnil rozvoj a expanzi relativně nových způsobů zakládání intimních vztahů.

V roce 1984 přišel Gibson ve svém románu *Neuromancer* s představou, v které počítače a modemy mohly prostřednictvím kyberprostorového decku přímo propojit lidské mozky, jejichž odhmotněné vědomí se mohlo podílet na *konsensuální halucinaci*. Tato vize začala nabývat reálných obrysů v první polovině 90. let, kdy dochází k rychlému šíření internetu, který sice začal svůj život v roce 1969 ve Spojených státech amerických, ale celosvětově přístupný se stal až se vznikem World Wide Webu v roce 1993 a vývoji snadno použitelných webových prohlížečů v letech 1993–1994.

Jeho dostupnost přislíbila odstranění bariér spjatých s geografii, věkem socioekonomickým statusem, etnikem apod. Ty však i nadále hrají stále silnou roli a tento příslib se stal součástí aktuálních mýtů vztahujících se k *novosti* kyberprostoru. Tyto mýty formují svět spoluvytvářený novými médii, jejichž společným znakem je akcentace konce: vedle mýtu *konce historie* jsou to mýtus *konce politiky* a právě mýtus *konce geografie*

[Macek, s. 88, 2013]. “*Kyberprostorová mytologie zkrátka zakrývá fakt, že politika, geografie ani historie nepřestávají existovat, a odvrací od nich pozornost*” [Macek, s. 88, 2013].

Na začátku tohoto období je výzkumníky na internet nahlíženo jako na *nezávislý prostor* umožňující experimentování s identitami, chaty, virtuálními komunitami, on-line vztahy nebo sexuálními setkáními. Tento pohled byl poměrně záhy podroben poměrně ostré kritice. Už v 90. letech například Kevin Robins [2003] označil kyberprostor za *utopickou představu postmoderní doby* a zanedlouho poté se k němu přidávají další kritické hlasy, z nichž patrně ty nejvýraznější patří sociálnímu teoretikovi Franku Websterovi a americkým výzkumníci Lee Sproull a Saře Kiesler [Macek, 2013]. Povaha on-line identit v konfrontaci s off-line identitou se stala jedním z ústředních témat analýz toho, jakým způsobem lidé využívají internet [viz např. Turkle, 1995; Haraway, 1991].

Do značné míry anonymní a rozmanité internetové prostředí se stalo rychle místem pro diskutování témat spojených se sexualitou. První diskusní skupina věnovaná sexualitě byla založena 3. dubna 1988 v USA a jmenovala se **alt.sex**. Vznikla tehdy na alternativní síti jako reakce na zamítnutou žádost uživatelů Usenet (předchůdce dnešního internetu), kteří chtěli, aby na tomto serveru byla otevřena diskusní skupina s tematikou rekreační sexuality. Od té doby má sex na internetu své pevně dané místo [Divínová, 2005].

Internet se stal místem pro komunikaci. Zvláště pak prostředí chatovacích místností, virtuálních nástěnek a platforem sloužících k seznamování a komunikování sexuality napříč digitálním prostorem [Brown, Maycock a Burns, 2005]. Účastníci těchto on-line komunit přijali nové technologie, začali využívat internetová fóra, diskuse a šířit povědomí o místech, kde bylo možné uskutečnit sexuální setkání ve fyzickém prostoru.¹¹

Od druhé poloviny 90. let hraje internet zásadní roli i v životech menšin. Douglas Harrison [2010] ve své práci *Migration to Cyberspace* dokonce hovoří o migraci do kyberprostoru a poukazuje na neustálou přeplněnost gay chatovacích místností, kterou nazývá *kybersocializací* [Pitoňák, 2011]. Sex se stal v kyberprostoru rychle dominantní záležitostí hned vedle elektronického obchodování, informační a běžné komunikace [Ashford, 2006].

---

¹¹ Téma internetových seznamek se v druhé polovině devadesátých let začalo dostávat do amerických televizních seriálů jako je *Sex and the city* (*Sex ve městě*) nebo *Queer as Folk*, které začaly odkazovat na tyto webové prostory. Například v jedné epizodě seriálu *Sex ve městě* “La Douleur Exquise!” homosexuálně orientovaná postava Stanford Blatch zprostředkovává pomocí on-line seznamky rande naslepo pod pseudonymem “rick9plus”.

Řada autorů v souvislosti s on-line sexem mluví o tzv. *internet sexuality* (volně přeloženo jako *internetová sexualita* nebo také *on-line sexuální aktivity*) odkazující na soubor činností souvisejících se sexem pozorovaných v prostředí internetu [Adams, Oye, a Parker, 2003; Cooper, McLoughlin, a Campbell, 2000; Leiblum a Döring, 2002]. Pojem označuje různé sexuální jevy (např. pornografie, sexuální výchova, sexuálně motivované kontakty atd.) vztahující se k širokému spektru on-line služeb a aplikací (např. webové stránky, on-line chat roomy, peer-to-peer sítě) [Döring, 2009].

Vzhledem k zaměření této práce se budu dále věnovat sexuálně motivovaným kontaktům v internetovém prostředí, i když např. Fugère [2008] se domnívá, že přístup k pornografickému a sexuálnímu obsahu prostřednictvím internetu může způsobit změny v sexuálním chování, které mohou vést k cílenému vyhledávání sexuálně motivovaných kontaktů.¹² Podle Döringa [2009] existují v internetovém prostředí dvě formy sexuálního kontaktu: 1) kontakty vedené za účelem výměny sexuálního obsahu (*on-line sex*), 2) kontakty vedené k reálným pohlavním stykům (*offline sex*).

Účastníci *on-line sexu* vyhledávají vzájemnou sexuální stimulaci, při níž dochází k výměně explicitních digitálních vzkazů, fotografií a/nebo videí – v průběhu této výměny dochází k masturbaci [Daneback, Cooper a Månsson, 2005]. Tyto sexuální zážitky získané prostřednictvím sítě jsou nejčastěji označovány jako **cybersex**. Vzhledem ke své povaze a anonymitě pomáhá cybersex snižovat zábrany a podporuje otevřenou komunikaci. Několik studií dokonce naznačuje blízký vztah mezi cybersexem a hledáním sexu v režimu offline.

Cybersex může předcházet reálnému setkání [Daneback et al., 2005, 2007] a působí jako cvičné hřiště k ověření sexuální kompatibility partnerů [Daneback et al, 2007; Tikkanen a Ross, 2003; Ševčíková a Daneback, 2011]. On-line sex poskytuje účastníkům příležitost sbírat stále nové a nové zkušenosti s rozmanitou řadou partnerů v relativně bezpečném a hravém prostředí. Cybersex zároveň umožňuje účastníkům prezentovat se v mnohem přitažlivějším světle, než jak je tomu u setkání tváří v tvář [Döring, 2009].

Účastníci *offline sexu* využívají on-line profily, fotografie a různé seznamovací nebo chatovací služby a sociální sítě k identifikaci potenciálních sexuálních partnerů. Tyto prostředky umožňují zprostředkovat informace jako je fyzická přitažlivost, vzájemné zájmy nebo odpovídající sexuální preference apod. Před reálným setkáním občas dochází

---

¹² Problematice pornografie v kontextu nových technologií se věnuje např. PhDr. Matěj Vaněček ve své rigorózní práci *Pornografie jako agens technologické změny: proměny vnímání tělesnosti a soukromí*.

i k aktivitám spojeným s on-line sexem, nebo sexem po telefonu, které mají prověřit sexuální kompatibilitu aktérů [Döring, 2009].

Internet poskytl prostor pro realizaci pohlavního styku mezi lidmi, kteří žijí v geografické izolaci, nebo hledají partnery pro konkrétní sexuální praktiky či jsou součástí menšinové společnosti. S masivním nástupem mobilních technologií pak dochází k dalšímu formování tohoto prostředí. Důraz už není kladen na vytváření interakčních arén, jako jsou např. chatovací místnosti, které mažou geografická omezení, ale dochází k vytváření internetových vrstev, kdy se fyzický prostor překrývá s on-line prostorem, a kde důležitou roli hraje geolokační aspekt, který tyto služby zprostředkovávají.

1.3.3 Geolokační sociální sítě jako nová média

Ještě před rozšířením geolokačních sociálních sítí určených k seznamování můžeme ve využití konceptu bezdrátové technologie *Bluetooth* pozorovat uživatelskou potřebu komunikovat skrytě napříč veřejným prostorem. Této formě komunikace se říká **Bluejacking**, kdy dochází k rozesílání krátkých zpráv, často cizími lidmi. Tyto zprávy se posléze ukládají ve formě vizitky nebo obrázku na jiná zařízení. Bluejacking může být sociální nebo asociální, přátelsky nebo zlovolný. Dá se říct, že Bluetooth byl jednou z prvních geolokačních mobilních služeb využívanou k sociálním účelům jako prostředek k seznámení v místech s největší koncentrací lidí.

Ze studie z roku 2007, která byla provedena na vzorku 1700 registrovaných evropských členů komunity tzv. Bluejackq, vyplývá, že Bluejacking je činnost, ke které docházelo především ve veřejných prostorech mimo domov – nejčastěji ve veřejné dopravě (23,4 %) a nákupních centrech (32,1 %), dále pak v restauracích (9,8 %), barech (11,2 %) a kavárnách (7,3 %), ale téměř nikdy doma (0,7 %), v práci (0,9 %) nebo ve škole (2,8 %) [Thom-Santelli, et al., 2007]. Seznamování se prostřednictvím Bluetooth technologie se z kulturních důvodů hodně rozšířilo především v rozvinutých arabských zemích, v Jižní Koreji a Japonsku [Mowlabocus, 2010].

Mobilní technologie využívané v rámci každodenního cestování tak začaly sloužit k novému účelu v rámci fyzického (zejména městského) prostoru a staly se svým způsobem extenzí individuálního soukromého prostoru budovaného v průběhu cestování z bodu A do bodu B. Tím dochází k vytváření soukromých digitálních prostorů a *privátních bublin* prostřednictvím mobilních komunikačních technologií. Zatímco jsou mobilní technologie některými uživateli využívány při cestování jako únik z fyzického prostředí nebo pro jeho

individualizaci (např. vytváření hudební kulisy, konzumace informací), jiní s jejich pomocí interagují se spolucestujícími – posílají emotikony, flirtují, chatují a možná (ale ne vždy) sjednávají schůzky buď ještě v dopravním prostředku, nebo po příjezdu do konkrétní stanice [Mowlabocus, 2010, s. 191].

Adriana de Souza e Silva [2006, s. 262], v reakci na tyto změny identifikuje novou kategorii prostoru tzv. *prostor hybridní*, který definuje jako mobilní prostor tvořený neustálým pohybem uživatelů, kteří mají přenosná zařízení nepřetržitě připojená k internetu a mohou tak neomezeně komunikovat s dalšími uživateli. Mobilní technologie tak umožnily virtuálním komunitám přechod z kyberprostoru do nově vzniklé komunikační vrstvy, kde mohou být téměř nepřetržitě on-line, zatímco procházejí městským prostorem [Mowlabocus, 2010]. Problematice prostoru se podrobněji věnují v kapitole *1.5.1 Místa, prostory a viditelnost*.

Z konceptu využití technologie Bluetooth coby nástroje ke komunikaci následně vycházejí geolokační sociální sítě, které nejsou závislé na webovém rozhraní a fungují jako vstupy otevírající veřejný prostor novým zkušenostem, rychlejším a odvážnějším formám komunikace [Mowlabocus, 2010; De Souza E Silva, 2006]. Tento posun umožnila americká technologická firma Apple Inc., která představila v roce 2008 novou verzi mobilního telefonu iPhone s rychlejším přístupem k internetu a navigací GPS.

O necelý rok později se objevuje jedna z prvních geolokačních sociálních sítí zaměřená na seznamování Grindr – služba, která přivedla homosexuální cruising do digitálního věku. Grindr umožňuje dočasně transformovat normativní veřejný prostor tím, že s jeho použitím uživatelé vidí další homosexuálně orientované uživatele v dosahu. Aplikace využívá GPS data z mobilního zařízení k zobrazení proximity neboli vzdálenosti – užitečný parametr zejména pro zájemce o náhodný sex. Bylo to právě využití GPS příslušného zařízení, které způsobilo, že se tato služba stala jednou z nejúspěšnějších [Mowlabocus, 2010; Bleyer, 2014; Woo, 2013].

Řada autorů ve svých studiích [Woo, 2013; Mowlabocus, 2010; Harrison, 2010, Halperin, 2012; Campbell, 2004; McGlotten, 2013] poukazuje na to, že menšinové subkultury (zejména muži mající sex s muži) navazují kontakty a komunikují svoje sexuální potřeby spíše on-line, zatímco heterosexuálové komunikují své touhy v offline prostoru. Heterosexuální muži a ženy původně nepotřebovali mobilní aplikace pro to, aby si jimi usnadnili navazování sexuálních vztahů. Existuje velké množství veřejných míst kódovaných

pro normativní sexuální interakce a i mimo tyto prostory mají heterosexuálové více svobody *flirtovat* na veřejnosti, než homosexuální muži a ženy. Z těchto důvodů se mobilní aplikace určené pro heterosexuálně orientované uživatele objevují později.

Po úspěchu Grindr se objevila celá řada start-upů snažící se přijít s podobnou aplikací i pro heterosexuálně orientované uživatele. Nejvýrazněji v tomto směru uspěly seznamky Badoo, MeetMoi, OkCupid nebo Tinder. Podle analýzy agentury Flurry počet uživatelů aplikací určených k seznamování vzrostl celosvětově mezi lety 2010 a 2011 o 150 %, a to včetně mobilních aplikací vznikajících jako doplněk k již zavedeným on-line seznamkám jako je Match.Com, OkCupid, PlanetRomeo nebo v českých podmínkách třeba iBoys [Newark-French, 2011]. Rok 2011 byl prvním rokem, kdy lidé strávili více času využíváním těchto aplikací, než seznámek na webu. [Bleyer, 2014]

Tyto aplikace jsou čistě městskou záležitostí, protože záleží na počtu osob v dosahu mobilního zařízení. Tím se odlišuje jejich využití v různých městech. Nabídka po připojení vypadá jinak v Praze, a jinak v městech s větším nebo menším počtem obyvatel. I kritéria k rozřídění uživatelů se odvíjejí od počtu on-line uživatelů v dosahu mobilního zařízení.

Dnes je internet pro mnohé důležitou součástí jejich sexuality, ať již hledají informace o sexu a sexualitě, vzrušení, odreagování se, partnera nebo partnerku pro reálný sex [Divínová, 2005]. Po bouřlivém vývoji, kterým si oblast sexuálního chování prošla od 60. let až po současnost, se zdá, že společnost našla v nových médiích nástroj, který by mohl rozumně uvolnit moralizující společenské konvence a prostředek, díky němuž se pohlavní uspokojení stává dostupnějším a méně problematickým. Ukazuje se, že v prostředí sítí je jednoduché vše, co je v běžném světě a hlavně v sexuálním životě složité, či dokonce nemožné. V následující kapitole se podrobněji zaměřím na definování geolokačních sociálních sítí využívaných nejenom při hledání vztahu, ale i uspokojení momentální sexuální potřeby.

1.4 Geolokační sociální sítě jako nástroje pro sex dating

Internet poskytuje různé interakční arény nebo platformy zaměřené na hledání partnera, mezi které patří např. chatovací místnosti, instant messaging,¹³ sociální sítě, seznamovací služby a role-playing hry jako je Everquest, World of Warcraft a Second Life,

---

¹³ Instant messaging je internetová služba, umožňující svým uživatelům sledovat, kteří jejich přátelé jsou právě připojeni, a dle potřeby jim posílat zprávy, chatovat, přeposílat soubory mezi uživateli a i jinak komunikovat. Hlavní výhodou oproti používání např. e-mailu spočívá v principu odesílání a přijímání zpráv v reálném čase.

kde uživatelé vzájemně interagují prostřednictvím avatarů apod. [Daneback, 2006; McGlotten, 2013]. V současné době ale obrovský boom mobilního internetu a chytrých telefonů způsobil, že geo-mash-upy¹⁴ a webové geo-aplikace získaly zcela nový rozměr [Čulíková, 2013] a některé tyto služby začínají hrát v procesu vyhledání sexuálních partnerů zásadní roli. V následujících kapitolách se budu věnovat charakteristice tohoto prostředí, které využívá GPS souřadnice mobilních zařízení k lokalizování uživatelů v jejich nejbližším okolí v reálném čase.

1.4.1 Rozdělení geolokačních služeb

Geolokační služby, anglicky *location-based services* (zkráceně *LBS*, česky služby založené na lokaci), jsou takové, které využíváme zpravidla pomocí nějakého elektronického zařízení, například chytrého mobilního telefonu, tabletu nebo počítače, a které poskytují informace skupinám uživatelů mobilních telefonů na základě toho, že pracují s informacemi o aktuální geografické poloze uživatele – odtud tedy název geolokační [Křenek, 2013, s. 3; Anagnostopoulos, 2015].

Geolokační služby můžeme rozdělit do dvou základních kategorií, kterými jsou:

- služby založené na informacích o geolokaci (anglicky *location based information services*)
- geolokační sociální sítě (anglicky *geosocial networks/location based social networks*)

Tyto služby se od sebe liší v tom, zda v sobě konkrétní služba zahrnuje prvky interakce mezi jednotlivými uživateli či nikoliv. Pokud tomu tak není, jsou informace o geolokaci využívány pouze „strojově“ například k monitorování pohybu uživatele při sportovní aktivitě a jejím následném zaznamenání do digitální mapy. V případě geolokačních sociálních sítí mohou být prvky interaktivity různorodé. Třeba ve chvíli, kdy je uživateli z předešlého příkladu umožněno nastavit službou zaznamenanou mapu jako přístupnou dalším uživatelům, v té chvíli dá se již hovořit o sociální síti. Existuje však množství dalších způsobů, jakými mohou interakce probíhat [Křenek, 2013].

Geolokační sociální sítě jsou alternativním nástrojem reagujícím na uživatelskou potřebu a do určité míry formuje životní styl každého uživatele. V následující části se

---

¹⁴ Geo-mashupy jsou hybridní mapové aplikace, které mohly vzniknout díky otevřeným mapovým platformám (v čele s nejznámějšími Google Maps), které tvoří základovou vrstvu, na které je v podstatě snadné vytvářet libovolné aplikace, které tuto základovou vrstvu propojují s dalšími datovými zdroji [Čulíková, 2013].

zaměřím na charakteristiku geolokačních sociálních sítí, které redefinují způsoby zakládání intimních vztahů a posunují seznamování na novou úroveň.

1.4.2 Charakteristika *Location-based-dating services*

Geolokační sociální sítě zaměřené na seznamování, anglicky označované jako *location-based-dating services* (zkráceně *LBDS*) nebo také *location-based real-time dating* služby (zkráceně *LBRTD*) zahrnují používání aplikací, které mohou fungovat na jakémkoliv mobilním zařízení (chytrý telefon, tablet) [Quiroz, 2013] s operačním systémem iOS nebo Android.

Tyto geolokační aplikace představují logické vyústění ze situace, kdy uživatelé opouštějí webové seznamovací služby a volí jednodušší, intuitivnější nástroje, které jim umožňují komunikovat v rámci míst, kde se pohybují. Mnohé ze zavedených webových seznamovacích služeb na tyto změny reagují svými vlastními geolokačními aplikacemi, které umožňují uživatelům přístup k účtu skrze telefon nebo tablet. Vedle nich tu zároveň existuje celý ekosystém mobilních aplikací fungujících samostatně bez závislosti na WWW prezentaci.

Webové stránky, ať už přístupné prostřednictvím notebooku nebo mobilního prohlížeče, vyžadují po uživatelích několik kroků navíc, které mohou oslabit záměr tyto služby používat. Proto jsou aplikace vyvíjeny tak, aby se do rozhraní mohl uživatel dostat bez sebemenších problémů. Aplikace často nevyžadují opakované přihlášení uživatele, čímž odpadají problémy s uživatelskými jmény a hesly. Mobilní zařízení navíc poskytuje rozumnou míru diskrétnosti. Ne každý by se mohl cítit komfortně s monitorem plným do půl těla svlečených mužů na veřejnosti. Mobilní zařízení nabízejí soukromí a poskytují tak prostor pro odvážnější interakce [Woo, 2013].

Charakteristika seznamovacích aplikací je založena hlavně na základě mých osobních zkušeností s aplikacemi *Grindr*, *Tinder*, *Scruff*, *Hornet*, *iBoys* a *Badoo*. *Tinder* a *Badoo* jsou mobilní aplikace určené převážně heterosexuálně orientovaným uživatelům, ale mohou je využívat i gayové a lesby. *Grindr*, *Hornet*, *iBoys* a *Scruff* jsou aplikace určené výhradně pro homosexuální muže. Tyto aplikace jsem zvolil proto, že jsou:

- 1) v českém prostředí velice populární a mohou svědčit o trendech v on-line interakci (např. počet uživatelů aplikace Tinder¹⁵ se v ČR pohybuje okolo 100 tisíc a denně dochází k nárůstu o 2,5 % [Filipová, 2015]. Grindr data o počtech uživatelů v ČR neposkytl, ale zaslal informace o tom, že tuto aplikaci denně aktivně používají více než 2 miliony uživatelů po celém světě [Grindr, 2015])¹⁶
- 2) užitečným příkladem seznamovacích aplikací, ve kterých je sebe prezentace a sebeidentifikace víceméně omezena na vizuální informace, které uživatelé získávají prostřednictvím jedné nebo i více profilových fotografií v závislosti na nastavení dané služby (Grindr a Scruff umožňují nahrání jedné profilové fotografie, Tinder maximálně šest, Hornet osm a Badoo umožňuje nahrát až několik desítek fotografií)
- 3) tato prostředí osobně znám a mohu čerpat z vlastních zkušeností, které jsem získal v průběhu jednoho roku pro potřeby této práce

Většina LBDS systémů funguje na podobném principu. Základem aplikací je GPS navigace, která lokalizuje mobilní zařízení. Tento proces funguje samostatně bez nutnosti manuálního zadávání nebo vyhledávání umístění mobilního/mobilních zařízení. Je to právě pohyb uživatelů, který vytváří a definuje prostor.

Potkat se s někým za normálních okolností vyžaduje nemalou časovou investici, úsilí a zájem. Geolokační sociální sítě se tyto investice snaží snížit na minimum. Aplikace čerpají ze zavedených způsobů interakce v digitální kultuře. Po stáhnutí konkrétní aplikace vyžaduje každá služba od uživatele vytvoření jednoduchého profilu, který se nejčastěji skládá ze čtyř elementů:

- 1) profilové fotografie, která hraje dominantní roli,
- 2) stručného popisu o uživateli (rozsah je různý, může být od 140 do 500 znaků i více),
- 3) statistických údajů (výška, váha, věk, etnikum apod.),

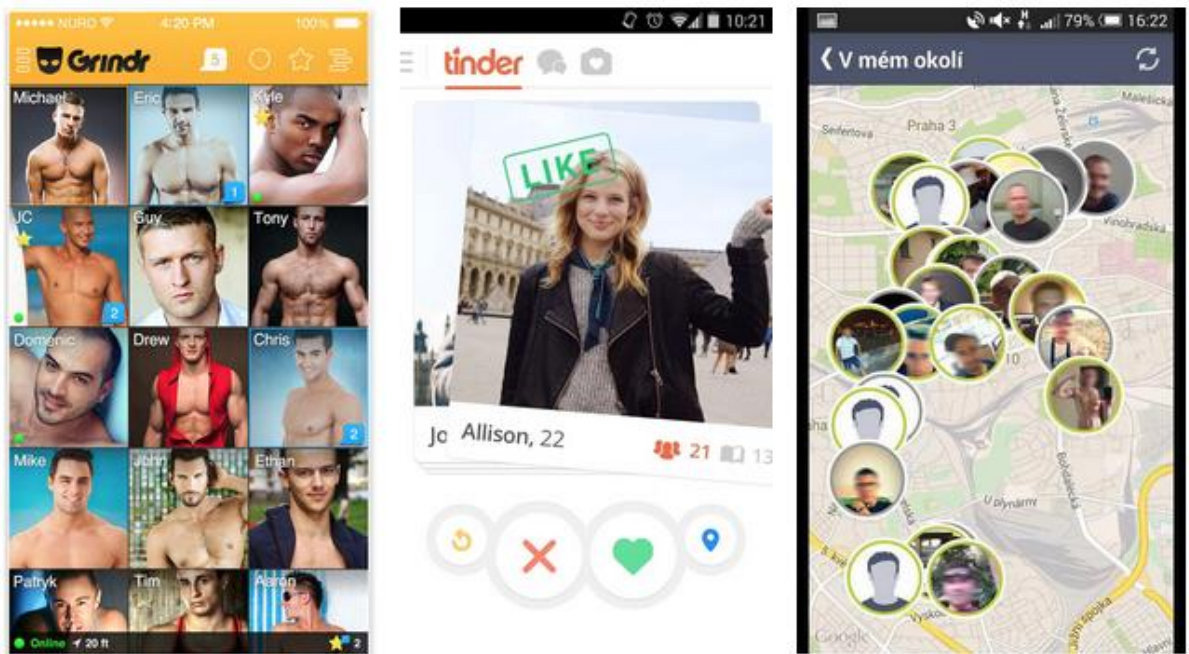
¹⁵ Informace o počtu uživatelů v České republice je založená na mailové komunikaci s Rosette Pambakian - VP *Communication and Branding* ze společnosti Tinder. Vzhledem k tomu, že jsou u této aplikace jednotlivé profily tvořeny propojením s Facebookovým profilem, nejedná se o číslo, které by bylo ovlivněno turistickým ruchem. Získaná data se vztahují k situaci na konci února 2015.

¹⁶ Od roku 2009 má tato mobilní aplikace přibližně okolo pěti milionů uživatelů ve 192 zemích (zahrnující i uživatele z míst jako je např. Saudská Arábie, Írán, Irák, Kazachstán a další, kde je homosexuální styk trestný). Data z USA hovoří o tom, že tuto aplikaci využívá jen v New Yorku okolo 300 000 uživatelů. Těsně za ním jsou Los Angeles a San Francisco s 228 300 resp. 164 300 uživateli. Tato čísla jsou už zvětšena turistickým ruchem, ale demonstrují masu lidí, kteří jsou prostřednictvím této služby dostupní [Woo, 2013, s. 15].

4) on-line statutu s geografickou vzdáleností (ve stopách/mílich nebo m/km).

Některé služby (např. Tinder, Grindr, Scruff) umožňují mj. i propojení profilu s profily na dalších sociálních sítích jako je Facebook, Twitter, Instagram nebo Tumblr. Tato propojení slouží k rozšíření limitovaného prostoru o další informace, jako jsou např. fotografie, kontaktní informace, zájmy apod.

U Tinderu dochází k vytvoření profilu na základě propojení s Facebookovým účtem, tudíž se všechna potřebná data (křestní jméno, fotografie, věk, zájmy) stáhnou sama bez zásahu uživatele, který je po vytvoření profilu autorizuje. V případě ostatních služeb je zcela na uživateli, kterému z prvků věnuje pozornost, a které nechá zcela bez povšimnutí [Woo, 2013; Quiroz, 2013; Blackwell, Birnholtz a Abbott, 2014].

Obr. 1 Hlavní stránka aplikací (zleva) Grindr, Tinder, iBoys

S výjimkou Tinderu, kde jsou profily dávkovány postupně¹⁷, vidí uživatel po přihlášení buď digitální mapu (iBoys) nebo uspořádanou mřížku (Grindr, Hornet, Badoo, Scruff a další) profilových fotografií uživatelů v blízkosti zařízení uspořádaných vzestupně podle zeměpisné blízkosti (viz Obr. 1). Blízkost je vypočtena na základě GPS souřadnic, které jsou automaticky sdíleny po přihlášení k aplikaci.

Většina aplikací zároveň staví na nějakém druhu bezpečnostních opatření, která mají zmírnit případné obavy uživatelů. Například služby jako Grindr a Tinder poskytují pouze

¹⁷ Posunem tzv. *swipe-ováním* doprava dává uživatel najevo, že se mu profil líbí, posunem doleva vyjadřuje negativní postoj. V případě oboustranné náklonnosti jsou profily propojeny.

obecné nebo přibližné informace o poloze jako protiklad k zaměření se na konkrétní informace o poloze uživatele, iBoys umožňuje poměrně přesné zobrazení profilu na digitální mapě, ale tato funkce se dá v nastavení vypnout. Každá z těchto služeb zároveň umožňuje kdykoliv přerušit navázané spojení pomocí blokace uživatele.

Rozhraní seznamovacích aplikací je designováno s důrazem na herní prvky. *“Proces jejich integrace do systému se nazývá gamifikace. V praxi to znamená, že kromě jiných důvodů mohou být lidé k používání sítě motivováni také tím, že mezi sebou navzájem soutěží”* [Křenek, 2013, s. 4]. V prostředí seznamovacích aplikací soutěží uživatelé mezi sebou o přízeň dalších uživatelů, potýkají se s konkurencí, která klade důraz na vizuální stránku a rozděluje pozornost těm, co hledají jak krátkodobé tak i dlouhodobé vztahy. Vedle toho jsou uživatelé odměňováni notifikacemi upozorňujícími na nově příchozí zprávy, hodnocení profilů apod.

Fungování těchto sítí stojí na přizpůsobení se *novému* ekonomickému modelu. I zde můžeme pozorovat způsoby, jakým se sex a vztahy úzce protínají s komercializací.¹⁸ Ačkoliv je většina těchto služeb inzerována jako „zdarma“, řada aplikací poskytuje různé typy členství (za poplatek). Tzv. „Premium“ členstvím umožňuje například zobrazení většího množství profilů v blízkosti (placená verze aplikace *Grindr Xtra* – 2,99 US\$/měsíc – nabídne přístup k více než 200 profilům), schopnost vidět, kdo si prohlíží profil, hodnocení profilů apod. [Quiroz, 2013].

Je všeobecně známo, že uživatelské preference jsou velmi diversifikované, díky čemuž vzniká uvnitř komunit množství skupin s odlišnými potřebami. Na základě toho se vytváří potřeba identifikace s lidmi se stejnými nebo podobnými požadavky. Tento faktor se proto odráží v poměrně rozsáhlé nabídce geolokačních služeb, které umožňují uživatelům ztotožnění se s konkrétní komunitou nebo skupinou.

Zatímco v heterosexuální subkultuře může hrát roli např. náboženství (JSwipe aplikace pro uživatele židovského vyznání), u aplikací věnovaných homosexuálním mužům se nabídka spolu s možnostmi filtrování uživatelů z velké části odvíjí od specifického

---

¹⁸ Internet a chytré telefony mají dopad na pokles cen erotických služeb, které se snaží na současnou situaci reagovat celou řadou geolokačních aplikací, které fungují na stejném principu jako ty, z jejichž charakteristiky vycházím.

slangového označení, které má kořeny v populární literatuře,¹⁹ a reflektuje vzhled, tělesné proporce, míru ochlupení nebo sexuální roli. Grindr tyto kategorie založené na tělesnosti zahrnuje všechny, ale existují specializované aplikace jako např. Scruff, GROWLr nebo Grommr, které se soustředí na homosexuální uživatele profilující se jako členové skupiny tzv. *medvědů* (bears).

Mobilní aplikace určené pro seznamování nemohou zahrnout všechny role barů a klubů, nemohou je nahradit za jeden digitální bar, místo, kde se mohou všichni potkávat za různými účely, ale fungují jako jakýsi radiolokátor, který naviguje skrze normativní prostor a mění způsoby, jimiž spolu lidé mohou interagovat. Woo [2013] považuje schopnost okamžitě objevovat (a znovu objevovat) pomocí geolokace stále nové a nové uživatele ve svém okolí jako revoluci digitálního věku. V další kapitole se zaměřím na jednotlivé aspekty tohoto prostředí.

1.5 Aspekty geolokačních sociálních sítí využívaných pro sex dating

Spolu s odbouráním bariér spojených se staticností webových seznamek vyvstala celá řada jiných *omezení* spjatých zejména s viditelností v důsledku geolokace, na jejímž základě dochází k zobrazování dalších uživatelů. S tím souvisí i tlak na vedení sebe prezentace v rámci těchto prostředí, kdy při procesu rozhodování v reálném čase a konkrétním místě rozhoduje zpravidla jedna profilová fotografie. V následujících kapitolách se podrobněji zaměřím na tyto konkrétní aspekty, které tvoří základní pilíře seznamovacích aplikací. Při sestavování této části jsem mimo jiné vycházel z vlastních subjektivních zkušeností, které mám se zkoumaným prostředím, protože v současnosti existuje velmi omezené množství zdrojů věnujících se tomuto tématu.

1.5.1 Místa, prostory a viditelnost

Veřejné prostory jsou často vnímány jako nekontrolovatelné prostory [Lehtonen & Mäenpää, 1997; Mitchell, 2003]. Více než před sto lety sociolog Simmel [1950] varoval před nárůstem městských center a následnou nadměrnou stimulací smyslů, která podle něj může vést k nevšímavému neboli *blazeovanému* postoji tzv. *blasé attitude*. Tento postoj představuje strategii člověka, jak se vyrovnat s přemírou podnětů ve velkoměstě, které na lidi ustavičně působí. Po dobu nejméně dvou staletí jednotlivci používali mobilní média, jako jsou

---

¹⁹ Pravděpodobně první zmínka o kategorizaci homosexuálních mužů padla v článku *Who's Who at the Zoo?*, který vyšel 26. července 1979 v časopise *The Advocate*. Autor George Mazzei rozškatulkoval homosexuály podle sedmi druhů zvířat. Označení jako např. *Bear* zevšeďnělo a stalo se součástí homosexuální subkultury.

knihy, poté walkmany a dnes iPody či mobilní telefony, coby technologické filtry ve vztahu k interakci s nekontrolovatelným okolím. Podle Adriany de Souza e Silva [2010] jsou všechny tyto technologie koncipovány jako nástroje, které vytrhují uživatele z veřejného prostoru.

Tyto uživatelé vytvářené *privátní bubliny* jsou přesným opakem nekontrolovatelného “otevřeného” prostoru a jsou samostatně a individuálně řízeny. Výše zmíněná média však neinteragují s konkrétním místem a svým způsobem fungují na způsob zavedeného *externího kódu*. Například kniha je vyprávění, které nemusí nutně souviset s místem, kde probíhá její čtení, hlas telefonického rozhovoru přichází odjinud a písně z iPodu jsou načteny nezávisle na umístění [De Souza E Silva, 2010]. V tomto směru jsou chytré telefony odlišné od jakýchkoliv předchozích mobilních médií, protože umožňují vzájemné působení uživatelů v rámci daného místa. Jak jsem načrtl v kapitole 1.3.3 *Geolokační sociální síť jako nová média*, tato mobilní zařízení s možností připojení k internetu téměř odkudkoliv se podílejí na vytváření tzv. *hybridního prostoru*.

Hybridní prostor využívá mobilní povahy internetu. Není však konstruován technologií, ale je postaven na spojení mobility, komunikace a jejich zhmotnění v podobě sociálních sítí, které vznikají současně v rámci fyzického i digitálního prostoru. V tomto směru hybridní prostor redefinuje pre-existující vztahy mezi prostorem, subjektem a technologií [Mowlabocus, 2010]. Podle de Souza [s. 267, 2006]:

“Mobilní technologie posouvají nomádkou povahu uživatelů ještě o krok dál. Nejenom jejich cesty jsou mobilní, ale i jejich uzly. S pevným připojením k internetu a pevnou linkou byly počítače a telefony primárně spjaty s konkrétním místem. Naopak mobilní telefony představují pohyblivé on-line body ve fyzickém prostoru.”

Na rozdíl od jiných forem digitálního prostoru, hybridní prostor nemůže být konstruován předem. Na místo toho je jeho povaha křehká a udržovaná prostřednictvím nejistých datových spojení. V rámci geolokačních sítí, jako je například Grindr, se tak uživatelé zobrazují, mizí a jsou znovu zobrazováni na různých místech. Vytvořená spojení často existují jenom pár minut, někdy dokonce i sekund.²⁰ Tato tzv. *pozicionalita* je důležitým aspektem, na který je třeba nahlížet jako na druh informace, která je proměnlivá a odvislá od

---

²⁰ Spojení se týkají pouze zobrazování jednotlivých profilů. Pokud uživatelé zahájí komunikaci, tak v ní mohou v rámci geolokačních sociálních sítí jako je Grindr či Tinder pokračovat bez ohledu na probíhající změny odvíjející se na základě lokalizace, které mají dopad na změny sady zobrazovaných profilů.

pohybu v rámci veřejného prostoru a v závislosti na tom, zda je uživatel on-line nebo offline [Transmediale 2014 afterglow, 2014].

Rozhodujícím faktorem pro vytvoření hybridního prostoru tak není jenom prostor samotný a mobilní sítě, ale je to také čas – například čas, který uživatelé tráví při čekání na spoj, při cestách dopravními prostředky, nebo při rozptylování se v rámci pracovní doby apod. [Mowlabocus, 2010]. Všechny tyto faktory souběžně mají dopad na sadu zobrazených profilů v prostředí geolokačních sociálních sítí. Aplikace jako například Grindr umožňuje zobrazovat data v rámci jednoho bloku, čtvrti nebo oblasti až do vzdálenosti 4 kilometrů v závislosti na počtu uživatelů, kteří se nacházejí v okolí. V oblastech s menším počtem uživatelů, jako jsou maloměsta a vesnice, jsou vzdálenosti mezi jednotlivými uživateli větší. Tinder umožňuje zobrazovat profily v rámci regionů až do 160 kilometrů a služby jako Scruff nebo Hornet mohou vedle zobrazení nejbližších uživatelů zobrazit i profily uživatelů z jakéhokoliv místa po celém světě.

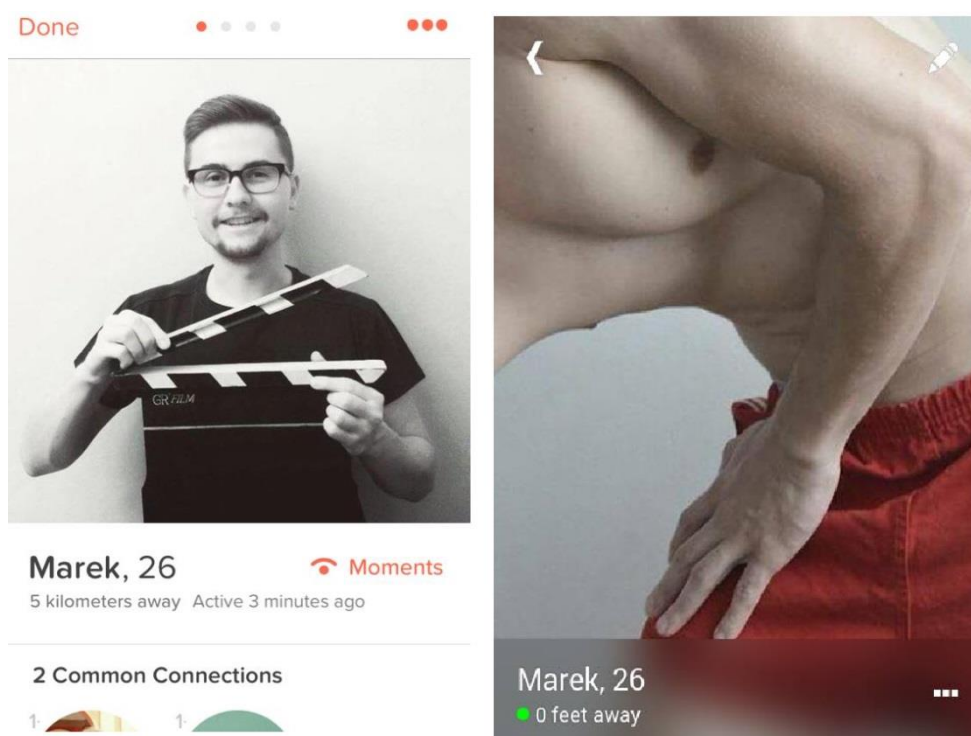
Sociolog Gadelha [Transmediale 2014 afterglow, 2014] na základě svého pozorování upozorňuje na to, že tato funkcionalita může rozdělit města a místa na části, které jsou jednak výrazně *viditelnější* (např. centra měst), protože se v nich pohybuje a shlukuje větší množství uživatelů a jednak na části, které jsou do určité míry *neviditelné*, protože zde dochází k minimální fluktuaci jednotlivců. To má mít za následek vyčlenění některých míst z digitální mapy těchto systémů, které tak vytvářejí tzv. *geoprostorovou diskriminaci* – ta může být založena mimo jiné na odlišnostech na základě třídy, národnosti, sociálního postavení apod. Rozdílnosti ve vztahu k sociálnímu statutu můžeme pozorovat ve velkých multikulturních městech jako například New York nebo Berlín, ke kterému se Gadelha odkazuje. V českých podmínkách se podle mého pozorování týká geografická diskriminace zejména okrajových částí Prahy a je daná spíše minimem uživatelů shlukujících se v těchto oblastech, než jejich sociálním postavením. Jevy vztahující se k fragmentarizaci města v rámci geolokace budou podrobeny zkoumání v empirické části.

1.5.2 On-line dating profily

Užívání webu 2.0 spolu s technikami sebevyjádření a sebe prezentace je dnes přirozenou součástí života, přičemž automaticky posiluje kulturu pózy a spektaklu, jak ji popsal Debord [2007], podle kterého obrazy předcházejí realitu, kterou následně samy tvoří. Zatímco autoři jako Foucault považovali jedince za mechanicky drezírovaného, chápe např. Lipovetsky jedince hypermoderní doby jako kyberneticky socializovaného. Podle Aarona

Ben-Ze'eva [2004] je kyberprostor virtuální v tom smyslu, že představivost je samotnou podstatou tohoto prostoru. V mnoha on-line vztazích si svého *kyberpartnera* můžou lidé představovat, jakkoliv chtějí, a sami sebe mohou popsat tak, jak chtějí být viděni. Pojetí atraktivity signálů se mění spolu s publikem, stejně tak jako situace a role – to vše se spolupodílí na tvorbě identity, která se rýsuje v očích ostatních [Fischerová, 2014]. Vlastní já je dnes pro každého reflexivním projektem skládajícím se z prvků z minulosti, přítomnosti i budoucnosti [Giddens, 2012].

On-line seznamovací profily jsou obvykle statické portfolio sloužící k prezentaci uživatele, které se skládá z textového popisu a fotografií. Aplikace jako Grindr nebo Tinder nabízí jednoduchou alternativu k webovým sociálním sítím nebo seznamovacím službám. Vytvoření profilu zabere několik málo minut a uživatelům nejsou kladeny zdlouhavé nebo invazivní otázky ohledně jejich zájmů. Místo toho tyto služby reagují na kulturu, která se objevila v důsledku sítí jako například Twitter nebo Instagram, kde se uživatelé vyjadřují pomocí obrazů, nebo jsou nuceni volit takové vyjadřovací prostředky, aby se vešli do 140 znaků.

Obr. 2 Ukázka uživatelských profilů (zleva) Tinder, Grindr

Zkoumané geolokační aplikace vnímám jako průnik právě Twitteru a Instagramu. Dominantní místo v rámci profilu tvoří fotografie, ze které jsou uživateli dávkovány prakticky všechny potřebné informace. Po rozkliknutí profilu je v některých službách zobrazená sada

údajů (výška, váha, věk apod.) spolu s minimálním textovým sdělením, které se pohybuje od 140 do 400 znaků (viz. Obr. 2). Tinder od uživatelů nevyžaduje prakticky žádné údaje kromě fotografie a věku. Profily jsou nezbytnou součástí architektury těchto systémů, protože na jejich základě buď dojde nebo nedojde k realizaci osobní interakce. To motivuje uživatele k prezentaci sebe sama v atraktivnějším světle, než jací jsou ve skutečnosti. Podle Moniky Whitty [2008] je pravděpodobné, že v reakci na tento společenský tlak dochází ke zkreslování a upravování některých údajů v uživatelských profilech, které mají přidat na atraktivitě.

Nicméně on-line uživatelé jsou zároveň pod tlakem prezentovat sebe sama patřičným způsobem, protože jinak hrozí, že v okamžiku osobní interakce bude jejich profil vyhodnocen jako lživý. Tato očekávání jsou součástí on-line seznamování, protože explicitní cíl mnoha účastníků je navázání romantického nebo sexuálního vztahu. [Ellison et al., 2011] Mazar a Ariely [2006] tvrdí, že touha zobrazit sebe sama jako čestného jedince omezuje klamné chování, a to i v situaci, kdy neexistuje žádná šance přistižení.

V neanonymním on-line světě vzniká idealizující identita, taková *ve kterou doufáme – hoped-for possible selves*. Tato potenciální identita je společensky žádoucí podoba já, kterou by si jednotlivec rád přiřadil a o níž věří, že by mu za správných podmínek měla příslušet. Neanonymní on-line prostředí může posílit jedince s *omezenými* podmínkami tak, aby realizovali své identity tak, jak si přejí, ale jichž nemohou z důvodu omezení docílit v osobních interakcích [Fischerová, 2014].

Uživatelé on-line seznávek tak musí zvládnout napětí mezi komplexní upřímností a selektivně pozitivní sebe prezentací v kontextu, ve kterém je technicky snadné klamat, ale pro dosažení cíle je toto jednání potenciálně škodlivé. Ellison, Hancock a Toma [2011] tvrdí, že on-line uživatelé jsou při rozhodování, jak sladit požadavky na sebe prezentaci, ovlivněni třemi faktory spojenými s počítačově zprostředkovanou komunikací (*computer-mediated communication* zkráceně *CMC*):

1. *snížením neverbálních narážek,*
2. *asynchronními a časovými faktory,*
3. *sdílením kontextových očekávání.*

Tuto teorii opírají o Waltherův [1996] model *hyperpersonální komunikace*, který se zaměřuje na aspekty predikující hodnotu vztahové dynamiky a rozlišuje je podle směru komunikace na faktory na straně odesílatele, na straně příjemce a faktory samotného kanálu komunikace. Hyperpersonální model popisuje proces selektivní sebe prezentace – jednotlivci

v on-line komunikaci uplatňují velké možnosti kontroly. Odesílatel sám vědomě určuje, jaké informace a kdy o sobě příjemci poskytne tak, aby dosáhl vytvoření žádoucího dojmu.

Tato kontrola je samozřejmě možná i v interakci tváří v tvář, avšak nikoliv v takovém rozsahu, který umožňuje virtuální komunikace, kde si každou zprávu může odesílatel rozmýšlet libovolně dlouho, neboť bezprostřední odpověď není nezbytná ani v synchronní komunikaci. [Dědková, 2009] Walter [1996] poznamenává, že informace, které poskytuje jeden subjekt druhému, jsou více selektivní povahy a podléhají autocenzuře.

Při setkáních ve fyzických kontextech nejsou popisy tělesných rozměrů, etnicity nebo přitažlivosti potřeba, protože je může člověk vyčíst ze vzniklé situace. V profilu na bázi CMC tyto fyzické podněty, které by zprostředkovaly osobnostní rysy, chybí a musí být explicitně dokumentovány. On-line profily jsou vytvářeny s vědomím, že budou konzumovány v blíže nespecifikované budoucnosti – možná několik hodin po založení, možná v průběhu několika měsíců. Tato časová dvojznačnost staví tvůrce profilu před úkol předvídat verzi sebe sama, která bude pravdivá i v blíže nespecifikované budoucnosti [Ellison et al., 2011].

1.5.3 Vizuální sebe prezentace v prostředí LBDS

Narozdíl od klasických on-line seznamek, které jsou prostředím zaměřeným na ten nejpodrobnější popis konkrétního uživatele, pracují aplikace převážně s obrazy, nikoliv s texty. Největší pozornost je tak soustředěna na profilovou fotografii, která hraje nejdůležitější roli při procesu rychlého rozhodování v konkrétním místě a reálném čase. V řadě případů je umožněno nahrát pouze jednu profilovou fotografii, které je věnován největší prostor z celého profilu. Aplikace jako např. Tinder nebo Hornet umožňují nahrání více fotografií.

Profilový obrázek nemusí nutně vyobrazovat daného uživatele, může to být fotka krajiny, ilustrační foto nebo prázdná profilová stránka – ačkoliv je zde předpoklad, že v okamžiku, kdy uživatel použije fotku osoby, je to sám uživatel, kdo je na obrázku zachycen [Woo, 2013, s. 74]. Woo [2013] mluví o tom, že se dá v současnosti vyzorovat jazyk profilových fotografií – lidé jsou opatrní na to, jakými prostředky se profilují, protože si uvědomují úskalí ve vztahu k digitálnímu věku, který umožnil kopírování, ukládání a distribuování fotografií snadno a rychle. Jakmile je jeden obrázek vypuštěn do kyberprostoru, jeho majitel nad ním ztrácí kontrolu. To vysvětluje např. vzájemné blokování přátel na těchto seznamkách, protože někteří lidé nechtějí prolínat kontexty/situace, protože to vnímají jako nekomfortní nebo ohrožující.

Výzkumy naznačují, že uživatelé jsou zbláhli v čerpání informací z fotografií, a to nejenom těch vztahujících se k fyzické přitažlivosti, ale i těch souvisejících s charakterovými rysy osobnosti. [Woo, 2012; Finkel EJ et al., 2012]. Jaime Woo [2013] rozděluje uživatele na základě profilových fotografií do tří skupin:²¹

- 1) *Obličej*
- 2) *Torzo*
- 3) *Krajinky/Umělecké fotografie/Anonym/Prázdný profil bez fotografie*

Obličej – obličej je jedním z nejrozšířenějších způsobů sebevyjádření v digitálním prostoru. Styl fotografií je rozeznatelný od jiných sociálních sítí jako je Facebook nebo Twitter. Uživatel se prezentuje prostřednictvím autoportrétu – někdo volí portrét zblízka, někdo od hlavy až k patě. Důležité je, že je obličej uživatele jasně čitelný a dá se číst jako emocionálně otevřený či dostupný [Woo, s. 75, 2013].

Torzo – uživatel se v rámci prezentace soustředí převážně na hrud'. Tímto způsobem se prezentují většinou lidé se sportovní postavou, kteří se snaží zaujmout svojí fyzickou kondicí. V rámci aplikací zaměřených na gaye je to v těchto případech často fotografie bez hlavy. Rozhodnutí neukázat svůj obličej odkazuje k anonymitě. V některých případech je toto skrývání identity spjato s tím, že uživatel nechce být objeven kamarády nebo kolegy z práce, protože si neprošel coming-outem, anebo není věrný svému partnerovi. Odhalená torza a fotografie ve spodním prádle signalizují touhu po sexuálním styku [Woo, s. 74, 2013]. Uživatelé s průměrnou postavou tíhnou více k tomu prezentovat se prostřednictvím obličejů.

Krajinky/Umělecké fotografie/Anonym/Prázdný profil bez fotografie – v těchto případech se jedná o odlišný druh anonymity, než u uživatelů, kteří volí prezentaci prostřednictvím některé části svého těla, ale důvody jsou podobné. Uživatelé nechtějí být posuzováni na základě vzhledu. Někteří si chtějí svůj protějšek vybírat a nechtějí být vybíráni, proto svoje fotografie posílají v rámci prvních zpráv. Nevyplněné profily bez fotografie značí silně sexuální úmysly. Tito uživatelé komunikují rázně, a v komunikaci se představují fotografiemi intimních částí svého těla [Woo, s. 74, 2013].

Na všech geolokačních aplikacích musí být avatar nebo-li profilové foto vybráno opatrně protože je to ten nejdominantnější prvek z celého profilu. Prioritním prvkem těchto systémů je vizualita, díky níž se jednotliví uživatelé rozhodují koho v daném okamžiku oslovit. Uživatelé

---

²¹ Toto rozdělení se vztahuje k uživatelům aplikace Grindr, ale může být vztaženo i na uživatele ostatních geolokačních aplikací.

těchto aplikací ale nejsou ve snaze proměnit sebe sama v ideální objekt sami. Hranice mezi tím, jak prezentujeme sami sebe a reklamou je v současné době velmi tenká. Sociální média zesílila důraz na sebeobjektivizaci – uživatelé se snaží vměstnat svůj život do něčeho, co se dá snadno sdílet, co si zaslouží velký počet “likes”, “retweetů”, “srdíček” apod. Proto se geolokační aplikace tolik neliší od ostatních sociálních sítí jako je Instagram, který umožňuje uživatelům vytvořit portfolio fotografií složené ze střípků z jejich života. Řada uživatelů si zvykla na to přetvářet amatérskou fotografii ve fotografii takřka reklamní a vyobrazené předměty tak vypadají příjemně, esteticky a vyvolávají žádoucí dojem. V další a zároveň poslední kapitole teoretické části se zaměřím na negativní dopady geolokačních sociálních sítí.

1.6 Negativní dopady geolokačních sociálních sítí

Mobilní telefony původně ztělesňovaly technologii, která umožňovala překonat geografická omezení, nyní je spolu s rozvojem chytrých telefonů čím dál tím více patrné, že jejich dalším charakteristickým rysem je schopnost umožnit rozmanité typy interakcí v rámci lokálního prostoru [De Souza e Silva, 2010]. Nová média jejich prostřednictvím otevírají veřejný prostor, ale zároveň mohou být využita k jeho uzavření, omezení, monitorování či regulování. Geolokační aplikace jsou pro tyto účely dokonalými nástroji, s jejichž pomocí mohou uživatelé skenováním příslušných on-line vrstev získat specifické digitální informace o lidech v závislosti na jejich lokaci.

Geolokační sítě napomáhají k velmi rychlému sdílení informací různé povahy od klíčových osobních údajů (věk, výška, váha apod.) přes geografické a demografické až po data týkající se lidské sexuality jako jsou orientace, sexuální preference nebo motivace apod. Podle pohybujících se profilů v organické mřížce nebo na digitální mapě se dá usoudit, zda konkrétní osoba v dané lokalitě bydlí, pracuje nebo se jen krátkodobě vyskytuje. Tato data hrají důležitou roli při procesu navazování kontaktů s jinými uživateli, ale zároveň mohou být zneužita dalšími přístupujícími stranami, což může vést uživatele k odmítnutí používat tyto nástroje, nebo je nutí uzpůsobit svoje vystupování uvnitř těchto systémů.

Zejména pro homosexuálně orientované muže a ženy, kteří si ještě neprošli coming-outem, může prezentace v tomto prostředí představovat určitě riziko spojené s odhalením a prozrazením jejich identity, což může vést k alternativním způsobům (sebe)prezentace. Svoboda, otevřenost a mobilita geolokačních systémů je výhodou, ale zároveň s sebou přináší rizika v podobě přístupnosti. Kdokoliv má tak v závislosti na konkrétní službě možnost

kdykoliv a kdekoliv nahlédnout pod povrch a získat poměrně přesný přehled o dalších strukturách rozpínajících se napříč veřejným prostorem. Při takovémto nastavení se z on-line míst mohou stát digitální věznice, kde je každý uživatel vystaven na očích veřejnosti.

V USA na takovém principu ještě do nedávna fungovala geolokační aplikace *Sex Offender Tracker* nyní nahrazená aplikací *Sex Offender Search*, jejíž podstata spočívá v zobrazení přesného umístění všech sexuálních delikventů vedených v registru *National Sex Offender Registry*.²² Data se uživatelům této aplikace zobrazují na digitální mapě spolu s informacemi jako je fotografie, výška, váha, rasa a důvod vedení v registru. Jednoduchý profil, který se od toho seznamovacího v mnoha směrech neliší až na to, že byl vytvořen třetí stranou. Při takovém způsobu využití dochází ke komodifikaci a komercializaci dat a z geolokačních aplikací se stává nástroj umožňující monitorování konkrétního místa.

V kontextu aplikací jako je Grindr nebo Tinder, které otevírají veřejný prostor, aplikace jako *Sex Offender Search* ten samý prostor naopak uzavírají, regulují, prezentují jej jako potenciálně deviantní a vytvářejí falešnou iluzi bezpečí [Transmediale 2014 afterglow, 2014]. Vedle otázek vztahujících se k soukromí a regulaci veřejného prostoru mají geolokační aplikace do určité míry i řadu negativních dopadů na chování uživatelů.

Sherry Turkle [2012] upozorňuje na to, že uživatelé sítí očekávají čím dál tím více od technologií, než od sebe navzájem. Podle Turkle lidé technologie mění a uzpůsobují si je tak, aby jim pomohly cítit se ve spojení, které by mohli pohodlně kontrolovat. Čím dál více lidí se bojí intimity, upřednostňuje technologie a má fobii ze závazků, proto prchá před fyzickými schůzkami a nahrazuje je emočním uspokojením z virtuálních kvazi-vztahů, flirtováním po telefonu a internetu bez úmyslu protějšek potkat. Přístroje a osobní on-line prezentace redefinují mezilidské vztahy a komunikaci. SMS, email, blogy nebo sociální sítě pak lidem umožňují se prezentovat tak, jak chtějí vypadat. Editují, což znamená, že mažou a retušují – obličej, hlas, tělo, postavu atd.

Chování, které popisuje Sherry Turkle ve vztahu k technologiím, se však lidé dopouští i v offline komunikaci na denní bázi. Editují svá sdělení, vybírají si konkrétní útržky reality, které sdílí a prezentují se tak, jak chtějí, aby je konkrétní lidé viděli a vnímali i v reálném světle, nejenom za digitální oponou. V souvislosti s geolokačními sociálními sítěmi vidím problém jinde. Realizování schůzek a navazování vztahů různé povahy prostřednictvím těchto

---

²² Do tohoto registru se může dostat prakticky kdokoli za přestupky, které se sexuální deviací nemají nic společného, jako je např. močení na veřejnosti, nebo provozování sexuálního styku ve veřejném prostoru [Transmediale 2014 afterglow, 2014].

aplikací je sice jednodušší, než bylo kdykoliv předtím, ale při pohybu v tomto prostředí jsem vyzoroval situaci, kdy velké množství probíhajících on-line interakcí může mít za následek oslabení původního záměru, díky čemuž k reálným setkáním nakonec nemusí docházet, nebo jsou naopak krátkodobé povahy.

Otázkou, zda více možností může ve výsledku představovat problém, se zabývali Sheena S. Iyengar a Mark R. Lepper [2000] ve studii *When Choice is Demotivating*, které se účastnili náhodní návštěvníci jednoho amerického supermarketu.²³ Výzkumníci lidem nabízeli ochutnávku marmelád zdarma, které byly prezentovány ve dvou scénářích: jednou nabídka obsahovala soubor 24 druhů marmelád, po hodině byl výběr zredukován na šest druhů. Tento postup byl opakován po celý den. Výsledky výzkumu poukazují na to, že větší výběr má za následek delší rozhodovací proces, činí lidi méně jistými a snižuje jejich spokojenost s výsledným rozhodnutím, i když se každá volba jeví jako zdánlivě dobrá.²⁴

Na tuto studii navázal o dva roky později výzkum zaměřený na *speed-dating* mezi heterosexuálními muži a ženami provedený v Americe v letech 2002-2004, jehož výsledky podporují myšlenku, že větší možnost volby je dobrá věc, ale jenom do chvíle, než je člověk vystaven příliš velkému množství možností [Fisman, et al.; 2006]. Právě poměrně rozsáhlý zástup zobrazených profilů (např. neplacená verze aplikace Grindr umožňuje najednou zobrazit až 100 profilů) vnímám jako stinnou stránku geolokačních aplikací. Více možností vede k přetížení, což má za následek oslabení schopnosti kriticky rozlišovat mezi dostupnou nabídkou. Proto může ve výsledku dojít k menší spokojenosti s výběrem a minimálnímu závazku k oslovené osobě. Tato prostředí pracují s předpokladem, že se může vždycky objevit potenciálně lepší volba daleko silněji, než klasické webové seznamky.

Podle mého názoru může být tato domněnka jednou z příčin, které mohou do určité míry ovlivňovat chování uživatelů při navazování kontaktu nebo realizování schůzek za účelem sexu skrze geolokační sítě a to i přes to, že se jedná pouze o prostředek komunikace, který hraje roli po velice omezenou dobu – do chvíle, než uživatelé přejdou na jinou komunikační platformu nebo si vymění telefonní čísla. Geolokačním sítím jako je např. Tinder nebo Grindr je na základě toho vytýkáno, že se staly distributory promiskuity a potenciálně nebezpečným nástrojem, díky kterému dochází k šíření pohlavních nemocí.

---

²³ Konkrétně *Draeger's Supermarket* v malém městečku Menlo Park nacházejícím se hodinu jízdy od San Francisca v Kalifornii.

²⁴ Klasické studie o vkusu spotřebitelů prokázaly, že lidé jsou velmi dobří v porovnávání dvou objektů, jako např. v případě srovnání chutí Coca Coly a Pepsi, které proběhlo na začátku 80. let v USA. V okamžiku, kdy do tohoto srovnání přibyl ještě třetí objekt v podobě sladší a lehčí Coca Coly, se stala volba pro koncového uživatele matoucí [Gladwell, 2007].

Studie zaměřená na uživatele Grindr, provedená v Kalifornii v roce 2014, přišla s tím, že tři čtvrtiny mladých mužů, kteří mají sex s muži, provozuje sex s někým, koho potkali přes tuto aplikaci. Nicméně není známo, do jaké míry mohou nebo nemohou tyto geolokační aplikace přispívat k nárůstu nových případů HIV a dalších pohlavně přenosných nemocí [Winetrobe et al., 2014].

Osobně vnímám systémy jako je Grindr nebo Tinder jako globální platformy, kam přistupují lidé z celého světa, a které jsou konstruovány s cílem zjednodušit proces potkávání se potažmo seznamování se s novými lidmi v rámci lokálních míst. K těmto účelům slouží jako kterékoliv jiné komunikační médium. Tyto aplikace samozřejmě mohou poskytnout a poskytují prostor pro realizaci několika desítek, stovek možná i tisíců setkání po celém světě, ale jako takové nemohou nijak ovlivnit výslednou povahu uskutečněných styků ani (ne)přítomnost antikoncepčních prostředků. V tomto směru je to na jednotlivých účastnících, jejich osobním očekávání, obavách a přístupu k rizikovému chování vztahujícímu se k sexuálnímu chování.

Tyto služby však dle mého názoru mohou přispět k pocitům frustrace vyvolaným ať už z hlediska neschopnosti provést rychlou a dostatečně uspokojující volbu v rámci konkrétního místa a určité chvíle, anebo proto, že jsou zaměřena na vizuální stránku a nutí uživatele prezentovat konkrétní části svého těla a budovat tak digitální představu rodící se v mysli jednotlivých konzumentů těchto profilů. Jak už bylo řečeno v kapitole *1.5.3 Vizuální sebe prezentace v prostředí LBDS*, tato prostředí kladou důraz na objektivizaci a fragmentarizaci lidského.

2 METODOLOGICKÁ ČÁST

Tato část je věnována metodologickému zázemí mého výzkumu. V jednotlivých podkapitolách vysvětluji daný výzkumný problém a kontext, definuji cíle mého bádání, věnuji se charakteristice kvalitativního výzkumu, popisují výběr respondentů, způsob získávání dat a všechny fáze procesu jejich zpracování a analyzování. Vzhledem k tomu, že se jedná o téma, které výrazným způsobem zasahuje do intimity participujících respondentů, předkládám v poslední části diskuzi o limitech, s kterými jsem u takto pojatého šetření potýkal.

2.1 Výzkumný problém a kontext

Jak jsem již zmínil v teoretické části, původně bylo navazování nezávazných sexuálních styků (viz kapitola 1.1 *Definice pojmu sex dating*) spojeno s určitými geografickými omezeními. Účastníci těchto aktů byli v době před internetem nuceni cestovat do městských částí, které byly k těmto účelům kódovány (např. red-light districts, parky, sauny, bary apod.), nebo využívat inzertní či telefonické služby. Menšiny, zejména muži mající sex s muži, využívali pro komunikaci napříč veřejným prostorem dokonce sadu jednoduchých kódů odkazující k jejich sexuálním preferencím (např. hanky code, nápisy na veřejných záchodcích apod.).

S nástupem internetu se situace změnila. Na začátku představoval on-line prostor *nezávislé místo* pro experimentování s identitami, chaty, virtuálními komunitami, on-line vztahy nebo sexuálními setkáními. Dnes je internet pro mnohé nedílnou součástí jejich sexuality, ať již hledají informace o sexu a sexualitě, vzrušení, partnera nebo partnerku pro reálný sex, a stal se důležitou součástí sociálního i pracovního života. Nicméně většina on-line interakcí, které lidé v současnosti realizují, se vyskytuje ve vztazích, které již existují v režimu offline [Baym, 2010] nebo se vztahují k setkávání nových lidí ve vztahu k místu, kde člověk tráví nejvíce času, jako je okolí bydliště nebo práce [Sutko a De Souza e Silva, 2011].

Spíše než k vytváření samostatných interakčních arén, jako jsou např. chatovací místnosti, které mažou geografická omezení, dochází k vytváření internetových vrstev, kdy se fyzický prostor překrývá s on-line prostorem. Toto prolnutí je možné díky technologii GPS, která je využívána ve hrách, sociální koordinaci, a při setkávání lidí, kteří jsou tzv. *v dosahu*, neboli sdílí stejný prostor [Blackwell et al., 2014]. Zejména k poslednímu jmenovanému účelu slouží geolokační sociální sítě zaměřené na seznamování (např. *Tinder*, *Badoo*, *Grindr*,

Hornet apod.). Prostředí těchto tzv. *location-based-dating services* (zkráceně *LBDS*) je předmětem výzkumného záměru této práce.

Předpokládám, že jsou tyto virtuální vrstvy kódované spíše pro rychlejší interakce, které mohou vyvrcholit sexuálním aktem. Zároveň se domnívám, že díky geolokačnímu aspektu může docházet k transformaci určitých normativních aspektů lidského chování. Zároveň si myslím, že jsou uživatelé vystaveni tlaku při vytváření sebe prezentace s důrazem na jejich jednoznačnou rozpoznatelnost v rámci těchto prostředí, která pracují převážně s vizuálními informacemi. A soudím, že by tato média založená na geolokaci mohla být nástrojem, který umožní rozumné rozvolnění moralizujících společenských konvencí a stanou se prostředkem, díky kterému bude pohlavní uspokojení dostupnější a méně problematické. Všechny tyto hypotézy budou důkladněji prozkoumány.

LBDS aplikace poskytly prostor pro lokální seznamování a umožňují okamžité sociální i sexuální interakce. Tento aspekt je odlišuje od klasických webových seznamovacích služeb, které se zaměřují na seznamování osob v obecné rovině a mohou před schůzkou zahrnovat týdny nebo měsíce on-line komunikace [Blackwell, et. al., 2014]. LBDS jsou jedinečné v tom, že jsou přístupné především prostřednictvím mobilních zařízení s operačním systémem iOS nebo Android a využívají informace o poloze k identifikaci blízkých uživatelů. Tyto sítě představují extenzi internetového prostoru a rozšiřují jej o geolokační aspekt, který hraje při navazování nejenom sexuálních kontaktů čím dál důležitější roli, protože se *proces hledání* omezuje pouze na bezprostřední blízkost v rámci míst, kde aktéři těchto služeb tráví nejvíce času.

LBDS filtrují na základě proximity, operují pouze s osobami v dosahu a jsou stále dostupné díky minimalizaci hardwaru a datovým sítím. Svým způsobem je každé připojení do určité míry omezeno konkrétní lokalitou a prezentuje odlišný vzorek uživatelů zobrazených nejčastěji v organicky se proměňující mřížce (pouze u Tindera jsou profily zobrazovány jeden po druhém) nebo na digitální mapě (iBoys).²⁵ Tento výstup se odvíjí od pohybu ve fyzickém prostoru. Využití těchto sítí se tak liší v různých místech a městech. Nabídka po připojení vypadá jinak v Praze, a jinak v městech s větším nebo menším počtem obyvatel. I kritéria k rozřídění uživatelů se odvíjejí od počtu on-line uživatelů v dosahu mobilního zařízení.

---

²⁵ iBoys je jedna z největších webových seznamek pro homosexuální muže v Čechách a na Slovensku. Byla založena v roce 2006 a v roce 2014 spustila svojí vlastní geolokační aplikaci.

Geolokační služby zaměřené na seznamování např. mezi muži jsou často propagovány s důrazem na jejich explicitní povahu. Studie z roku 2012 zaměřená na uživatele Grindrů ve věku 18–24 a prováděná v Kalifornii (USA) přišla s tím, že 75 % dotázaných potkalo prostřednictvím Grindrů sexuálního partnera. Pro doplnění uvedu, že z celkového počtu 144 účastníků 4 uživatelé uvedli, že tuto aplikaci používají k nalezení *vážného vztahu* [Rice, 2012].

Jiný výzkum zaměřený na uživatele Tinderu, který provedla firma GlobalWebIndex (GWI) na vzorku 47 000 uživatelů z celého světa, mluví o tom, že 30 % uživatelů Tinderu jsou v manželském svazku, 12 % ve vztahu, 54 % identifikovalo sebe samo jako svobodné a 3 % jsou rozvedení nebo vdovci. Výzkum GWI dále uvádí, že 62 % této aplikace jsou muži a 38 % ženy a poukazuje na to, že uživatelé Tinderu jsou tvořeni relativně mladými uživateli 38 % ve věku mezi 16 až 24 let a 45 % mezi 25 a 34. Starší věkové kategorie jsou zastoupeny minimálně [McGrath, 2015].

Výzkumů zabývajících se tímto prostředím je poměrně málo a vzhledem k tomu, že v poslední době nabývá navazování kontaktů různého trvání pomocí geolokačních služeb na aktuálnosti, vidím prázdné místo v podobě solidně datově podloženého kvalitativního výzkumu. Dostupná data nám dávají představu o nových trendech, jež mohou tvořit obrysy zkoumaného jevu, ale nevyčteme z nich nic navíc o tomto fenoménu, proto je třeba se zaměřit a prozkoumat motivy, sociální okolnosti a reflexi tohoto počínání z pohledu samotných uživatelů těchto geolokačních sítí.

2.2 Cíl výzkumu a výzkumné otázky

Cílem výzkumu je zjistit, jakou roli hrají nová média založená na geolokaci v současném sex datingu a porovnat, jaké zkušenosti mají čeští heterosexuálně a homosexuálně orientovaní uživatelé s tímto neanonymním on-line prostředím geolokačních sociálních sítí zaměřených na seznamování, které jsou v řadě případů prezentovány jako místo, jehož prostřednictvím lze snadno a rychle realizovat sexuálně motivované schůzky.

Tyto sítě shlukují jednotlivce do jednoho virtuálního místa kde: 1) virtuální vrstvy a fyzický prostor ovlivňují vzájemnou viditelnost všech uživatelů a 2) může docházet k vytváření vzájemného napětí mezi jednotlivými uživateli, které může vést k tvorbě uživatelských strategií vlastní sebeprezentace.

Výzkumný problém jsem rozpracoval do několika výzkumných otázek, které byly formulovány ještě před započítím výzkumného šetření.

Hlavní výzkumná otázka, kterou jsem si v případě této práce položil, zní:

Jakou roli v současném sex datingu a s ním spojeném sociálním jednání hrají mobilní aplikace založené na geolokaci?

S ohledem na to, jak se téma práce postupně formovalo, přidávám tři vedlejší výzkumné otázky:

- *Jaké mají čeští heterosexuálně a homosexuálně orientovaní uživatelé zkušenosti se sex datngem v rámci prostředí geolokačních sociálních sítí?*
- *Jakou roli při setkávání lidí on-line hraje princip geolokace a jakým způsobem ovlivňuje tento faktor viditelnost jednotlivých uživatelů geolokačních sociálních sítí?*
- *Jak uživatelé řídí sebe prezentaci (identitu a identifikovatelnost) v prostředí geolokačních sociálních sítí?*

Tato práce si klade za cíl porozumět všem důležitým aspektům zkoumaného jevu “vliv nových médií na sex dating” a propojit je do vzájemných vztahů.

Cílem této práce není: 1) sestavení postupu nebo manuálu, jak úspěšně využívat geolokační aplikace za účelem dosažení sexuálního styku, 2) naznačit, že jsou informační a komunikační technologie využívány pro sex nebo 3) poukazovat na to, že všichni lidé používají digitální média stejným způsobem.

Kvalitativní výzkum sice nemívá hypotézy, ale při přípravě tohoto výzkumu jsem částečně vycházel z předpokladu, který se vztahuje k již probádaným skutečnostem, které zmiňují například autoři Mowlabocus [2010], Harrison [2010], Halperin [2012], Campbell [2004] a další, a sice že homosexuální uživatelé jsou aktivnější při navazování vztahů a komunikování svých potřeb prostřednictvím on-line služeb než heterosexuální uživatelé, kteří komunikují své potřeby a touhy v offline prostoru, který poskytuje celou řadu veřejných míst kódovaných pro normativní sexuální interakce a i mimo tyto prostory mají heterosexuálové více svobody *flirtovat* na veřejnosti, než homosexuální muži a ženy.

2.3 Metoda výzkumu

Výzkum ve svém celku kombinuje několik různých přístupů, přičemž hlavní složkou je kvalitativní výzkum používající techniku polostrukturovaných hloubkových rozhovorů. V této části se budu věnovat charakteristice kvalitativního výzkumu a budu demonstrovat, proč je tento přístup klíčový pro výzkumný záměr mé práce.

2.3.1 Kvalitativní výzkum

Kvalitativní výzkum se od kvantitativního liší v tom, že nepracuje s daty ve formě číselných popisů reality, ale s analýzou významů. Zabývá se tím, *co, jak a proč* sociální aktéři činí a jak svému jednání rozumí a jak je reflektují, případně tím, jaké významy nesou zkoumané texty a jak jsou tyto významy textem utvářeny [Macek, 2012]. *„Cílem kvalitativního výzkumu je hloubkový, netriviální vstup do zkoumaného a porozumění danému výseku sociální reality či textuality. Kvalitativní metody tak bývají využívány jako metody induktivní“* [Macek, s. 140, 2012].

Na kvalitativní výzkum bývá někdy některými výzkumníky nahlíženo jako na pouhý doplněk tradičních kvantitativních výzkumných strategií [Hendl, 2012]. Výhrady a nedůvěra kvantitativních výzkumníků vůči kvalitativním postupům se týkají povětšinou toho, že kvalitativní studie jsou „měkké“ (tzn. soustředí se na významy nikoliv však na důkazy o vztazích mezi proměnnými) a toho, že se nejčastěji zabývají malým počtem případů a jejich závěry jsou tedy jen s obtížemi zobecnitelné na celou populaci. Vedle toho bývají kritizovány za to, že ve svém důrazu na induktivní postup mají tendenci ignorovat stávající teorie [Macek, 2012]

Silnou stránkou kvalitativního přístupu je, že se soustředí na několik málo případů, jež se snaží ve vztahu k položené výzkumné otázce detailně prozkoumat tak, aby výzkumník porozuměl tomu, co se to vlastně ve vybraném výseku sociální reality děje. Kvalitativní studie proto často slouží buď jako předvýzkum pro kvantitativní šetření, nebo jako nástroj pro následné důkladnější přezkoumání sporných momentů kvantitativního šetření. Kvalitativní výzkum a analýzy rovněž stojí jako samostatné induktivní projekty pomáhající při formulaci pilotních teorií ohledně nových či dosud neprobádaných fenoménů [Macek, 2012].

Stejně jako Jakub Macek [2012] i já vnímám studia nových médií jako sociálně vědní laboratoř, kde jsou sociální změny přímo v centru jejich zájmů. Konkrétně nástup on-line sociálních sítí, kterým se věnuji v rámci tohoto výzkumu, patří v rámci studií nových médií

k relativně čerstvým oblastem zájmu a vnímám je jako emblematický příklad sociální změny. S výzkumem on-line sociálních sítí se v zahraničí můžeme setkat od druhé poloviny minulého desetiletí, kdy si služby jako MySpace a Facebook začaly získávat oblibu mezi americkou mládeží. V českém akademickém prostředí je tato oblast zkoumání on-line sociálních sítí stále ještě v počátcích. Pozornosti se jí dostalo až kolem roku 2008–2009 [Macek, 2012].

Pro kvalitativní výzkum jsem se rozhodl proto, že je vhodnou strategií pro uchopení fenoménu v mikrostrukturálním prostředí, a shledal jsem jej jako vhodný způsob pro zpracování tématu vlivu nových médií na sex dating, kde se detailně zabývám chováním několika vybraných jedinců v rámci heterosexuální a homosexuální subkultury. Jeho cílem je hlubší porozumění zkoumané skutečnosti a vytváření nových hypotéz, nového porozumění, nové teorie ve vztahu ke zkoumanému jevu. Tyto subjektivní výstupy jsou pak výzkumníkem dále zpracovány tak, že jim přiřazuje vyšší významy řazením do konceptuálních celků, které propojuje do souvislých vztahů [Hendl, 2012].

Sběr a analýza dat probíhá v dlouhodobějším rámci a často jsou realizovány souběžně – výzkumník sbírá data, provede jejich hrubou analýzu a podle výsledků se rozhodne, která data jsou potřebná, případně přeformuluje výzkumné otázky a pokračuje ve sběru dat a jejich analýze. Během těchto etap jsou domněnky a závěry výzkumníkem přezkoumávány. Výzkumná zpráva obsahuje podrobný popis místa zkoumaného jevu, rozsáhlé citace z rozhovorů a poznámek pořízených výzkumníkem při práci v terénu. [Hendl, s. 48-49, 2012].

2.4 Metoda sběru dat

V této části opouštím teoretický model výzkumného šetření a představuji pozadí výzkumných metod použitých v praxi. V následujících kapitolách popisují 1) způsob jakým byli vybráni respondenti, 2) jak byla získávána data, 3) přípravu polostrukturovaného hloubkového rozhovoru pro sběr dat a 4) dodržení podmínek výzkumné etiky.

2.4.1 Předvýzkum

Ještě před spuštěním samotného výzkumného šetření jsem provedl polostrukturovaný hloubkový rozhovor se svým kamarádem, dlouholetým uživatelem celé řady geolokačních seznamovacích aplikací. Tento rozhovor mi pomohl k utřídění a přeformulování některých zásadních otázek vztahujících se k hlavní výzkumné otázce a najít způsob, jak se vhodně ptát na dotazy intimní povahy, které se vztahují k sexuálním zkušenostem v rámci zkoumaného prostředí.

2.4.2 Výběr respondentů

Pro účely svého výzkumného šetření jsem původně počítal s daty od celkem šestnácti respondentů, osmi heterosexuálně orientovaných a osmi homosexuálně orientovaných uživatelů seznamovacích aplikací, ale ve výsledku se mi podařilo kontaktovat 18 plnohodnotných respondentů – deset homosexuálně orientovaných mužů a osm heterosexuálních uživatelů (pět žen a tři muži). Výzkum nezahrnuje lesbické uživatelky, protože se mi nepodařilo nalézt způsob jak do této subkultury proniknout a získat tak potřebný vzorek.

S vybranými respondenty jsem provedl hloubkové, 30–60 minutové polostrukturované rozhovory v období od dubna do června 2015. Z hlediska výběru respondentů upozorňuje Nedbálková [2000] na riziko, že lidé, kteří jsou ochotni se k danému tématu vyjádřit, zastupují potom celou skupinu, na jejímž chodu participují. Proto jsem se při výběru respondentů snažil o maximální různorodost.

Nábor komunikačních partnerů byl proveden v Praze na konci března 2015. Ačkoliv jsem se ve výběru uživatelů omezil pouze na Prahu, účastníci používají geolokační aplikace stejnou měrou i na dalších místech ať už na národní nebo mezinárodní úrovni. Věkové složení účastníků se v době výzkumného šetření pohybovalo od 23 do 39 let (medián = 27). Všichni homosexuální respondenti se identifikovali se svou orientací, tedy prošli coming outem. Používám-li v empirické části slovo gay nebo homosexuál, rozumím tím tento fakt.

Hledal jsem takové respondenty, kteří jsou přímo „propojeni s výzkumnou otázkou“ a „dobře prezentují uvažované jevy“ [Hendl: 153]. V tomto případě jde o zkoumání situací a zkušeností, které mají uživatelé s prostředním geolokačních aplikací jako je např. Grindr nebo Tinder. Při výběru jsem se neomezil na uživatele jedné nebo dvou konkrétních platforem, ale přistoupil jsem k tomuto prostředí jako ke komplexnímu celku, které je kódované pro rychlejší interakce, než jak je tomu u webových seznamovacích služeb, protože zde může do určité míry hrát důležitou roli aspekt blízkosti.

Nejprve jsem se snažil o nábor respondentů přímo v prostředí geolokačních aplikací Grindr, Tinder, Badoo a Scruff za pomoci profilové fotografie s logem Karlovy univerzity a krátkým uvedením, že se jedná o výzkumné šetření (*viz Přílohy*). Tento způsob se setkal převážně s negativní odezvou, proto jsem nakonec pro výběr respondentů zvolil metodu „sněhové koule“, tzn. vytipoval jsem si čtyři jednotlivce z mého okruhu, o nichž jsem věděl, že splňují daná kritéria, a ty jsem posléze při rozhovoru požádal o to, zda neznají ve svém

okolí další uživatele splňující dané požadavky. Respondenti se na sebe tímto způsobem průběžně “nabalovali” – odtud metafora sněhové koule [Miovský, 2003].

K účasti ve výzkumu byli původně osloveni čtyři lidé z mého blízkého okolí, které jsem rovněž požádal o doporučení dalších respondentů. Vzhledem k tomu, že se jedná o vysokoškolsky vzdělané lidi oslovující osoby ze stejné sociální skupiny, mohlo tímto způsobem dojít k ovlivnění složení demografické skupiny zkoumaného vzorku. Z celkového počtu oslovených má patnáct respondentů vysokoškolské vzdělání a tři vzdělání středoškolské.

2.4.3 Polostrukturovaný rozhovor

Jednou z hlavních metod sběru dat v empirickém výzkumu tvoří naslouchání vyprávění respondentů, kladení otázek a získávání odpovědí. Rozhovory jsem se rozhodl vést jako polostrukturované neboli jako rozhovory pomocí návodu. Podle Hendla [2012] je proces získávání dat touto metodou střední cestou mezi neformálním a přísně strukturovaným rozhovorem, jež se vyznačuje definovaným účelem, určitou osnovou a velkou pružností celého procesu získávání informací.

Při vedení polostrukturovaných rozhovorů jsem se na jedné straně snažil zajistit dostatečný prostor pro nacházení nečekaných aspektů a souvislostí, se kterými jsem při přípravě osnovy nepočítal. Na straně druhé jsem se snažil dodržet ve všech rozhovorech stejné tématické okruhy a jejich prostřednictvím podobný průběh kvůli snazšímu vyhodnocování získaných dat. Délka rozhovorů se pohybovala v průměru okolo půl hodiny. Ve dvou případech délka rozhovoru přesáhla hodinu, což jsem pocíťoval, i dle reakcí respondentů, jako přílišnou zátěž.

Otázky jsem si předem rozřadil do bloků, které se vztahovaly k jednotlivým výzkumným okruhům. Na začátek jsem směřoval nenáročné „rozehřívací“ otázky vztahující se ke zvyklostem a pravidelným aktivitám a postupně, když se respondent uvolnil a vžil do kontextu vyprávění, následovaly otázky směřující hlouběji k jádru problému. Zhruba do poloviny jsem časoval otázky nejcitlivější povahy, týkající se sexuálních zkušeností v rámci prostředí geolokačních aplikací. Na závěr dostal každý respondent prostor pro vyjádření svých vlastních postřehů a poznámek k uskutečněnému rozhovoru, což v několika případech přineslo celou řadu konstruktivních připomínek. Osnova rozhovoru je k dispozici v přílohách této práce.

Rozhovory byly nahrávány na diktafon a poté podrobně přepisovány. Rozhovory jsem nechal v autentické podobě, bez uvádění do spisovné češtiny. V případě, že se rozhovor stočil k tématům, která nesouvisela s výzkumným problémem, rozhodl jsem se tyto pasáže z transkripce vynechat, stejně tak jsem se snažil minimalizovat parazitní slova (opakující se výrazy, např. jako, vlastně, prostě apod.), která neměla vliv na vyznění samotného sdělení.

2.4.4 Etika výzkumu

Ani jednomu z respondentů nebylo v době výzkumu méně než osmnáct let, proto se etické zajištění týká standardních norem jakéhokoliv výzkumu s dospělými jedinci. Všichni respondenti byli kontaktováni předem a seznámeni s tématem, účelem a cílem práce.

Před začátkem samotného výzkumného šetření obdrželi všichni respondenti Informovaný souhlas, který byl uveden ústním vysvětlením. Každý z respondentů měl dostatek času na jeho přečtení, než podpisem stvrdil účast ve výzkumu. Poté byl účastníkům prezentován účel výzkumu a jeho zaměření. Vzhledem k citlivé povaze tohoto výzkumu byli všichni participanti důrazně seznámeni s právem svou účast ve výzkumném šetření kdykoliv, i v jeho průběhu, ukončit. Ještě před spuštěním šetření byla všem účastníkům výzkumného projektu zaručena anonymita (jména všech respondentů uvedených v této práci jsou smyšlená). Všechny tyto body shrnuje znění Informovaného souhlasu (*viz Přílohy*).

Pro navození pocitu emočního bezpečí jsem se snažil respondentům připravit co nejlepší podmínky pro to, aby se cítili dobře, vyhradit si dostatečné množství času, aby se uvolnili, otevřeli a měli dostatek prostoru pro vyjádření svých zkušeností, pocitů a postřehů v rámci zkoumaného problému. Respondentům nebyla za poskytnutí rozhovoru slíbena žádná odměna. V tomto směru jsem si vědom velkého vkladu ze strany respondentů (někteří mi dokonce umožnili nahrání rozhovoru u nich doma). Proto jsem se snažil, aby to dostatečně pocítili. Recipročně jsem všem účastníkům nabídl možnost předání nahrávky, přepisu rozhovoru a v neposlední řadě i přístup k výsledné práci.

Z důvodů naprosté ochrany soukromí respondentů jsem pak při transkripci rozhovorů zneutralizoval všechny údaje, podle kterých by mohla být konkrétní osoba identifikována (zaměstnání, konkrétní lokality, ke kterým se vztahují prožité zkušenosti atd.).

2.5 Analýza dat

Analýza dat probíhala ve třech fázích. Ještě před samotným spuštěním výzkumného šetření jsem si barevně vyznačil sady otázky vztahující se k jednotlivým výzkumným

okruhům. Při vyhodnocování jsem neagregovaná data transkribovaných rozhovorů zpracovával dvojím způsobem. Jednak jsem si individuální odpovědi na otázky, které se vázaly k výzkumným okruhům, zkopíroval do samostatných souborů, kde probíhalo jejich nepřetržité porovnávání a zvýrazňování opakujících se motivů, silných témat a hledání vzájemných vztahů mezi nimi.

Poté jsem si prošel každý jednotlivý rozhovor, aby mi neunikly další motivy a podněty, které by se mohly nacházet v odpovědích na otázky, které se zdánlivě nevztahovaly k jednotlivým vyznačeným okruhům. Toto srovnávání a zpracování jsem prováděl na základě otevřeného kódování, jehož podstatou je rozdělení dat na jednotky, jimiž se stává významový celek. Těmto jednotkám byl přidělen kód a tyto kódy posléze systematicky kategorizovány. Toto kódování jsem prováděl především ručně, za pomoci vlastních markerů a zvýrazňováním úseků textu.

2.6 Diskuze a limity výzkumu

Stejně jako u jiných studií tohoto druhu, i v případě této existuje několik omezení. Při přípravě výzkumu se jako nejnáročnější ukázalo proniknout k uživatelům, kteří by geolokační aplikace využívali čistě jako nástroj pro hledání dostupných sexuálních partnerů v okolí. Ve výsledku se mi to sice částečně podařilo, ale převážně u homosexuálních respondentů, čímž může docházet k potvrzování určitých stereotypů, které o této subkultuře kolují. Nicméně téměř všichni respondenti, bez ohledu na sexuální orientaci, mají nějakou sexuální zkušenost realizovanou skrze tato prostředí, i když o ni v první řadě podle slov dotázaných nešlo, ale vyplynula ze situace.

Jako další nedostatek vnímám to, že aplikace, se kterými pracují homosexuální uživatelé, měly více času na rozšíření a zevšednění v Českém prostředí. V současnosti je aplikace jako Grindr prakticky nedílnou součástí této subkultury, zatímco u heterosexuálních uživatelů aplikace jako Tinder zažívá v Čechách (mj. i díky mediální pozornosti) teprve svůj rozmach.

Vedle toho se homosexuální uživatelé ukázali být v otázkách sexu a sexuality mnohem otevřenější, kdežto u heterosexuálního vzorku jsem se v několika případech setkal s předsudky, které vykazovaly zejména některé dotázané ženy starší 30 let, které měly poměrně rozsáhlé zkušenosti se sexuálními styky s neznámými muži prostřednictvím těchto sítí, ale nechtěly se výzkumu účastnit z různých důvodů. Jedním z uvedených argumentů byla

obava, že by byly nerady shledány jako *zoufalé* či *neschopné* navázání *vážného vztahu* a to i přes anonymní povahu této studie.

Ve výsledku bylo jednodušší proniknout k homosexuálně orientovaným mužům, na rozdíl od heterosexuálních respondentů, jejichž hledání bylo poměrně časově náročné a data získaná od tohoto vzorku nejsou ve výsledku tak otevřená, jako data získaná od homosexuálních respondentů. Je také možné, že si účastníci v průběhu výzkumu nemohli přesně vzpomenout na své zkušenosti nebo o nich lhali. Ačkoliv nemám žádný důvod se domnívat, že by taková situace v případě této studie nastala, vyloučit ji nemohu.

I přes tyto zmíněné nedostatky je výzkum postavený na dostatečném teoretickém základu a vhodně vybraném různorodém vzorku osob. Získaná data by tak měla dobře posloužit jako explorační výzkum tohoto relativně nového výzkumného tématu a položit základ pro případné studie pokračující ve zkoumání problematiky (sexuálního) chování v kontextu geolokačních aplikací.

3 EMPIRICKÁ ČÁST

Empirická část je věnovaná interpretaci, která vzešla z analýzy dat, jejíž metodologii jsem popsal v předchozí části. Vzhledem k tomu, že se jedná o zpracování dat z kvalitativního výzkumu, vstupuje do tvůrčího procesu jak subjektivizující pohled výzkumníka, tak i individuální *typy* respondentů – jejich osobnostní rysy, každodenní zkušenosti a situace, jimiž si v době výzkumu procházeli. Proto ještě před tím, než uvedu samotný přehled výsledných kategorií a vztahů mezi nimi, představím stručně respondenty a pozadí sběru dat.

3.1 Charakteristika respondentů a okolnosti výzkumu

V této části popisuji průběh realizovaného výzkumu a ve stručně popsanych profilech představuji jednotlivé aktéry, kteří se tohoto výzkumného šetření zúčastnili.

Cesta k získání potřebných dat od všech respondentů byla i vzhledem k intimní povaze zkoumaného tématu poměrně náročná a krkolomná. I když jsem byl již s více než polovinou respondentů domluvený na jejich účasti v tomto výzkumném šetření už na konci března, vinou přípravy dotazníku a jeho testování jsem začal se sběrem dat až na konci dubna 2015. Období sbírání dat tak probíhalo v době od konce dubna do konce června. Během této doby jsem se snažil o udržení konzistentnosti mého výzkumu, ačkoliv dlouhodobější práce „v terénu“ by takto pojatému výzkumnému šetření zřejmě prospěla.

Během května a června jsem pořídil všechny potřebné rozhovory – celkem osmnáct. Toto číslo nezahrnuje jeden testovací rozhovor, který byl proveden ještě před spuštěním samotného šetření. Jeden ze záznamů byl pořízen na velice rušném místě v centru Prahy, ale vzhledem k relevantnosti sebraných dat jsem byl nucen požádat svého kamaráda technika o vyčištění nahrávky, abych nepřišel o zaznamenaná data a aby mohla být pořízena transkripce rozhovoru.²⁶

Respondenty jsem se snažil získat přímo v prostředí geolokačních aplikací profilem, který byl k těmto účelům upraven, ale tento způsob se nesetkal s pozitivní odezvou. Proto jsem oslovil čtyři osoby ze svého okolí, o nichž jsem věděl, že používají tyto aplikace na denní bázi, a ty jsem poté poprosil o kontakty na další osoby v jejich okruhu. Ze strany

---

²⁶ Pro zpracování nahraného souboru byl použit program *Audacity 2.1.0* – verze pro Windows. Prvním krokem bylo odstranění míst bez relevantního nahraného obsahu. V dalším kroku byly použity funkce filtrů pro zlepšení kvality nahrávky. První filtr byl použit pro odstranění šumu. Vzhledem k větším odchylkám v hlasitosti byl dále aplikován filtr pro normalizaci na podobnou úroveň hlasitosti. V posledním kroku byla nahrávka exportována a uložena pro další zpracování a přepis ve formátu mp3.

homosexuálně orientovaných uživatelů jsem se setkal s poměrně velkým zájmem. Získání heterosexuálních respondentů bylo poměrně náročnější. S některými zájemci jsme, i přes opakované pokusy o sjednání schůzky, skončili na časové nekompatibilitě našich rozvrhů, a to i přes to, že jsem se v tomhle směru snažil o maximální flexibilitu.

Diskusi o vypovídající hodnotě zvoleného vzorku a dalších aspektech tohoto výběru jsem předložil v metodologické části. Nyní typově vykreslím všechny zahrnuté respondenty. Jména, pod nimiž jsou zde uvedena, jsou – z důvodu jejich ochrany – fiktivní.

Respondent č. 1 – Lukáš: Lukáš je jednatřicetiletý gay žijící v Praze. Po dokončení vysoké školy se začal věnovat umění. V současnosti pořádá umělecké výstavy v pražských galeriích. Lukáš používá k seznamování, případně hledání sexuálních styků, aplikaci Grindr. V době rozhovoru však uvažoval o její odinstalování, protože se mu zdálo, že by si měl od tohoto způsobu seznamování na chvíli odpočinout.

Respondent č. 2 – Jaroslav: Jaroslav je rovněž jednatřicetiletý gay z Prahy. V době rozhovoru nezadaný. Vystudoval Vysokou školu ekonomickou v Praze a v současnosti pracuje jako marketingový poradce a copywriter. Celkově má zkušenosti se čtyřmi seznamovacími aplikacemi, přičemž nejčastěji používá Grindr. Jaroslava mi doporučil Vojta. Rozhovor byl pořízen u Jaroslava doma v uvolněné a přátelské atmosféře.

Respondent č. 3 – Martin: Martin je sedmadvacetiletý gay, který se po dokončení střední školy přestěhoval do Prahy, kde pracuje jako bytový designer. Martina jsem potkal na jedné oslavě narozenin, kde se mj. probíralo i téma mé diplomové práce. Martin se na mě poté obrátil s tím, že by mohlo být zajímavé se účastnit takto pojatého výzkumného šetření, proto jsem ho nakonec zahrnul do zkoumaného vzorku. K seznamování používá Grindr.

Respondent č. 4 – Vojta: Vojta, osmadvacetiletý gay žijící v Praze. Jako jeden z mála účastníků nemá vysokoškolské vzdělání, ale to mu nezabránilo v získání poměrně vysoké pozice v jedné korporátní firmě v centru Prahy. Vojta je můj dlouholetý kamarád, který rád cestuje a testuje svoje limity. K seznamování používá Grindr, protože mu pomáhá odbourat počáteční pocity nejistoty při navazování kontaktu s jinými muži.

Respondent č. 5 – Tomáš: Tomáš je šestadvacetiletý gay ze severních Čech, který se před několika lety přestěhoval do Prahy kvůli vysoké škole, ke které si v současnosti našel práci. Velice se zajímá o moderní architekturu. Tomáš je poměrně pokročilý uživatel seznamovacích aplikací - k navazování kontaktů různé povahy používá šest seznamovacích

aplikací. Druhý den po skončení rozhovoru mi napsal zprávu, že si k nim přidal i sedmou Tinder.

Respondent č. 6 – Michael: Michael je šestadvacetiletý gay, který právě dokončuje dvě vysoké školy a chystá se do pracovního procesu. Michael používá šest seznamovacích aplikací, každou za jiným účelem. S Michaelem jsme se seznámili před několika lety na oslavě narozenin naší společné kamarádky a od té doby jsme přáteli. Rozhovor byl nahrán u Michaela na zahradě.

Respondent č. 7 – Ignác: Ignác je čtyřicetiletý gay bydlící v centru Prahy. Po skončení vysoké školy začal působit jako copywriter a marketingový poradce. Používá dvě aplikace, primárně za účelem sex datingu. Jako druhý nejmladší v tomto šetření má zároveň nejvíc zkušeností s takto realizovanými schůzkami a jeho pohled mi spolu s Radimovým pomohl dokreslit obraz tohoto fenoménu.

Respondent č. 8 – Tadeáš: Tadeáš je nejstarší respondent. V době výzkumu mu bylo 39. Vysokoškolsky vzdělaný gay bydlící v Praze, který mi byl doporučen Tomášem. Na Tadeáše jsem se obrátil s prosbou o účast v tomto výzkumném šetření ještě na jeho úplném začátku ve chvíli, kdy mi účast zrušil jeden respondent. K seznamování nebo hledání sexuálních partnerů používá tři aplikace, z nichž je to nejčastěji Grindr.

Respondent č. 9 – Pavel: Pavel je pětaticetiletý gay pracující v médiích, aplikace nepoužívá k hledání sexuálních partnerů, ale má poměrně velké zkušenosti se čtyřmi sítěmi. Jeho účast pro mě byla důležitá, protože jsem jej bral jako informátora, který se v tomto prostředí pohybuje už delší dobu a jeho pohled měl pro mě důležitý pro dokreslení funkcionalit jednotlivých platforem.

Respondent č. 10 – Radim: Radimovi je 27 a je gay, který po dostudování vysoké školy začal pracovat v laboratoři. Radima mi doporučil Vojta s tím, že Radim využívá geolokační aplikace převážně za účelem hledání sexuálních partnerů. S Radimem jsme se sešli u něj doma, kde jsme si povídali o jeho zkušenosti se šesti aplikacemi. Radim se mi v tomto směru jevil nejotevřenější a nejupřímnější z celé skupiny.

Respondent č. 11 – Karolína: Karolína je sedmadvacetiletá heterosexuální uživatelka Tinderu, která žije na sociálních sítích a kvůli pracovnímu vytížení nestihá chodit na akce, kde by mohla potkat vážnou známost. Karolína bydlí nedaleko od Prahy, ale převážnou většinu času tráví v Praze, protože zde pracuje.

Respondent č. 12 – Miriam: Miriam je 29 let, pracuje v cestovním ruchu a je heterosexuální uživatelkou aplikace Badoo, skrze niž se jí daří navazovat vztahy různé povahy v závislosti na situaci a momentální náladě. Avšak na to, nakolik je zkušenou uživatelkou, se mi ji nepodařilo o některých věcech pořádně rozmluvit. V tomto případě jsem narážel na citlivou povahu zkoumaného tématu.

Respondent č. 13 – Karel: Karel je nejmladším účastníkem tohoto výzkumného šetření. V době výzkumu mu bylo třiatdvacet let. Heterosexuál, studující vysokou školu, při niž má rozjetých několik pracovních projektů. V tomto případě šlo pravděpodobně o nejproblematictější rozhovor ze všech, protože jsme nejprve nemohli sjednotit naše rozvrhy a poté, když se zdařilo domluvit termín, jsme se sešli na velice rušném místě. Pořízená nahrávka pak musela být vyčištěna (viz výše).

Respondent č. 14 – Petra: Petra je čtyřiatdvacetiletá heterosexuální uživatelka Tinderu, která se před několika měsíci vrátila do Prahy ze zahraniční stáže. Tinder začala používat proto, že hledala nové příležitosti, jak potkat nové lidi. Tento způsob seznamování jí přišel nejpohodlnější. V době sběru dat se jí podařilo navázat prostřednictvím Tinderu vážnější vztah.

Respondent č. 15 – Petr: Petr je sedmadvacetiletý právník. Heterosexuál mající zkušenosti s Tinderem, který však těsně před sběrem dat přestával používat. V případě tohoto rozhovoru nastala podobná situace jako v případě Miriam, kdy se mi Petra nepovedlo o některých tématech rozmluvit. Tento rozhovor proběhl ze všech nejrychleji, ale i tak jsem shledal získaná data potřebná pro ucelení teorie.

Respondent č. 16 – Monika: Monika je třiatřicetiletá romantička a bohémka, která pracuje v marketingové agentuře. Heterosexuálně orientovaná uživatelka Tinderu, která hledá pravou lásku a k této síti přistupuje velice skepticky. S Monikou mě zkontaktovala moje spolužačka ze školy a rozhovor proběhl v příjemné atmosféře v parku nedaleko centra Prahy.

Respondent č. 17 – Martina: Martina je sedmadvacetiletá heterosexuální uživatelka Tinderu, která při práci v médiích zvládla dostudovat vysokou školu. Martina je časově velice vytížená, proto Tinder používá hlavně pro hledání vážného vztahu. Převážně se jí dařilo navazovat vztahy krátkodobé povahy, ale v průběhu rozhovoru začínala vážnější vztah s mužem, kterého potkala touto cestou.

Respondent č. 18 – Radek: Radek je šestadvacetiletý heterosexuál z Prahy. Po dokončení vysoké školy začal pracovat jako IT specialista. Tinder začal používat po rozchodu s dlouholetou přítelkyní, protože si kvůli svému pracovnímu vytížení nemohl najít čas na seznamování se jinou cestou. Radka nominovala Miriam a ten poté souhlasil s účastí ve studii.

3.2 Výsledky výzkumu

3.2.1 Jak lidé používají geolokační aplikace

Během rozhovorů jsem zkoumal, jak a proč vybraní uživatelé používají geolokační sociální sítě. Tento proces zahrnoval sadu otázek vztahujících se k tomu, jak se o tomto způsobu seznamování dozvěděli, proč se rozhodli tyto nástroje používat, kolik takových aplikací používají, jejich vzorce chování a to, co nějakým způsobem ovlivňuje používání těchto nástrojů.

3.2.1.1 Důvody pro využívání geolokačních sociálních sítí

Důvody pro využívání geolokačních sociálních sítí, které participanti zmiňovali, se různily a zahrnovaly hledání přátel, vážného vztahu, cybersexu, sexu, relaxace, zmírnění pocitů nudy, nebo čistě proto, že se jedná o rychlý a snadný způsob, jak v dnešní době navázat kontakt s dalšími lidmi v rámci míst, kde se uživatelé pohybují nejčastěji. Jako nejsilnější motivace se ukázala snaha o navázání vážného vztahu, která převažovala nad hledáním sexuálních partnerů téměř u všech uživatelů. Často zmiňovanou výhodou bylo to, že tato prostředí umožňují navázat kontakt s takovou osobou, kterou by se účastníci za normálních okolností neodvážili ani oslovit. Díky tomu odpadají starosti spojené s tím, zda je oslovená osoba zadaná nebo zda má či nemá zájem o další komunikaci, případně přímo o schůzku.

Tadeáš: ....někdy je to opravdu kvůli tomu, že sedím doma sám a chtěl bych jenom pokecat, někdy je to kvůli tomu, že chci vyhonit a potřebuju nějaký vzrušení a někdy je to kvůli tomu, že hledám někoho, s kým bych si to rozdál. Takže je to rozdílný. Já to nedokážu říct procentuálně jak to je, někdy to začíná obyčejným chatem a skončí to tam, kde člověk vlastně nečekal, že to skončí.

Vedle toho byl zároveň i několikrát vyzdvihován fakt, že tyto aplikace fungují na jakémkoliv mobilním zařízení, ke kterému mohou uživatelé přistupovat odkudkoliv – ať už se nacházejí na cestách, v dopravním prostředku, v zahraničí či v práci. Právě mobilní povaha těchto zařízení jim umožňuje dostatečnou míru soukromí pro domlouvání schůzek jakékoliv povahy a odvážnější interakce. Uživatelé Tunderu byl pak kladně hodnocen fakt, že než

proběhne spojení, je třeba jej nejprve odsouhlasit na obou stranách, což zároveň funguje i jako bezpečnostní mechanismus, který filtruje potenciálně “neatraktivní” uživatele.

Martina: *Je to rychlý, je to snadný, nezabere to tolik času a nemusíte kvůli tomu sedět doma u počítače, protože k tomu máte přístup prakticky odkudkoliv. Má to jednoduchý ovládání, jednoduše systém ve formě ano/ne. Je to dobrý v tom, že než ten člověk Vám může začít psát, tak ho musíte nejdřív odsouhlasit, to mi přijde jako hodně dobrý zabezpečení před lidma, který Vás zrovna nezajímají.*

Pro většinu účastníků byla jedním z hlavních impulzů měnící se osobní situace. To zahrnuje rozchod s dlouhodobým partnerem/partnerkou, zaneprázdněnost v důsledku nadměrné pracovní vyčíženosti a stále stejnou a neměnicí se základnu přátel, s kterými informanti tráví spoustu času, nikoliv však v rámci míst, kde by mohlo docházet k navázání vztahů s novými lidmi. U homosexuálně orientovaných uživatelů je to pak navíc možnost snadné identifikace dalších gayů. Tento jev jsem rozpracoval do samostatné kapitoly 3.2.2.3 *Geolokace jako (globální) nástroj identifikace v homosexuální subkultuře.*

Petra: *Hlavně se díky tomu dají poznat třeba i noví zajímaví lidé. Většinou se setkávám s lidma, který už nějakou dobu znám a jsou to pořád ty samý lidi a noví lidi už nepoznávám, protože se vidám hlavně s těma lidma, který znám. A tohle je zas cesta jak na někoho narazit.*

Vojta: *V minulosti byl docela problém se seznámit a seznamovat se na veřejnosti bylo nemožný. I kdybych toho byl schopnej, tak myslím, že ne všichni kluci by odpověděli. Jdeš po ulici, potkáš kluka a líbí se ti a možná tvůj gay radar ti řekne, že je teplej a ty mu prostě řekneš ahoj nebo co a ten druhý prostě zdrhne...*

3.2.1.2 Vzorce užívání

Doba, po kterou účastníci používali geolokační sítě se pohybovala od tří měsíců do šesti let. Potvrzuje se, že se tyto sítě staly nedílnou součástí homosexuální subkultury, kde se zkušenosti pohybovaly z velké části v řádu několika let. Všichni homosexuálně orientovaní uživatelé používají nejznámější a nejrozšířenější aplikaci Grindr. Kromě toho pak někteří užívají ještě celou řadu jiných aplikací, buď z důvodů lepších funkcionalit (možnost nahrát více fotografií, větší geolokační dosah apod.) nebo kvůli tomu, že se tyto služby zaměřují na další specifické podskupiny spadající do této subkultury – jde převážně o skupinu *medvěďů* (tzv. *bears*) viz kapitola 1.4.2 *Charakteristika Location-based-dating services.*

Více než polovina dotázaných homosexuálních uživatelů používá dvě a více geolokačních služeb. Vedle Grindr byly nejčastěji zmiňovány služby jako PlanetRomeo, Hornet, Scruff nebo iBoys. Uživatelé Radim, Michael a Tomáš používají k navazování vztahů různé povahy šest aplikací, protože je podle nich každá z těchto služeb zaměřená na jiné aspekty seznamování. Tito uživatelé k nim přistupují ve chvílích, kdy zrovna preferují něco z toho, na co se tyto konkrétní aplikace zaměřují – sex, vážný vztah, seznámení.

Tomáš: ...mám nainstalováno šest sex dejtovacích aplikací. Je to Grommr, Grindr, Growlr, Hornet, iBoys a Daddyhunt. (...) každá je zaměřená trochu na něco jiného, takže pokud mám v tu chvíli zrovna nějakou vlastní potřebu preferovat něco z toho, na co se ta aplikace zaměřuje, tak prostě možná používám někdy nějakou víc, než jindy.

Michael: K seznamování používám šest aplikací. Grindr, PlanetRomeo, Scruff, Hornet, Tinder, iBoys (...) asi nejvážnější z těch aplikací mi asi přijde iBoys (...) Jinak ty Grindry, Scruffy, Hornety a to ostatní to je takový jako na to, že si pokecáš a třeba z toho něco bude.

Z popsaných služeb je nejvážněji braná seznamka iBoys, která je využívána primárně k hledání vážného vztahu. Postavení této aplikace je dané tím, že se jedná o geolokační doplněk k již existující webové seznamce, kde si uživatelé navykli si psát i několik týdnů, než dojde k realizaci schůzky. Zároveň i budování virtuální identity je v tomto prostředí odlišnější, než v případě služeb, které fungují jenom jako mobilní aplikace bez webové prezentace.²⁷ Seznamky, které fungují pouze na mobilním zařízení, jsou vyhodnocovány jako prostory, které nabízejí 1) možnost rychleji realizovat schůzky, 2) chvilkové rozptýlení a 3) snadné uspokojení v oblasti sexu.

Všech uživatelů jsem se ptal na jejich zkušenosti před mobilními aplikacemi. Většina gayů odpověděla, že velká část jejich vztahů – ať už vážných nebo sexuálních – vznikala nejčastěji prostřednictvím virtuálních míst jako jsou webové seznamky a v některých situacích i v rámci fyzických míst, kde se někteří lidé z této gay komunity potkávají (např. gay bary). V jednom z vyličených případů jsem se setkal se situací, kdy bylo navazování vztahu realizováno pomocí technologie bluetooth, princip tohoto tzv. bluejackingu jsem blíže představil v kapitole 1.3.3 *Geolokační sociální sítě jako nová média*. Ostatní gayové s tímto

---

²⁷ Uživatelé iBoys mohou do svého profilu nahrát sadu fotografií, hodnotit profily znakem “plus” nebo “mínus” a rozvíjet diskuze pod jednotlivými profily. To až na PlanetRomeo, které vychází také z webové seznamky, další služby neumožňují nebo jen v minimální míře.

způsobem komunikace zkušenosti neměli, zřejmě proto, že v roce 2006, ke kterému se váže popisovaná zkušenost, začala fungovat právě webová seznamka iBoys.

Ignác: ...v roce 2006 měly všechny telefony bluetooth, (...) každý zařízení si si mohl nějakým způsobem pojmenovat a takovou jako konvencí, která se šířila nejenom v Čechách úplně všude (...) Pamatuju si, že na jedny konferenci jsme na sebe koukali s jedním klukem. Byli jsme od sebe asi pět metrů, já jsem vzal do ruky telefon, pustil jsem bluetooth (...) a čekal jsem, až se mi ve vylistovanejch zařízení objeví on...

Popsané přístupy potvrzují vymezení, na které poukazují autoři jako Mowlabocus [2010], Halperin [2012], Campbell [2004] aj., kteří tvrdí, že homosexuální prostor je převážně on-line prostor právě proto, že zde dochází k jednoduché identifikaci s dalšími homosexuály. Aplikace určené pro homosexuálně orientované uživatele umožňují vytvoření sdíleného on-line gay prostoru, který překračuje hranice vymezené webovými seznamkami a nenutí uživatele volit mezi komunikací on-line a realizací schůzek v režimu offline.

Všichni heterosexuální uživatelé, až na Miriam, používají k seznamování jednu jedinou aplikaci Tinder. Miriam používá Badoo. Žádný z těchto participantů se neidentifikoval jako uživatel webových seznamek, proto je tento způsob seznamování informanty vyhodnocován jako relativně nový. Z výpovědí se potvrzuje, že heterosexuální prostor pro seznamování je převážně offline prostor, kde probíhá celá řada interakcí – od seznamování se v baru, během studia na vysoké škole nebo skrze společné přátele. Doba užívání aplikací se v těchto případech pohybovala od tří měsíců do jednoho roku, ale převažovaly spíše několikaměsíční zkušenosti. Ukazuje se, že Tinder je v českých podmínkách krátkou dobu, ale už si stihl vybudovat poměrně silnou základnu uživatelů s rozmanitými zkušenostmi.

Pokud jde o současné využití, množství času stráveného v prostředí těchto sítí se různí v závislosti na právě probíhajících interakcích s ostatními uživateli. V případě, že žádná komunikace neprobíhá, se časová investice pohybuje v rámci desítek minut. Při pozitivně probíhající komunikaci s dalšími lidmi se čas strávený v tomto prostředí může lišit a protáhnout se i na několik hodin, případně dochází k okamžité interakci v rámci sdíleného fyzického prostoru.

Jaroslav: Asi záleží na tom, kdo je tam zrovna přihlášený. Jestli mě někdo zaujme, dáme se do řeči a vidím nějaký potenciál, že se ten rozhovor bude někam posouvat dál. (...)

To znamená, jestli ten člověk má smysl pro humor, jestli si spolu máme co říct atd. Může to být od pěti minut až do dvou hodin.

Ignác: Záleží na tom, jestli tam je zahájená nějaká konverzace. Mnohem častěji, když vím, že tam je někdo o koho se zajímám, tak o to častěji to potom používám. Jsem schopnej to já nevím zkontrolovat dvacetkrát za den (...) během toho samozřejmě projedu, jestli se tam nestalo něco jinýho, ale většinou je to jenom pár minut.

Další kategorií tvoří uživatelé jako je Martina, která se snaží přenést komunikaci z Tinderu do jiného prostředí jako je například Facebook, protože jí to přijde mnohem pohodlnější. Když se vrací na Tinder, tak jenom proto, aby zjistila, zda je vybraná osoba na Tinderu i nadále aktivní či nikoliv, podle čehož se dá usoudit, zda probíhá případně další selekce partnerek. Miriam udržuje kontakt vždy s jedním vybraným uživatelem, s kterým jde poté na schůzku, protože jí to přijde jako elementární slušnost vůči oslovenému člověku. S takto monogamním přístupem k selekci on-line partnerů jsem se v dalších případech nesetkal.

Martina: ...když už si s někým už píšu, tak mu většinou dám svůj Facebook a píšeme si přes messenger, protože je to pohodlnější, a když už tam jdu, tak se tam jdu podívat, jestli tam ten člověk chodí, protože se Vám tam zobrazuje, jestli tam ten člověk je aktivní nebo není. Když už někoho poznám a píšu si s ním, tak už tam jakoby nehledám, protože mi to přijde nefér.

Při dotazování mě dále zajímalo, jak uživatelé pracují s aplikacemi v průběhu dne. Vzhledem k tomu, že nejsou vázáni na počítač nebo jedno konkrétní místo, odkud by mohli vstupovat do těchto sítí, se ukázalo, že jsou dva druhy uživatelů. Jedni tyto sítě používají poměrně aktivně v rámci celého dne – zejména ve chvílích, kdy čekají na dopravní prostředek nebo s ním cestují. V těchto chvílích jde o kombinaci, kdy dochází k tlumení pocitů nudy a ukojení zvědavosti z přítomnosti dalších uživatelů v okolí. Uživatelé, kteří využívají tyto služby v okamžiku, kdy jsou v pohybu, si tak mohou vybírat z většího množství profilů, protože právě pohyb je nejdůležitějším kritériem pro změnu sady zobrazovaných profilů.

Michael: Většinou ty aplikace zapínám, když jedu v MHD, protože je to takovej spolehlivej žrout času. Hlavně tedy ve chvíli, kdy jedu do práce nebo do školy v tramvaji nebo autobuse, kterej je takovej nevyužitej k ničemu jinýmu, takže místo čtení knížky si čtu a projížďím Grindr.

Druhou skupinu tvoří lidé, kteří nemají přes den tolik času a s aplikacemi pracují převážně doma, nejčastěji ráno a večer. Tím však může docházet k omezení se při výběru pouze na konkrétní lokalitu. Uživatelé, kteří pracují s geolokačními aplikacemi v rámci jednoho místa, tak mohou mít mnohem menší možnost výběru, než ti, co s nimi pracují v rámci celého města.

Martina: Asi nejvíc večer, když přijdu domů a mám čas, protože žiju sama, tak si to zapnu a koukám se, jestli mi nepřišly nějaký zprávy nebo se podívám na nový kluky, který tam jsou. Jelikož žiju v centru, tak se mi tam zobrazuje pořád někdo.

Petr: Dvakrát denně. Ráno a večer, vždycky když jsem usínal a vždycky tam člověk tak nějak neměl co dělat, tak si to ještě párkrát projel věnoval tomu deset minut řekl si fajn a takovým způsobem to probíhalo z devadesáti procent samozřejmě s výjimkou nějaké té konverzace s těma lidma, se kterýma jsem se tam jakoby seznámil.

3.2.1.3 Limity geolokačních aplikací

Geolokační sociální sítě jsou místem, které uživatele limituje v několika směrech. Tato omezení pramení zejména z technického nastavení jednotlivých platforem nebo mobilních zařízení jako je iPhone. Nejvýraznějším problémem je závislost těchto aplikací na baterii mobilního zařízení, dosahu signálu a internetovém připojení. Několikrát jsem se setkal s tím, že mi byla po skončení rozhovoru informanty líčena situace, kdy dorazili na určené místo, v konkrétní čas, ale ke schůzce nakonec nedošlo, protože se jim nebo jejich vybranému partnerovi vybil mobilní zařízení. Až po příchodu domů zjistili, že druhá strana měla jen zpoždění v rámci několika desítek minut. Tato situace oba účastníky většinou odradila natolik, že k realizaci další schůzky už nikdy nedošlo.

Vojta: Jen je tenhle způsob seznamování závislej na elektronice, na výkonu baterky a na tom signálu, nemáš signál, nemáš aplikaci.

Další z obecných omezení vychází z nastavení GPS, kdy tato technologie funguje zkráceně uvnitř budov, tudíž jsou zobrazovaná data nepřesná. Vedle toho se řada uživatelů musí potýkat s omezením v rámci dosahu GPS. To má vliv na zobrazenou sadu profilů. Některé služby, zejména aplikace Grindr, kterou používají všichni homosexuální informanti, nutí uživatele si za delší dosah připlatit. Uživatelé Tinderu si dosah signálu GPS mohou seřadit sami v rámci nastavení aplikace, čímž si svůj výběr také limitují.

Pavel: *Ve výběru určitě (...) V tomhle je Grindr sice nejpopulárnější, ale nejvíc takhle limituje, pokud si za něj neplatíš, tak ti ukáže limitovanéj okruh uživatelů a de facto kdyby si spoléhal jenom na Grindr, tak třeba nějakýho zajímavýho člověka ani nepotkáš, protože ho nemáš zobrazenýho v té aplikaci.*

Posledním několikrát zmiňovaným technickým omezením bylo nastavení přísných norem firmou Apple ve vztahu k zobrazování explicitního materiálu. Tato omezení se týkají mimo jiné i fotografií, kde jsou uživatelé vyobrazeni ve spodním prádle. V případě, že se jedná o seznamku, která má svojí webovou prezentaci, jsou uživatelé nuceni se vracet zpátky do webových prostředí, pro která tato omezení neplatí. Popsané situace se týkají zejména gayů, v jejichž sebezprezentaci hraje důležitou roli tělesnost, proto volí vyjadřovací prostředky zahrnující částečně obnažené fotografie.

Pavel: *Apple jak má nastavený velmi přísný normy, co se týká sexuality (...) Když se třeba člověk přihlásí na PlanetRomeo na Webu, tak to co tam normálně vidíš za XX obrázky, tak v aplikaci ti to nedovolí. Někdy je to nepříjemný, že tam ten uživatel má jenom fotku, která je nepřijatelná pro aplikaci a ty musíš přejít do webovýho rozhraní, abys vůbec věděl kdo to je, jenom proto, že má třeba jenom slipy, nemusí být ani svlečený nebo něco takovýho.*

3.2.2 Geolokace jako nové kritérium pro filtrování

Zatímco předešlá on-line prostředí přiváděla lidi v různých kontextech dohromady, nemobilní povaha těchto míst je často nutila volit mezi interakcí s ostatními lidmi on-line a interakcí v sociálních kontextech ve vztahu k *osobnímu* setkání. Geolokační sociální sítě nenuťují uživatele provádět žádnou z těchto voleb. Neomezují se pouze na jedno místo, ale využívají *kočovní povahy* svých uživatelů, čímž rozšiřují stávající společenské příležitosti a umožňují generovat další uživatele v blízkosti mobilních zařízení takovým způsobem, který předchozí systémy poskytnout nemohly.

Michael: *Když projíždíš tím městem, tak je to taková ideální věc, že si člověk jakoby rozšíří to pole působnosti na těch aplikacích. Každá zastávka ti může nabídnout do určitý míry odlišný vzorek lidí, který jsou v dosahu, takže je pořád z čeho vybírat.*

Zmíněný postup týkající se pohybu uživatelů ve fyzickém prostoru umožňuje využívat uvedené nástroje různým způsobem a vystavuje je tak rozdílným situacím. Podle Nancy Baym [2010] je sdílení stejného umístění podstatou pro pochopení toho, jak začínají mezilidské vztahy a jaké je jejich místo v našich osobních životech. Baym přichází s teorií, že

lidé s největší pravděpodobností utvářejí vztahy s těmi, s nimiž měli možnost interagovat ve stejnou dobu, na stejném místě bez použití komunikačních technologií. Geolokační sociální sítě z tohoto konceptu vycházejí a pracují s blízkostí uživatelů jako žádná jiná komunikační technologie.

3.2.2.1 *Filtrování*

Obecně platí, že on-line seznamovací služby jsou místem charakteristickým filtrovacím procesem [Couch & Liamputtong, 2008; Davis et al., 2006; Ross et al., 2007; Whitty, 2008]. Podle teorie Davise et al. [2006, s. 459] můžeme na uživatele seznamovacích služeb nahlížet z takového hlediska, kdy se každý jednatel snaží v rámci těchto prostředí o vybudování vlastního systému *důvěry* a *bezpečnosti*. Tento princip se označuje jako filtrování. To vyvolává pocit kontroly nad výběrem partnera a zároveň zvyšuje kontrolu uživatele nad svou vlastní sebe prezentací. Nahlédnu-li na tento proces z Goffmanovského [1983] hlediska jde o „tiché třídění“ potenciálních sexuálních partnerů a Davis dodává, že filtrování poskytuje uživatelům nástroj, který umožňuje „systematické uspořádání pohlavních styků“.

Tato strategie selekce ale pro geolokační sociální sítě tolik neplatí. V převážné většině geolokačních systémů je podle vysledovaných situací hlavním kritériem pro filtrování právě zeměpisná blízkost, podle níž jsou zobrazovány uživatelské profily a proces vyhodnocování atraktivnosti jednotlivých uživatelů je následně prováděn na základě vizuálních vjemů (viz kapitola 3.2.4.1 *Sebe prezentace*). Textové informace hrají v tomto procesu většinou minimální roli. Zde vidím zásadní posun oproti statickým webovým seznamkám, na nichž je zobrazených profilů tolik a z různých částí České republiky, že uživatelé mohou mít potřebu autoregulace – tato potřeba u geolokačních platforem odpadá, protože tyto systémy produkují svůj vlastní způsob autoregulace postavené na proximitě jednotlivých uživatelů.

Řada uživatelů vnímá toto rozhraní jako natolik limitovaná, že si vyselektovanou nabídku nechtějí ještě více omezovat. Participant si uvědomují úskalí, které zahrnuje nastavení filtrů například na věk nebo na váhu. Nejsilnějším argumentem bylo, že někteří uživatelé tyto údaje nesdílejí, tudíž jsou pro jakékoliv nastavení neviditelní. V případě, že jsou tyto údaje uvedené, je eventuálně možné, že atraktivní bude i uživatel, který je o rok mladší nebo o rok starší, než by bylo potenciální nastavení jejich věkového limitu. U váhy je zase těžké předpokládat, zda větší hmotnost znamená, že má uživatel nadváhu nebo vysportovanou

postavu. Možnost, že by byli uživatelé pro tato nastavení neviditelní, je sledována jako omezující.

Vojta: *Ne, nepoužívám, až je to zvláštní, tak si říkám, že co kdyby ten čtyřicetisedmiletý chlap byl fakt dobrý, tak si tam ten filtr raději nedám. I když třeba někdo může mít filtr 25–35, tak já si říkám, co kdyby ten 24letý kluk byl prostě tak v pohodě, že bych ho neviděl. Možná v tom hraje roli i to, že bych z té aktuální nabídky neviděl všechno, neměl všechny ty možnosti a já chci vybírat ze všech možností (...)*

Martin: *...nechám si to vyfiltrovat vždycky na základě té vzdálenosti. To je hlavní kritérium, protože na druhou stranu taky nikdy nevíš, co si tam ty lidi napíšou, spousta lidí si tam ani nic nenapíše. Nechci se omezovat ani na věk, protože mi může proklouznout třeba kluk, který by se mi za normálních okolností líbil, jenom proto, že je mu o rok víc nebo míň, než tam mám nastavený filtr.*

Když už dochází k využívání filtrů, nejčastějším zmiňovaným kritériem je věk. Tento aspekt hraje důležitou roli převážně u heterosexuálních participantů, kteří se snaží najít takového partnera, se kterým mohou v případě oboustranného zájmu navázat vážný vztah. Někteří homosexuální muži pak využívají možnosti filtrování v případech, kdy dochází k hledání sexuálních partnerů. Zde hrají poměrně důležitou roli sexuální preference, zda se jedná o aktivního (penetrativního) partnera nebo pasivního/submisivního jedince, což souvisí s vzájemnou kompatibilitou obou aktérů. Dále se filtry používají v případech, kdy jsou preferovány takové sexuální praktiky, které nejsou zcela běžné – tento způsob filtrování ale poskytují většinou aplikace, které vycházejí z webového rozhraní jako je iBoys nebo PlanetRomeo.

Tomáš: *Jo občas filtruju, protože prostě jsou nějaký sexuální praktiky, který třeba nejsou úplně běžný, stejně jako orální a anální sex, a ty mě zajímají. Takže pokud mám chuť tyhle ty své sexuální fantazie realizovat, a není to jen o tom, že chci random sex nebo na základě sympatií jenom jít na rande, tak filtruju.*

3.2.2.2 Geolokace ve městě versus na maloměstě/vesnici

I v českých podmínkách jsem pozoroval jistou fragmentarizaci města na jednotlivé části, na kterou upozorňuje Gadelha (viz kapitola 1.5.1 *Místa, prostory a viditelnost*). Některá místa jsou tak uživatelsky vyhledávanější, protože zde dochází k obrovské fluktuaci jiných uživatelů. Vedle těchto míst jsou pak části, které nejsou tak atraktivní a svým způsobem

i částečně neviditelné pro tyto služby, protože zobrazená sada profilů obsahuje stále stejné a statické portfolio uživatelů (záleží na denní době, kdy dochází k přihlášení). V takovém případě hraje roli *geoprostorová diskriminace*, kterou tyto aplikace distribuují a mají tak dopad na viditelnost jednotlivých uživatelů. Některá místa jsou tak zvýhodňována na úkor jiných. Řada služeb umožňuje rozšíření zobrazovaného rádiu za poplatek, ale ani jeden z informantů nepoužíval v době výzkumu placenou verzi těchto aplikací.

Místem s největší fluktuací uživatelů je z pochopitelných důvodů centrum Prahy. Vzhledem k tomu, že jsou tyto sítě často využívány při pohybu, je centrum určitým průsečíkem na digitální mapě těchto systémů tvořeným body/uzly uživatelů, kteří cestují z bodu A do bodu B. Centrum však bývá respondenty hodnoceno ambivalentně. V některých případech do jisté míry i negativně, protože je vyselektovaná nabídka doplněná o turisty. I zde pozorují předpoklad, který část uživatelů staví do situace, kdy se snaží najít primárně vážný vztah. Setkání s cizincem pro naplnění jejich primárních cílů není dostatečně perspektivní.

Radek: V centru to moc nezapínám, (...) když to tam zapneš, tak je tam obrovský množství cizinců a to musíš potom selektovat a někdy se ti to ani nepodaří, protože občas mají ty holky i jméno, že by si řekl, že to musí být Češka nebo aspoň minimálně Slovenka a ona je to potom cizinka...

Petra: Používám to jinak hodně v Praze, (...) když si to člověk zapne v centru, tak má větší jistotu, že ten druhý člověk bude z Prahy, i když v centru je to ještě hodně doplněný o všemožný turisty, ale zase ten výběr je pestřejší.

V místech bydlíště nebo okrajových částech Prahy pak někteří uživatelé popisují situace, kdy se v dané lokalitě nachází jen minimum uživatelů, anebo dochází k zobrazování stále stejné sady profilů, protože se s největší pravděpodobností jedná o uživatele, kteří v konkrétním místě bydlí nebo pracují. Stejná sada minimálně se měnících profilů má tak pro některé uživatele těchto sítí za následek oslabení záměru používat tyto aplikace v místě bydlíště.

Martin: ...ve výsledku zjistíš, že ať už jí zapínáš kdykoliv doma, tak se tam zobrazuje pořád ten samej okruh lidí, který tě pak už ve výsledku ani moc nezajímá. (...) většinou se ti na první stránce zobrazí lidi, který tady stále bydlej a málokdy se tam zobrazí někdo nový.

Michael: *V místě bydliště, tak tam pokud nepřijede nějaký cizinec nebo někdo nový to nemá moc smysl zapínat, protože se ti zobrazuje pořád stejný vzorek lidí, který bydlej v tvém okruhu.*

Pro srovnání s Prahou zde uvedu výzkum, který se zabýval využitím aplikace Grindr ve Spojených státech amerických, který byl proveden v roce 2014. Uživatelé zde popisují způsoby, ve kterých virtuální nastavení aplikace Grindr fungovalo odlišně v různých kontextech, které měly významné důsledky pro viditelnost a očekávání jednotlivých lidí. Například účastníci z Chicaga, které má rozsáhlou hustotu uživatelů, aplikace Grindr, popisují situace, kdy se stačí pohybovat na relativně krátké vzdálenosti (tj. mezi čtvrtěmi města), což má za následek významné změny v rámci souboru zobrazovaných uživatelů [Blackwell et al., 2014].

Američtí uživatelé popisují i rozdělení města na zóny jako je např. východní část, kde je rozhodující barva kůže a typ postavy, zatímco v jiných částech města mají uživatelé tendenci být diskrétnější ohledně své orientace nebo jejich sexuálních aktivit [Blackwell et al., 2014]. Na fungování aplikací v rámci mnohem většího městského celku, než je Praha jsem při dotazování narazil jen jednou. Situace se vztahovala k New Yorku a Washingtonu a byla líčena tak, že geolokační sítě v těchto místech fungují maximálně do kilometrové vzdálenosti, protože se v těchto oblastech nachází tolik uživatelů, že není možné se podívat dál. I v takovémto případě můžeme mluvit o geoprostorové diskriminaci.

Pavel: *V městech jako New York nebo Washington, tam si to zapneš a nepustí tě to dál jak do kilometrové vzdálenosti, protože těch lidí, těch profilů je tam tolik, že je to úplně něco jiného, než Praha. Tam potom ta geolokace už filtruje opravdu jenom na tvoje nejbližší okolí. Když si v nějaký gay čtvrti, tak vlastně nevidíš vůbec nikam dál...*

V rámci popsaných situací jsem se nesetkal s tím, že by byla Praha rozdělena na místa, kde by byla rozhodující barva kůže nebo sociální status. Někteří homosexuální uživatelé se setkali s textovými popisy ve stylu *I am not into asian guy*, ale toto chování ve vztahu k jiné národnosti je hodnoceno víceméně kriticky. Další projevy rasismu vůči etnickým skupinám se během rozhovorů explicitně neobjevily.

Lukáš: *Mně je teď třeba hrozně líto, když si tam teď spoustu lidí píše, že nehledá asiaty. To mi přijde hrozně diskriminační. Chápu, že se každému líbí něco jiného, ale když si tam takhle přímo natvrdo napíšeš, tak je to děsivý.*

Mimo Prahu je situace na vesnici případně maloměstě z vyličených situací diametrálně odlišná. Liší se zejména ve vzdálenostech, v jakých se pohybují další uživatelé, čímž dochází k potlačení primárního účelu aplikací poskytujících okamžitá setkání v rámci kratších vzdáleností (většinou do 4–5 km). V případě maloměst a vesnic je frekvence zobrazovaných profilů proměnlivá a zobrazované vzdálenosti mohou činit až několik desítek nebo stovek kilometrů. V těchto situacích uživatelé spíše skenují okolí, kdo je v jejich dosahu, ale schůzky nerealizují, protože se jim nechce cestovat z jednoho místa do druhého.

Martin: Vtipný je to, když přijedeš na Moravu domů to srovnání, protože když si v Praze rozklikneš první profil vedle toho tvýho tak se tam další člověk většinou objeví 14 metrů, 20 metrů, maximálně třeba sto metrů daleko od toho tvýho. Když přijedeš na tu Moravu, tak první profil je třeba 14 kilometrů daleko, takže tam to nemá prakticky vůbec smysl to používat...

Pavel: Tam je hrozně omezený výběr, ta frekvence okamžitě padá. Když jezdím občas do Ostravy, tak si to ze zvědavosti zapnu a dívám se, kdo je v okolí. A i v tý Ostravě se člověk po pár řádcích dostane velmi rychle do Polska, za hranice. Ty vzdálenosti jsou tam najednou 20, 30, 40 kilometrů.

Dalším popisovaným jevem je minimum uživatelů nacházejících se v těchto místech. Zobrazovaná sada zároveň poskytuje stejný vzorek uživatelů a jde prakticky o podobnou situaci, jakou popisují uživatelé z některých částí Prahy. V případě užívání aplikací v rámci okrajových částí České republiky dochází k zobrazení uživatelů ze států, s kterými Česká republika sousedí.

Lukáš: Když jsem třeba u nás na Moravě, tak tam nejsi půl rok a je to tam pořád stejný, ta aplikace, ty lidi se nemění. Kdežto tady v té Praze, jak se tady střídají turisté a jak vlastně bydlím ještě blízko toho Pražského hradu, je tady ten Hotel Pyramida, Strahov, Petřín, tak tady se ty lidi hodně mění

Petra: Jinak jsem to zkoušela třeba na Šumavě, tak jsem si tam swipovala, ale to byla katastrofa, protože tam vůbec nebyli lidi v okruhu pro ten můj nastavený range, tak tam asi ty lidi nebydlej nebo nevím, asi tam není moc mladejch lidí, takže tam to třeba nemělo vůbec smysl zapínat.

Zde vidím prostor pro další výzkum vedený z úhlu pohledu uživatelů geolokačních sítí, kteří v těchto oblastech žijí. Zejména mezi homosexuálně orientovanými uživateli, pro

keré může být vytvoření virtuálního místa v rámci venkovských či izolovaných oblastí důležité, protože zde nemusí existovat fyzické místo, které by umožnilo těmto uživatelům se socializovat.

Celkově tento způsob filtrování závislý na zeměpisné blízkosti a hustotě rozložení uživatelů v geografickém prostoru, ve kterém je sada uživatelů viditelných v rámci těchto prostředí, vnímám jako jedinečný pro tato prostředí. V relativně hustých oblastech to má za následek to, že každý uživatel může vidět jinou sadu lidí, v závislosti na pohybu skrze fyzický prostor. V izolovaných oblastech je pravděpodobné, že bude kompletní sada těch stejných uživatelů viditelná po celou dobu. Tyto proměnlivé až fluidní hranice stojí v protikladu k čisté státnosti chatovacích místností, webových seznamek nebo služeb založených na hranicích *location-based* aplikací jako je například Foursquare, jehož funkcionalita se navíc vztahuje k již existujícím sociálním vazbám, nikoliv k jejich navazování.

3.2.2.3 Geolokace jako (globální) nástroj identifikace v homosexuální subkultuře

Dalším jevem, se kterým jsem se setkal převážně u homosexuálních uživatelů je využívání těchto sítí nejenom s cílem nalézt vztah nebo sexuální styk, ale i za účelem identifikace v rámci konkrétního místa ve vztahu k minoritní skupině. Homosexuální subkultura čelila a v některých zemích stále ještě čelí celé řadě omezení, které nutí některé lidi k volbě alternativních cest. Vzhledem k tomu, že tyto aplikace fungují jako globální platformy prakticky kdekoli po celém světě, umožňují tak uživatelům diskrétně komunikovat, čímž pomáhají minimalizovat možnosti prozrazení.

Michael: *...když jsem ty aplikace používal třeba na cestách, v zemích, kde je homosexualita jako zakázaná, tak jsem se nikdy neseťkal s tím, že by ta aplikace byla zneužívána k nekalejím účelům. To znamená třeba v tom Uzbekistánu nebo Kyrgystánu, kde je vlastně za homosexuální chování docela dost vysoké trest, jako dva roky vězení, tak na těch sítích nebyli lidi, nebo já jsem se s nima tedy neseťkal, který by líčili pasti na lidi.*

V českém prostředí taková omezení sice nejsou, i přesto však tyto aplikace pomáhají na určitou chvíli transformovat normativní veřejný prostor a identifikovat uživatele v rámci homosexuální subkultury. Popisované situace jsou dvojího charakteru. Jedny se týkají zkušeností v rámci každodenního života v hlavním městě a druhé platí pro cesty a pobyty v zahraničí. V těchto situacích hraje zásadní roli princip geolokace, protože se vztahují na bezprostřední blízkost uživatelů. Tento druh situací, kdy dochází ke skenování určitých digitálních vrstev, jsem pro potřeby této práce nazval jako *geosociální hacking*.

Princip geosociální hackingu spočívá v tom, že s využitím těchto sítí dochází k identifikacím dalších gayů ve sdíleném prostoru. Ať už se jedná o cestování městskou hromadnou dopravou nebo využívání v rámci uzavřených míst, kde lidé tráví delší časový úsek, jako jsou například společenské akce nebo posilovna. V těchto okamžicích dojde buď k potvrzení, nebo vyvrácení, zda se jedná o gaye a poté je v případě sympatií kontakt dále rozvíjen ve fyzickém prostoru.

Martin: ...vidíš hezkýho chlapa v tramvaji, nebo seš někde a nudíš se, tak co uděláš? Máš u sebe telefon, tak si to tím potvrdíš, že tam je, a to je to, co mě na tom třeba baví, že Grindr ti z každého místa udělá gay místo a nemusíš kvůli tomu chodit do nějakýho gay baru nebo na párty. Vlastně si ten gay bar nosíš v kapse a můžeš do něj vejít, kdykoliv chceš stejně jako z něj můžeš odejít.

Pavel: Spousta frajerů jde do fitka a má to schválně zapnutý, aby viděli, kdo tam cvičí kolem nich (...) Ty apky oproti webový seznamce jsou dobrý v tom, že ti pomůžou s identifikací sexuální orientace. Tímhle způsobem můžeš bez rizika poznat v okolí, (...) který jsou gay nebo bi a vlastně ti to může pomoci s identifikací toho člověka a pak se ho třeba troufneš oslovit.

Na dovolených v cizích zemích jsou pak aplikace některými uživateli využívány vedle hledání sexuálních partnerů převážně k navazování kontaktu s místními lidmi ve vztahu ke sběru informací týkajících se konkrétní lokality, např. místa, která nejsou uvedena v průvodcích, tipy na (gay) bary, restaurace apod. Tím, že se jedná o globální platformy, tak mají uživatelé jednoduchý a okamžitý přístup k tomuto druhu informací, aniž by se museli složitě přihlašovat na místní seznamovací služby.

Tadeáš: ...na dovolený to vlastně používám nejčastěji úplně k něčemu jinýmu. Obzvláště, když se třeba pohybuju v lokalitách, který nejsou úplně malý, není to úplnej zapadákov, ale taky to nejsou žádný takový ty gay mekky. Já to pak používám třeba kvůli tomu, že z těch míst tahám nějaký informace kam zajít. (...) A docela to funguje, když chceš nějaký tipy na restaurace, bary.

Vojta: Je pravda, že na dovolený jsem to párkrát zapnul a seznámil jsem se s pár klukama. Třeba v Římě jsem měl rande s klukem přes Grindr a vzal mě na místa, kam bych podle průvodce nikdy nešel samozřejmě a o to ta dovolená byla lepší, protože mě ten kluk vzal na ty zvláštní, kam chodí lokální lidi a tím pádem to bylo parádní.

3.2.3 Sex dating prostřednictvím geolokačních sociálních sítí

Jak bylo řečeno v teoretické části, sex dating byl ještě do nedávna spojený s určitými geografickými omezeními, která nutila účastníky těchto aktů cestovat do míst, k těmto účelům vyhrazených, nebo hledat alternativní cesty a místa v rámci veřejného prostoru. Tato omezení jsou geolokačními sítěmi, jako je Grindr nebo Tinder, do jisté míry odbourávána, protože jejich uživatelům poskytují prostor filtrující ostatní uživatele na základě jejich bezprostřední blízkosti kdekoli na světě.

Účastníci popisují, že s aplikacemi pracují odlišně v různých situacích a kontextech, ale pokud jde o sex, tak stejně jako v každém dalším on-line prostředí, i zde záleží na nastavení a motivaci jednotlivých uživatelů, s níž vstupují do procesu. Z popsanych situací je zřejmé, že aplikace jsou pouze prostředník, který umožňuje zprostředkovat kontakt a poté hraje roli po velice omezenou dobu – většinou do okamžiku, než uživatelé přejdou na jinou platformu nebo dojde k uskutečnění setkání tváří v tvář, které pak probíhá v režii obou zúčastněných stran.

Michael: ... je to prostředek k seznámení se, ta aplikace ti může dát dost informací o tom, kdo je tvůj typ, kdo se ti líbí nebo naopak, kdo se ti nelíbí a vlastně v takovém tom prvotním výběru člověk jakoby vybere, pak teda jde na nějaký to rande a pak se prostě vidí. Samozřejmě ten osobní dojem je důležitý a ne vždycky to samozřejmě vyjde.

Pavel: Funguje to tak, že prostě, když ten sex chceš hned, tak si ty lidi vyměníš čísla a v tom okamžiku ta apka už nehraje žádnou roli, je to jenom prostředník. Většinou je bráný, že když to myslíš vážně, tak ten člověk pošle telefonní číslo a řeší to od toho momentu telefonicky nebo smskama.

V těchto prostředích mohou nastat dva druhy situací. Jedny se váží na využití aplikací při hledání někoho na schůzku nebo *romantické rande*. Tento druh zkušeností převažuje. V druhém případě jsou tyto služby aktivně využívány s cílem dosažení sexuálního styku. Tato schémata, líčená informanty, popíší v následující části.

3.2.3.1 Sexuální chování a zkušenosti

Popisované scénáře vrcholící sexuálním aktem jsou nejčastěji dvojího charakteru. Ve více než polovině případů hrají tyto aplikace roli klasické on-line seznamky, která je uživateli velice často líčená jako “jednodušší” a “rychlejší” varianta webových seznámek. Takto realizované schůzky mají potom charakter *rande*, které, jak většina dotázaných uživatelů

přiznala, funguje jako “cvičné hřiště” a může, v případě vzájemných sympatií, končit ještě ten večer sexuálním stykem. V tomto případě hraje prvek geolokace zprostředkovaný konkrétní sítí jen minimální roli – víceméně slouží pouze pro zachycení konkrétního uživatelského profilu v závislosti na pohybu uživatelů, ale nenutí je realizovat setkání okamžitě v rámci jednoho místa a konkrétního času.

Petr: ...celkově jsem se sešel se šesti partnerkama a se čtyřma to skončilo tím sexem. Se dvěma to bylo ještě v rámci té první schůzky, s jednou na druhé a s tou poslední na třetí schůzce. Ale nikdy jsem to tímhle směrem přímo nesměřoval, většinou to bylo spíš náhodou, prostě se setkat a nějak jsem to nehrotil. Prostě jak se situace vyvinula, kdyby se nevyvinula, tak by to jakoby neznamenal vůbec nic.

Karel: ...nejdřív teda komunikace na Tinderu (...) A pokud máš pocit, že je to oukej, tak někam zajdeme, většinou taková klasika, že zajdeme někam na drink večer, a pak to docela často končí tím sexem, ale úplně přirozeně. (...) Většinou ty lidi ani kolem toho sexu tolik nekrouží, jak se kolikrát v životě děje a když ta situace nastane, tak buď ti na rovinu řekne, že ano nebo, že ne. Což se mi na tom líbí úplně nejvíc, ta jednoduchost.

V kontrastu s webovým rozhraním, kde realizaci schůzek může předcházet několikátýdenní až měsíční on-line komunikace zaměřená na detailní seznámení obou partnerů [Blackwell, et. al., 2014], realizace těchto schůzek v kontextu geolokačních sítí se ve většině případů pohybuje v rozmezí od několika dní do jednoho týdne. V ojedinělých situacích pak v rámci jednoho měsíce. Rozhodujícím faktorem pro realizaci schůzky jsou sympatie, které tvoří kombinace profilové fotografie a probíhající komunikace v rámci interní pošty. Většina dotázaných se snaží přistoupit k setkání v co nejbližším časovém horizontu, protože si je vědoma velkého množství uživatelů těchto sítí.

Martina: To je strašně individuální. Většinou to bejvá pár dnů, protože to jakoby poznáte, že když Vás zajímá, tak máte potřebu ho vidět co nejdřív, ale ve chvíli, kdy si na něj druhý nebo třetí den ani nevzpomenou, tak to je pro mě signál, že mi asi úplně neimponoval.

Petr: ...když zjistím, že ta konverzace s tou dívkou je příjemná (...) dalo by se říct, že se snažím, co nejrychleji to jde, pokud jsou vzájemné sympatie. Většinou se to pohybovalo do jednoho týdne komunikace a pak hned schůzka.

Řada informantů účastnících se těchto setkání přiznává, že významným činitelem, majícím dopad na jejich chování, měla přítomnost alkoholu, který sloužil převážně k uvolnění

a odbourání nervozity z probíhající schůzky. Většinou je tento vliv respondenty hodnocen kladně až na dvě situace, které mi líčily Petra a Martina. V jednom případě přítomnost alkoholu zapříčinila realizaci pohlavního styku, který byl participantkou vyhodnocen jako ne zcela žádoucí. Při otázce vztahující se k sexuálním zkušenostem bylo vidět, že svého jednání v této konkrétní situaci lituje. V druhém případě se mi však zdálo, že je za zmínkou o alkoholu snaha částečně omluvit své chování a zmírnit tak dopad svojí výpovědi.

Petra: Celkem bylo pět schůzek a z toho tři skončily sexem. Z toho jednou to bylo přesně takový, co jsem nechtěla, že jsme pokračovali do dalšího baru a já se nechala strašně ukecat, čehož teďka zpětně docela lituju (...) Nikdy jsem to ale prvoplánově neplánovala, vždycky co jsem šla na ty schůzky, tak to bylo s nulovým očekáváním, spíš jsem čekala, že si s tím člověkem neseďme.

Martina: ...sešla jsem se dohromady s osmi klukama a vlastně (...) se třema jsem se vyspala ještě ten den, co jsme se poznali, ale to bylo ještě tak, že jsem se vždycky hrozně opila a pak jsem byla ráno překvapená. Rozhodně to nebylo tak, že bych šla na to rande s úmyslem, že zrovna tohle si dovedu domů, hodně tam hrál roli alkohol a nervozita.

Druhý typ situací je, když jsou tyto sítě využívány jako interakční arény, v nichž operují uživatelé s cílem nalézt okamžité sexuální uvolnění nebo v případě Tomáše zpestření konkrétní situace. Uživatelé nemusí čelit improvizovaným situacím v rámci veřejných nebo poloveřejných míst, ale mohou se na tato sexuální setkání dopředu připravit. V těchto případech jsem se setkal se dvěma přístupy k volbě sexuálních partnerů. V prvním probíhá selekce sexuálních partnerů v rámci celého města. Tyto situace popisují uživatelé, kteří používají geolokační sociální sítě při cestování městskou hromadnou dopravou. Uživatelé si pak vybranou osobu zvou k sobě domů.

Michael: Nerad dojíždím, když je to schůzka vyloženě na sex, tak raději u mě doma. Může se stát, že projíždím tím městem a tu schůzku si zrealizuju zase u sebe doma.

Druhý přístup zahrnuje využívání těchto sítí přímo v lokalitě, kde uživatelé bydlí. Zde dochází ke geoprostorové diskriminaci, kdy jsou tito uživatelé vystaveni výběru v rámci dosahu, který daná aplikace poskytuje. V těchto případech hraje princip geolokace poměrně zásadní roli, protože se uživatelé omezují na bezprostřední blízkost. Z tohoto proximitou vyfiltrovaného vzorku je pak prováděna selekce sexuálních partnerů. Popsané situace se týkají lokalit, v kterých dochází k poměrně velké fluktuaci dalších uživatelů, jako je například centrum Prahy. Uživatelé musí často jednat rychle a pod vlivem vzrušení. Podle jednotlivých

popisů situací mohou být tyto zkušenosti považovány za emblematické pro způsoby využití aplikací některými muži majícími sex s muži a homosexuálními uživateli.

Tomáš: *Mám jednoho milence, s kterým si to rozdáváme třeba celou noc a občas si pomůžem prostě nějakým koksem a v momentě, kdy to provozujeme už nějakou chvíli, tak třeba nás jako začne v půlce večera zajímat, jestli by se k nám někdo nepřidal, tak to je taky ten moment, kdy to používáš.*

Ignác: *U mě je to daný lokalitou, protože tady se pohybují cizinci v extrémním množství (...) pokud jde čistě o ten sex, tak s tím cizincem je to asi trochu příjemnější, ale zase se to odehrává trochu jinak. Většinou je to o dost nárazovější, rychlejší, jednorázovější, než třeba s tím koho bych mohl vidat častěji...*

Na rozdíl od prvního scénáře, kde se doba realizace pohybuje v řádu několika dní od navázání prvního kontaktu, v případech, kdy jde pouze o sex, se jedná o rámeček několika minut až hodin, v některých případech několika málo dní. Delší časová prodleva pak způsobuje ztrátu zájmu.

Tadeáš: *Je zvláštní, že většinou, pokud jde o sex, ve chvíli, kdy má dojít k tomu sexu, tak vlastně nakonec to jde docela rychle. Byť tam proběhne nějaká komunikace, jde to hodně rychle a pak to proběhne během nějakého dohledného času, fakt v krátký době.*

Uvedené příklady se vztahují k okolí domovů jednotlivých respondentů, kde mohou tyto aktivity v klidu realizovat. Hledání sexuálních partnerů v okolí domova, však není pravidlem, jak dokládá ve svém příkladu Jaroslav, který tyto aplikace využívá spíše v místech s větším množstvím lidí, jako jsou například bary v centru Prahy, protože bydlí v lokalitě, kde se moc dalších uživatelů nevyskytuje.

Jaroslav: *Spíš v centru, protože můžeš oslovit víc lidí, někdo se pak chytne a do pár minut můžeš s někým skončit (...) chceš si dát nejdřív s tím dotyčným drink, nějak ho poznat. Je tam očekávání v tom, že z toho může něco bejt, třebaš na jednu noc a třebaš z toho může bejt něco opakovaného(...). V baru je rychlejší pravděpodobnost setkání, ale co to bude mít za výsledek je otázka. Ale většinou to mělo výsledek sexuálního zážitku.*

Na závěr nechávám příklad Ignáce a Radima, u kterých zkušenosti se sexem realizovaným na základě geolokace převažují nad jakýmikoliv dalšími uskutečňovanými setkáními. Jejich výpověď dokládá, že je sex touto cestou dostupnější a rychleji realizovatelný, než jakoukoliv jinou (virtuální) cestou, ale ukazuje se, že množství takto

dostupných pohlavních styků může být ve výsledku problematické. Pokud jde o tato setkání, jejich podoba se odvíjí podle předem daného scénáře. To zahrnuje sdílení fotografií zachycujících různé fragmenty lidského těla, popis toho, co jednotliví uživatelé preferují v oblasti sexu, a sestavení kompletního scénáře jak by výsledné jednání mělo vypadat.

V těchto chvílích jde o uspokojení momentálního pocitu vzrušení a na uživatele je nahlíženo pouze jako na objekt. Sex se poté stává čistě spotřebním a mechanickým aktem, připraveným k okamžité konzumaci, a to i za cenu emocionálního zklamání a hromadících se pocitů frustrace. Tyto výsledky víceméně podporují a dokreslují výsledky kvantitativního výzkumu Stehlíkové et al. [1995], který byl proveden v roce 1994 v České republice. Vypovídající je část, která se ptá na otázku „Pohlavní styk s neznámým sexuálním partnerem může být zajímavý a více vzrušivý“, na níž odpovědělo 61 % homosexuálních mužů variantou „ano“, 22 % variantou „ne“ a 17 % „nevím“.

Radim: ...když ty schůzky proběhly, tak byly z devadesáti procent o sexu. To znamená, že ty lidi se na ten sex jakoby připravili, dopředu si poslali fotky (...) a dopředu věděli, co mají očekávat, co chce jeden od druhého a jak by to mělo probíhat (...) tak si ty lidi ten scénář toho sexu dopředu domluví, takže je vlastně vůbec nic nepřekvapí, nijak je to nenaplní (...) Ten člověk mě v podstatě jinak, než na sex nezajímá...

Ignác: Sex touhle cestou bejvá málokdy intenzivní a vášnivej. Je to jen o tom uspokojit tu potřebu. Když oba dva něco čekají, tak je to pak lepší. Jakmile je to jen mechanická činnost, tak to vede k určitému zklamání a frustraci, ale i přes to to vyhledáváš a naháníš, protože chceš v určitý chvíli uspokojit tu potřebu. (...) Asi většina mého náhodného sexu byla zprostředkovaná přes aplikace...

3.2.3.2 Místa, kde k sexu dochází

Řada studií, mimo jiné i zmiňovaná studie Stehlíkové spolu s výzkumem Kateřiny Nedbálkové [2000] pracuje ještě s předpokladem, kdy k těmto sexuálně motivovaným setkáním, nejenom v případě homosexuální subkultury, docházelo v rámci veřejných nebo poloveřejných prostorů, jako jsou např. veřejné toalety, parky, kluby apod. Jak jsem ukázal v teoretické části, tyto akty dostaly svá pojmenování jako *cottaging* a *dogging* (viz 1.1 Definice pojmu *sex dating*).

Avšak na otázku vztahující se k místu, kde k pohlavním stykům dochází mi ale všichni účastníci, podílející se na těchto setkáních, bez rozdílu orientace, odpověděli, že buď

přímo u nich doma, anebo doma u člověka, s nímž navázali kontakt prostřednictvím geolokačních sítí. Důvody se různí, ale převažuje neochota dojíždět, nebo strach z míst, kde to uživatelé neznají. V opačném případě jde o pud sebezáchovy, kdy uživatelé nechtějí, aby druhá osoba věděla, kde bydlí – zvláště v případech, kdy se jedná o jednorázovou zkušenost.

Lukáš: *Určitě doma, mně se nikam nechce většinou cestovat. Nedokážu si představit, že bych šel na sexuální schůzku někam, kde to neznám. To by mě jako stresovalo, takže vždycky doma.*

Petra: *To je tak nějak půl na půl, ale spíš se snažím, aby to nebylo u mě doma, protože mám ráda svoje soukromí a samozřejmě, i když s tím člověkem něco mám sexuálního, tak toho člověka neznám a není mi úplně příjemný, aby věděl, kde bydlím...*

Na této kauzalitě je dobře vidět posun fenoménu sex datingu, ke kterému může docházet v souvislosti s geolokačními aplikacemi, které usnadňují navázání sexuálního kontaktu v rámci fyzických prostorů, ale jeho realizace se už odehrává v rámci privátních sfér, nikoliv ve veřejném nebo poloveřejném prostoru, jako tomu bylo v případě doggingu nebo cottagingu. Uživatelé si tak mohou celé jednání zrežírovat podle vlastních představ a nemusí již docházet k improvizovaným situacím. Netvrdím, že k sexu probíhajícímu na veřejných místech v současnosti nedochází, ale minimálně vybraný vzorek uživatelů zkoumaných sítí k těmto aktivitám volí soukromí svých domovů, nebo, v případě turistů, jejich hotelových pokojů.

Monika: *U něj na hotelu. (...) Nevím, jestli bych si brala někoho k sobě domů koho neznám, to by asi záleželo na situaci a hlavně bych musela mít uklizeno, možná i jo.*

Prezentované zkušenosti se samozřejmě liší v závislosti na individuálních potřebách konkrétních uživatelů a způsobech použití nových nástrojů. Nikdo z účastníků této studie neměl sexuální styk se všemi lidmi, s nimiž se setkal touto cestou. Toto chování s sebou přináší i jistá rizika spjatá s pohlavně přenosnými nemocemi a ochranou vlastní bezpečnosti. Jak se k eliminaci potenciálně rizikových situací staví samotní uživatelé, představím v další části.

3.2.3.3 Rizika a řízení rizik ve vztahu k bezpečnému sexu

Během rozhovorů jsem se jednotlivých účastníků ptal na jejich myšlenky a chování ve vztahu k bezpečnému sexu a pohlavně přenosným chorobám a zvládání potenciálně rizikových situací. Bezpečné a nebezpečné sexuální praktiky se mezi jednotlivými účastníky lišily. Někteří byli poměrně přísní při praktikování bezpečného sexu, jiní praktikují bezpečný

sex po většinu času, ale několikrát se stalo, že si neohlídali plně vzniklou situaci, anebo cítili důvěru ve své vlastní schopnosti při posuzování rizika.

Část respondentů vnímá jako rizikové každé realizované setkání, a nemusí jít ani o setkání přes aplikace, ale slovy Miriam: ... *“jakékoliv náhodný setkání v baru/zoo/záchodcích s sebou přirozeně nese rizika ať už nějakého toho emocionálního zklamání, potenciálního fyzického napadení nebo výběru dezertu, který se mi z duše protiví“*. Z dat respondentů vyplynulo, že z šestnácti uživatelů, kteří mají nějakou sexuální zkušenost zprostředkovanou těmito sítěmi, se chrání jedenáct uživatelů v každém případě, ať už jde o sex realizovaný přes aplikace nebo jinou cestou.

Jaroslav: *Jakýmukoliv riziku se snažím vyhýbat ať už nemocem nebo násilnému chování. Když už bych se setkal s klukem, který by se mi zdál na první pohled podezřelý nebo se začal chovat nepříjemně, rande zruším a uteču. (...) Chráním se a při jednorázovém sexu neprovozuju žádný vysoce rizikový aktivitu.*

Miriam: *...pokud jde o sex s ochranou, tak tam se snažím vždycky dohlédnout na to, aby tam byl přítomný kondom. Bez toho to nejde. Navíc nejsem naivní, určitě nejsem první holka, s kterou se ty chlapi viděli, a kdo ví, s kolika dalšíma holkama se taky vyspali třeba hned na tý první schůzce.*

Zvláštní kategorií je Tadeáš, který je HIV pozitivní. K sexu přistupuje velice opatrně a snaží se rizika spojená s přenosem eliminovat tím, že případné zájemce o sex na Grindrů upozorní na svůj status. Na dalších aplikacích, které umožňují poskytovat i tyto informace v rámci profilového nastavení, jej uvádí, ale zároveň tomu uzpůsobuje volbu profilových fotografií, protože se jedná o druh informací, které se nesdílejí se všemi.

Tadeáš: *Na rizikové chování nepřistupuju (...) jsem pozitivní. (...) na Grindrů tam ten svůj status HIV positivity uvedenej nemám, tam to musím řešit s těma lidma ve chvíli, kdy se s nima domlouvám. Přičemž moje zkušenost je tak, že 90 % lidí odpadne, ztrácí zájem (...) Na Hornetu a na iBoys mám naopak status v podstatě už uvedenej (...) podle toho odpovídají lidi, který se hlásí na těch jednotlivých aplikacích.*

V dalších případech se jedinci sice chrání, ale párkrát se nacházeli v situacích, kdy ztratili kontrolu nad sebou samými a to i přes to, že si jsou plně vědomi veškerých rizik, ale vzhledem k sexuální povaze konkrétní situace došlo k vypnutí autoregulačního systému na úkor vzrušivých impulzů z právě probíhajícího momentu. V intimní sféře se člověk chová na

jednu stranu logicky, ale v situacích, které jsou plny emocí, sexuální žádostivosti i sexuálních fantasií, je třeba pro systematickou analýzu jednání člověka přijmout odlišný model explanace.

Ahlemeyer a Ludwig [1997] tvrdí, že existuje „racionalita intimacy“, která se odlišuje od vědecké „rationality zdravotní“. Tento model je však ve vztahu k sexuálnímu jednání třeba modifikovat. Z toho důvodu Moatti et al. [1997] přicházejí s adekvátnější teorií tzv. „teorie očekávaného užítku“. *“Tato teorie vytváří logický rámec pro zodpovězení otázky, jak by se racionální lidé chovali v nejistém světě, a tvrdí, že jednotlivci se budou chovat takovým způsobem, aby maximalizovali očekávaný užitek”* [Rabušic a Kepáková, s. 173, 1999]. Ve světě intimních sexuálních vztahů může snaha maximalizovat užitek (tedy uskutečnit pohlavní styk) vést jedince k racionálnímu rozhodnutí nechovat se v souladu se zásadami bezpečného sexu. [Moatti et al. 1997]. Následující prezentované situace jsou takového chování příkladem.

Vojta: Měl jsem kluka, kterej mě tak strašně přitahoval, že mě vyrajcoval k tomu, abych s ním měl sex bez ochrany, rizikovej sex. Byl jsem tak vzrušený a chtěl jsem ten kondom, ale on mi řekl, že se nenechá s kondomem, takže jsme to udělali bez kondomu. (...) Samozřejmě potom přišly výčitky po tom orgasmu, protože je tam samozřejmě ten hnací motor ten orgasmus, to vzrušení, to, že chceš mít sex s tím klukem, chceš se s ním vyspat, chceš s ním mít ten styk.

Další rizikovou kategorií tvoří přítomnost drog, jako je kokain nebo MDMA (extáze), a realizace rizikových sexuálních praktik, u kterých je sice snaha eliminace rizikové situace použitím veškerých dostupných ochranných prostředků, ale při jejich praktikování nelze poranění vždycky stoprocentně předejít.

Tomáš ...rizikový chování je to vždycky v momentě, kdy k tomu nepřistupuješ úplně s čistou hlavou a to začíná tím, že si dáš čtyři panáky nebo pět piv a jde to přes poppers a končí to u koxu nebo MDMA. Speciálně vím, že fist²⁸ sám o sobě není úplně košér praktika (...) Snažím se u toho používat rukavice, ale třeba jako s mým zásadnějším milencem, s kterým to děláme častěji, tak tam rukavice nepoužíváme...

Zvláštní kategorii pak tvoří uživatelé, kteří si uživatele ještě před reálným setkáním přidávají většinou na Facebook. Na virtuálním obrazu, který oslovená osoba produkuje, dochází

---

²⁸ Sexuální praktika při níž dochází k vkládání celé ruky do pochvy nebo análního otvoru. Fisting se užívá v rámci heterosexuálních i homosexuálních vztahů také jako forma masturbace.

k vytvoření zkresleného pocitu, že oslovenou osobu znají, proto se rozhodnou věřit svému úsudku a dojmu, který tak získali na základě poskytnutých dat. Tento dojem je pak podpořen reálným setkáním, po kterém odpadá potřeba se při pohlavním styku chránit.

Karel: To se stává občas, ale tak taky neříkám, že to neeliminuju, ale když vidíš co je to za člověka, tak jako tím neříkám, že se tím ochráním 100%, ale když vidíš, že to není nějaká šílenkyně, nebo tak nějak, což poznáš z toho Facebooku, jak se tam ten člověk prezentuje...

Petr: Vím, že je to hloupý, ale vzhledem k tomu, že jsem měl pocit, než jsem se s těma lidma setkal, že je znám (...) takže mi to přišlo z tohohle hlediska nějakým způsobem zkontrolovaný, a potom když jsem se s těma lidma setkal a viděl jsem, že to jsou prostě úplně normální lidi, který nějakým způsobem nestřídaj ty partnery nějak často, tak jsem byl uklidněnej a můžu říct, že potom jsem se pak už nehlídal.

Sexuální promiskuita by ještě nemusela být problémem, kdyby byla v kontextu nebezpečí nákazy pohlavně přenosnými nemocemi kompenzována dodržováním zásad bezpečného sexu, především používání kondomu. V souvislosti s posledně jmenovanými příklady vidím problém v tom, že někteří uživatelé mohou propadat falešnému pocitu, že danou osobu znají na základě jejího vystupování v rámci dalších sociálních sítí, což může vést k nesprávnému vyhodnocení situace.

Tyto sítě poskytují prostor pro realizaci velkého počtu schůzek a s uvedeným přístupem vzniká prostor pro šíření pohlavně přenosných nemocí v poměrně velkém měřítku a to nejenom v rámci jednoho města, ale i celého světa, protože účastníci těchto aktů mohou být i turisté. Až na Tadeáše, který je HIV pozitivní, nebyla ani jednomu z uživatelů v době výzkumu diagnostikována žádná pohlavně přenosná choroba.

3.2.4 Řízení identity a identifikovatelnosti

Geolokační aplikace nejsou jenom extenzí fyzického prostoru, ale zároveň nabízejí jednoduchou a rychlou alternativu k webovým sociálním sítím nebo seznamovacím službám, protože nevyžadují od uživatelů odpovědi na zdlouhavé či invazivní otázky o jejich zálibách, koníčcích, oblíbených kapelách, filmech nebo knihách. Tyto služby pracují s možností okamžitého setkání, na kterém si tyto informace sdělí uživatelé z očí do očí.

Prostředí těchto platforem reaguje na kulturu, která se objevila v důsledku sociálních sítí jako je Twitter, kde je člověk nucen volit vyjadřovací prostředky do 140 znaků. Na stejném principu stojí i tyto platformy, kde mají uživatelé možnost se vyjádřit v rozmezí od

140 do 400 znaků. Tato prostředí se soustředí primárně na poskytování vizuálních informací, které zabírají největší plochu v rámci uživatelských profilů, což má dopady na sebe prezentaci jednotlivých uživatelů.

3.2.4.1 Sebe prezentace

Každý z respondentů má svůj vlastní přístup k tomu, jakým způsobem se prezentuje v rámci těchto prostředí. Tyto platformy nevynikají velkou variabilitou a tlačí uživatele si statický profil poskládat do předem daných částí. Aplikace pro homosexuální uživatele se soustředí na fotografie, vedle níž je v rámci profilu možné vyplnit i další údaje týkající se věku, výšky, váhy, typu postavy a popisu do 140 znaků. Vybraný vzorek heterosexuálních uživatelů v drtivé většině používá aplikaci Tinder, kde mohou uživatelé nahrát čtyři profilové fotografie a věk, který je automaticky sdílen po propojení s Facebookovým profilem. Další údaje mohou být zprostředkovány pomocí popisku na ploše 400 znaků. Profilová fotografie zabírá největší prostor v jakémkoliv zvoleném prostředí, proto uživatel musí dobře volit prostředky, jimiž se bude prezentovat. Všichni participanti si uvědomují, že jsou jejich profily porovnávány se sadou dalších profilů.

Petra: ...Tinder nahrává strašně hezkej holkám hlavně, který se uměj dobře vyfotit (...) Tam je strašně důležitá ta fotka, a to jestli tam jsou nějaký třeba zájmy, nebo jestli ta holka je nějak vzdělaná, dospělá nebo je s ní o čem bavit, tak to ty kluky na Tinderu moc nezajímá. (...) Strašně záleží na té první fotce. Měla jsem tam jeden čas na té hlavní stránce jakoby tu první fotku (...) celý postavy a pak, když jsem ty fotky přehodila a dala jsem tam fotku, kde jsem jenom do pasu, kde je vidět víc ten obličej, tak jsem najednou měla víc matchů...

Nejvýraznějším pojetím sebe prezentace, které se projevuje velmi silně u všech participantů, je tedy důraz na profilovou fotografii. Snaha vyjádřit sebe sama velmi často prostřednictvím jedné fotografie nebo sady několika málo fotografií vede uživatele k tomu, že je tomuto aspektu věnováno nejvíce pozornosti právě proto, že zabírá největší prostor v rámci celého profilu. Tento prvek je chápán jako vstupenka, jejímž prostřednictvím se uživatelé dostávají dál. Je to právě profilová fotografie, díky níž může být zahájena komunikace. Dokonce i ti uživatelé, kteří při popisování způsobů vlastní sebe prezentace tvrdili, že nevěnují zvláštní pozornost žádné z částí svého virtuálního profilu, se snažili vybrat si takovou profilovou fotografii, aby se s její pomocí mohli zapojit do procesu seznamování. Všichni

oslovení uživatelé se zároveň snaží prezentovat v takovém světle, které víceméně odpovídá realitě.

V rámci strategií sebe prezentace prostřednictvím fotografií jsem vyzoroval rozdíly ve vizuálních prostředcích volených heterosexuálními uživateli a homosexuálními uživateli. Heterosexuální uživatelé se snaží zvolenými fotografiemi sdělovat svoje charakterové rysy, zájmy, záliby a koníčky, protože tuší, že psanému textu nebude věnováno tolik pozornost.

Martina: Snažila jsem se vybrat spíš takový, který mě specifikujou asi. (...) Těma fotkama se snažím říct, že mám ráda zvířata a ráda cestuju. Skutečně největší pozornost věnuji těm fotkám a žádné další údaje navíc tam neuvádím, protože si myslím, že lidi dneska nečtou...

Petra: Jednu mám jenom obličej, jednu mám jako celou postavu a pak tam mám nějaký fotky, kde prezentuju svoje zájmy, co mě baví. Mě třeba baví cestování, tak tam mám jednu fotku z Monaka a pak ještě fotku s kytarou, protože hraju na kytaru.

Všichni homosexuální participanti si prošli coming-outem, tudíž se neschovávají za blíže nespecifikované profilové fotografie, či prázdné profily. Většina gayů se prezentuje prostřednictvím fotky obličej nebo skrze svoji tělesnost. U služeb, které umožňují nahrát více fotografií, pak dochází k prezentaci jak obličej, tak i ostatních částí těla. S výjimkou Ignáce, který využívá svalnaté obnažené torzo k hledání sexuálních partnerů, se nikdo další z participantů neprezentuje podobným způsobem. Ačkoliv se s těmito profily každý uživatel po přihlášení setkává v poměrně velké míře.

Pavel: ...více zpráv dostaneš vždycky v okamžiku, kdy je ta fotka víc sexy. Třeba může být i v tričku a jsou třeba vidět ruce nebo bicáky a dostaneš hned víc zpráv. Chlapi hodnotěj prostě víc vizuálně, ale to asi i ženský. Když ukážeš (...) že se z té fotky dá vytušit třeba i nějaká sportovní postava, tak je to pro ty lidi zajímavější, než když se schováš v tý mikině.

Ignác: Grindr je v mém případě většinou třeba fotka bez obličej. Nebo prostě aby člověk nebyl jasně identifikovaný na první dobrou...nějaký útržek z pláže, nebo z nějakého focení, kde jsem většinou polonahej. Ty ale používám většinou za účelem toho, když hledám sex.

Popsané situace, zahrnující prezentaci pomocí obnažené vysportované postavy, mě natolik zaujaly, že jsem se rozhodl si tento jev ověřit na profilu, který jsem si zřídil pro potřeby této práce. Po nahrání fotky s obnaženou vysportovanou postavou jsem během

několika hodin obdržel více než padesát zpráv a do dnešního dne na tomto profilu evidují okolo 200 zpráv různé povahy. To demonstruje obrovskou sílu vhodně zvolené profilové fotky v konkrétním prostředí. Dá se tedy předpokládat tlak, kterému mohou být vystaveni někteří uživatelé těchto sítí.

Radim: Je pravda, že ve chvíli, kdy jsem zhubl, tak jsem začal prezentovat víc tělo.

Profilové fotografie jsou voleny s důrazem na aktuálnost. Uživatelé se snaží o to, aby bylo vidět, že se jedná o fotky odrážející jejich současný vzhled. V případě, že zvolená fotografie nezbuzuje očekávanou reakci, dochází k její výměně, často i proto, aby participanti zjistili, jaké fotky v daném prostředí vzbuzují jaký zájem. Není výjimkou, že použité fotografie jsou upravené filtry. Nejčastěji zvoleným způsobem úpravy fotek jsou instagramové filtry, které dokáží změnit fotku takovým způsobem, že člověk vypadá v mnoha případech lépe, než ve skutečnosti. S pokročilejšími technikami úpravy fotek jsem se v dalších případech neseťkal.

Vojta: Jediný, co jako, tak Instagram. Ale i přes ten Instagram se snažím minimálně, ale je pravda, že díky těm filtrům ten člověk někdy vypadá jakože lepší, ale rozhodně neretušuju, nic takovýho, nikdy jsem to ani nedělal.

Všichni participanti mají v těchto rozhraních jeden profil, a snaží se další informace uvádět podle pravdy, nejčastěji proto, že se oni sami octli v situacích, kdy na smlouvenou schůzku přišla osoba, která nebyla v některých ohledech zcela upřímná. U některých gayů jsem se setkal s případem, kdy uváděli buď jiný věk anebo jej neuváděli vůbec, protože je přitahují starší muži a tato informace by je mohla v první chvíli odradit.

Martin: Jednu dobu jsem tam neměl věk, to mi bylo 26 s tím, že vypadám na staršího a nechtěl jsem to nějak specifikovat. Víím, že spoustu lidí, o který jsem třeba měl zájem, by ten věk zrovna odradil, protože víím, že spousta lidí jede podle těch určitejch údajů.

Ignác: Většinou se dělám starší. Nedělám to vlastně už teď, ale třeba tak nějak kolem 22 jsem neměl problém si tam dát 24. Je to ještě trochu daný tím, že jsem spíš na starší, tak nějak ideálně o pár let, ne o moc. Ale tak nějak bejt blíž o dva roky starším.

Věk a profilové fotografie jsou nejdůležitější údaje v rámci všech profilů. Vzhledem k tomu, že Tinder nenabízí předdefinované kategorie, které by zahrnovaly informace vztahující se k výšce, váze apod., nejsou tyto údaje uživateli dále vyplňovány. U aplikací pro gaye tyto údaje jsou a uživatelé s nimi dále pracují a vedle nich někteří uvádějí i sexuální

preferance, protože se jedná o druh informace, na kterou dříve či později přijde v rámci komunikace řeč. Textovému popisku se věnuje málokdo. Někteří uživatelé, kteří se pohybují v marketingovém prostředí, se snaží zaujmout vtipným popiskem nebo výstižným citátem, ale většina uživatelů si na základě vlastních zkušeností uvědomuje, že tomuto aspektu jejich profilu je věnováno nejméně pozornosti, protože i oni sami těmto údajům věnují minimální pozornost.

3.2.4.2 Propojitelnost

Geolokační sociální sítě poskytují svým uživatelům velmi omezené prostředky jak se prezentovat. Zde hraje poměrně velkou roli předpoklad, který staví uživatele před rychlou volbu realizovat schůzku hned v rámci místa, kde se pohybují. Při takovémto jednání si pak všechny potřebné informace, které jsou jinak uvedeny například na webových profilech, mohou uživatelé sdělit rovnou z očí do očí. Proto jsou podle mého názoru tato prostředí natolik omezená, protože se snaží směřovat uživatele k okamžité realizaci schůzky.

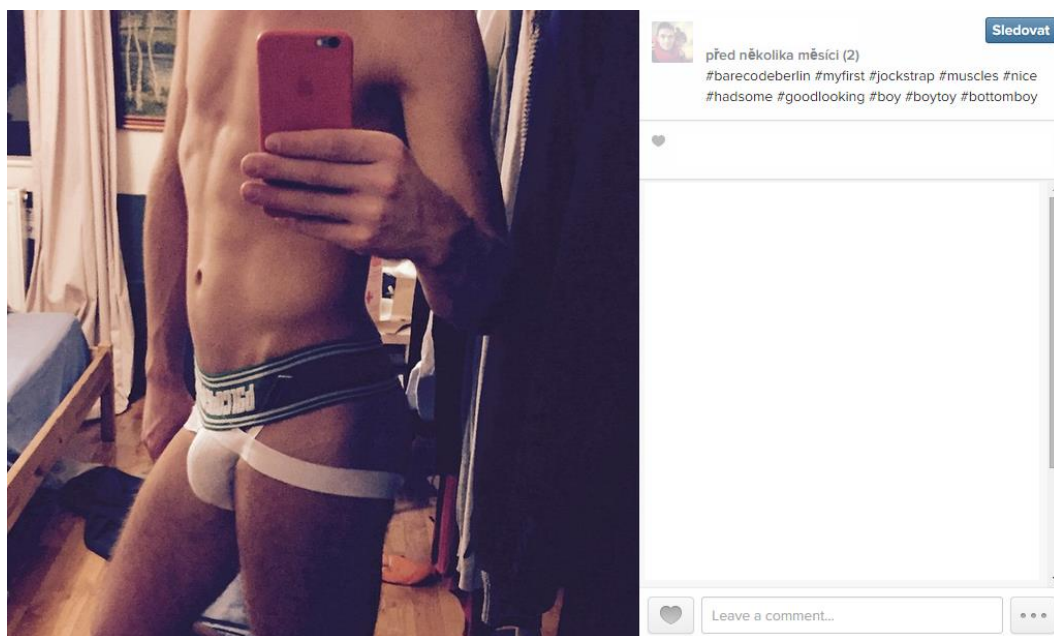
Avšak ne všichni z participantů mají vždycky čas na uskutečnění setkání během tak krátké chvíle, proto tato omezená rozhraní rozšiřují ještě o propojení s dalšími sociálními sítěmi jako je Facebook, Twitter, Tumblr či Instagram, aby tak o sobě sdělili něco navíc, co ulehčí navázání kontaktu s dalšími lidmi. Z popsanych situací se ukazuje, že nejčastější sítí, na kterou se uživatelé ve svých profilech odkazují, je Instagram – ten tak slouží jako rozšířené portfolio fotografií zachycující uživatele v celé řadě dalších situací. Tento aspekt umožňuje vzájemné ověřování identity napříč on-line prostředím, zdali se skutečně jedná o člověka, s kterým si konkrétní uživatelé dopisují.

Lukáš: S Instagramem, protože Grindr ti dovolí jen jednu fotografii a mám pocit, že když si tam dáš odkaz na Instagram, tak vlastně jakoby ten člověk se může na tom odkazu na tom Instagramu podívat na víc tvých fotek (...) Facebook bych si tam asi nedal, to mi přijde tak osobní.

Vojta: ...na Grindru mám aktuálně vlastně jen ten Instagram a Twiter (...) Instagram je asi nejdůležitější, protože to funguje jako takový rozšíření toho mého profilu na Grindru, kde jsem omezený jen na tu jednu fotku a taky ten Instagram funguje jako rozjezd nějaký konverzace.

Toto ověřování identity může vést přes Instagram až na Facebook, protože někteří uživatelé používají jako uživatelské jméno přímo to, pod kterým vystupují na ostatních

sociálních sítí. To vede k poskládání celého obrázku o zálibách osloveného člověka, díky čemuž může docházet k uzpůsobení prezentace přímo na míru konkrétnímu uživateli. Spíše než s tímto vzorcem chování jsem se ale setkal s tím, že dohledatelnost v rámci ostatních sociálních sítí slouží jako rešeršní prostřední, díky čemuž dochází k ověřování vzájemné kompatibility, hledání společných témat k hovoru a jako rozjezd pilotní konverzace.

Obr. 3 Ukázka převzetí způsobu sebe prezentace z Grindrů na Instagram

Uživatelé účastníci se této studie nejsou ovlivněni způsobu sebe prezentace, které by měly výrazný dopad na jejich vystupování na Instagramu. Při mém osobním zkoumání profilů jiných uživatelů, kteří odkazují ve svém digitálním portfoliu na svůj Instagram, jsem narazil na některé uživatele, kteří volí podobné vyjadřovací prostředky jaké jsou některými uživateli voleny například na Grindrů. Tím se z Instagramu stává jedna z největších seznamek, která částečně funguje na principu geolokace – ta sice není tak přesná jako u aplikací, které fungují primárně k účelům seznamování, ale svůj účel také plní. Řada uživatelů zároveň nahrané fotografie prolínkovává pomocí hashtagů odkazujících na preferovanou sexuální roli (např. #bottomboy, #gaybottom, #gayactive apod.), viz Obr. 3.

Facebook jako takový explicitně v rámci svých profilů neuvádí nikdo z participantů, protože je na tento prostor nahlíženo jako na velice privátní, ačkoliv se k němu dá po propojení s Instagramem v řadě případů dostat poměrně snadnou cestou. Aplikace Tinder zároveň zobrazuje i společné facebookové přátele. Tato data jsou získávána na základě propojení s Facebookem při zakládání profilu. Díky tomu jsou jednotliví uživatelé taktéž

snadno dohledatelní prostřednictvím společných přátel – takže se tento způsob seznamování ukazuje jako poměrně neanonymní.

Martina: ...když mě třeba zaujme, tak si ten profil rozkliknu a koukám se na další fotky, podívám se, jestli máme nějaký společný přátele a pokud máme společný přátele, tak si na Facebooku najedu na společný přátele a díky tomu vlastně zjistíte to jméno, není to úplně totálně anonymní. A tam si toho člověka najdu a podívám se případně na další informace.

Vedle tohoto otevřeného přístupu a snahy o dohledatelnost, kdy se někteří lidé otvírají potenciálnímu partnerovi, jsou uživatelé, kteří volí přesně opačný přístup. V těchto chvílích bylo nejčastějším argumentem povolání – ať už se jedná o učitele nebo člověka pracujícího v médiích. Tito lidé nechtějí být s prostředím geolokačních sítí spojováni, právě proto, že se jedná o síť, jejichž mediální obraz je zaměřený zejména na hledání sexuálních partnerů. Někteří z těchto uživatelů se pak dokonce prezentují schválně odlišně, než jak se prezentují na jiných sociálních sítích.

Pavel: Nikdy a dokonce to dělám tak, že mám schválně jinou fotku, než na Facebooku, aby si tu fotku nemohl dát nikdo do vyhledávání a jednoduše mě připojit k mému profilu. Na ulici taky neříkáš všem lidem, jak se jmenuješ. Takže to dělám tak, že na profilech na sítích mám jinou fotku, než fotky na aplikacích. Vždycky se snažím, aby nebyla stejná jako na Facebooku.

3.2.4.3 Kritéria pro výběr ostatních uživatelů

V rámci prezentace jednotlivců mě zároveň zajímalo, jaké údaje hrají roli ve vztahu k výběru uživatelů, kteří jsou z jejich strany oslovení. Převážná většina participantů se shodla na tom, že prakticky nejdůležitějším kritériem pro výběr dalšího uživatele je vizuální informace, protože s ní mimo jiné přicházejí do styku jako první. Je to právě profilová fotografie, která rozhodne, zda bude zahájena komunikace či nikoliv. Slovy Jaroslava “*stojí tyto aplikace na tom, jak ten člověk vypadá. Na tom je postavená (...) celá její filozofie.*” A převážná většina participantů se na tomto tvrzení shoduje.

Martin: Ten profil musí bejt něčím zajímavěj, hlavně mě teda musí zaujmout ta fotka, to je jasný. To je ta první věc, první informace, s kterou přijdeš do styku a kterou registruješ. Je jedno jaká je tam vesměs fotka (...) rozhodně musí být aspoň trošku sexy a pak už se uvidí, co z toho bude.

V tomto ohledu záleží na individuálním nastavení a preferencích, s kterými uživatelé vstupují do těchto sítí. Jen stěží se dá určit pojetí atraktivity v očích jednotlivých uživatelů, ačkoliv se dají částečně vyzorovat určité podobnosti. Zejména u homosexuálně orientovaných uživatelů jsem v řadě případů pozoroval, že je pro tuto subkulturu důležitá tělesnost. Nemusí jít vždy nutně o svalnatou postavu, ale částečně je preferována postava sportovní.

Vojta: ...sexuálně asi přitažlivý profily možná dejme tomu (...) není to svlečený torzo, ale prostě sportovní postava. Asi mě přitahuje sportovní postava, ne vyrýsovaná. Vybírám si podle vzhledu, možná nad tím vzhledem může někdy vyhrát to vtipný...

Tyto nároky jsou mezi homosexuálními participanty vnímány a mohou způsobovat určité tlaky na vedení vlastní prezentace v rámci těchto prostředí. U heterosexuálních uživatelů je prakticky nemožné identifikovat jakékoliv společné vzorce, které by byly preferovány při výběru partnerů. V případě této skupiny hrají důležitou roli osobní sympatie, vtipnost v rámci profilových fotografií, ale i fyzické aspekty.

Martina: Vybírám si spíš podle fyzické věci, já jsem vždycky chodila s modrookejma klukama, takže se koukám i tady na to. Jako každé si myslím, že má nějaký takovej fyzické rys, který ho přitahuje, a u mě to jsou ty modré oči.

Dále je možné pozorovat jistý jazyk profilových fotografií, podle kterého se dá odhadovat, co konkrétní osoba v tomto prostředí hledá. Polosvlečené nebo různě obnažené fotografie značí, že uživatel hledá převážně sex. Profily bez fotografií nebo s blíže neurčitými fotografiemi ukrývají dva druhy uživatelů. Jedni si neprošli coming-outem a prezentování se v takovémto prostředí pro ně představuje riziko prozrazení jejich identity. Druhý typ uživatelů je pak ten, který si chce vybírat, takovýto uživatel se často prezentuje prostřednictvím fotografií až po zahájení komunikace. Podle některých uživatelů nebývá výjimkou, že se za profilem bez fotografie ukrývá osoba, která využívá tyto sítě primárně za účelem sexu. Tím se částečně potvrzuje pozorování Jaimeho Woo [2013], viz kapitola 1.5.3 *Vizuální sebe prezentace v prostředí LBDS*.

Karel: Z těch fotek je to prostě jasný, proč tam jsou a co chtějí. Máš tam třeba takový různý růžový holky, co tam jsou ve spodním prádle, takže z toho už poznáš, kam to směřuje.

Odpudivě jsou pak hodnoceny takové profily, které zachycující uživatele před drahými auty, v posilovně, selfie, fotografie před zrcadlem, skupinové fotografie, kde není

zcela jasný vlastník profilu nebo profily bez fotky či s blíže neurčitou fotografií, nebo ty které mají jako úvodní profilovou fotografií nastavenou atraktivní dívku, ale po zobrazení celého profilu ukazují, že se jedná o obézní uživatelku. I přes to však váha nebyla tak často zmiňovaným parametrem, který by měl bránit realizaci schůzky.

Monika: ...nesmí bejt vyfocenej před autem, v posilce, rejoskách. Na to mám všechny možný různý kritéria. Jo a i selfiečko před zrcadlem, tak ten jde hodně rychle. Musí ta fotka vypadat nějak přirozeně, že se nesnaží moc stylizovat a to je přesně můj typ.

Jedna část uživatelů se spokojí s informacemi, které získá z profilových obrázků a žádným dalším údajům nevěnuje zvláštní pozornost. Tito uživatelé se poté snaží sejít s oslovenou osobou co nejdříve. V druhé skupině pak pro každého uživatele hraje roli jiný aspekt. Mezi heterosexuálními ženami je to vedle vizuálních sympatií zároveň věk. Ukazuje se, že ženy k tomuto způsobu seznamování přistupují s cílem najít si vážný vztah, nikoliv krátkodobou či sexuální známost, i když se ani těmito stykům ve výsledku nebrání, jak ukazují v kapitole 3.2.3 *Sex dating prostřednictvím geolokačních sociálních sítí*.

Martina: Určitou roli pro mě hraje určitě věk. Mně je 26, tak to mám nastavený 27–40. Cizince si nevybírám, snažím se vybírat spíš Čechy, protože mi jde o především o vztah, než o nějakou krátkodobou úlet.

Dalšími faktory, které mohou hrát při výběru roli, jsou krátké, výstižné nebo vtipné popisky v profilech. Někteří uživatelé sází zároveň i na svůj humor a snaží se ho touto cestou prodat, což je některými konzumenty jejich profilů hodnoceno převážně kladně. V neposlední řadě pak homosexuální uživatelé koukají na sexuální preference, pokud se nedají samostatně vyfiltrovat a zároveň pokud jsou uživateli explicitně uvedeny v rámci jejich profilů. V případě sexuálních preferencí je nepsaným pravidlem, že pokud tyto informace nejsou v rámci profilu uvedeny, jsou sdělovány v průběhu interní komunikace.

Pavel: ...na tyhle údaje koukám, protože specificky u gayů jsou důležitý role v sexu a když vidím profil nějakýho týpka, který neodpovídá roli, po který koukám, tak je to pro mě automaticky pasé, protože vím, že i kdyby se mi třeba líbil jako můj partner, tak (...) v posteli by to nefungovalo, co se sexuálního kontaktu týče...

3.2.5 Charakter partnerských vztahů

Na vybraném vzorku uživatelů jsem pozoroval, že povaha partnerských vztahů je významně ovlivňována sociálními změnami, jimiž si uživatele prošli v relativně krátkém

časovém horizontu. Řada participantů poukazovala zejména na to, že zdrojem těchto změn je pracovní vytíženost a s tím související nedostatek volného času. Studie Marcela Tomáška [2006] poukazuje na to, že zaměstnanecké pozice stále více strukturují životní podmínky a intimní vztahy v mnoha zaměstnaneckých skupinách prostřednictvím požadavku flexibility pracovní síly (včetně „geografické flexibility“).

V tomto směru geolokační sítě nabízejí kompromis, kdy k nim uživatelé mohou přistupovat téměř odkudkoliv, ale povaha navázaných vztahů má ve většině popsanych případů krátkodobý charakter. Dlouhodobý vztah je některými participanty vnímán jako takový, který trval tři až čtyři měsíce. Tyto několikaměsíční zkušenosti převažují nad delší dobou trvání. Ve výjimečných případech byl prostřednictvím těchto sítí navázán roční vztah.

Miriam: ...devadesát procent těch schůzek, který proběhly, mělo spíš krátkodobější charakter. Většinou šlo o jednorázovou záležitost. Ze zbylých setkání se zpravidla vyvinuly několikátýdenní až několikaměsíční vztahy na nějaký tý milenecký bázi...

Pro většinu oslovených uživatelů představuje tento prostor místo, jehož prostřednictvím navážou kontakt s osobou, se kterou by se za normálních okolností nesetkali. Po přistoupení k osobnímu setkání se následně vidí jednou a poté se už vztah dále nevyvíjí. Příčinou je nedostatek vzájemných sympatií, nebo nedostatečná potřeba se s osloveným uživatelem znovu vidět. Dokonce i v rámci sexu převažují jednorázové akty. V těchto případech jsou uživatelé hnáni touhou po sexu a z jiného hlediska než sexuálního je oslovený uživatel nezajímá.

Radim: ...sešel jsem se párkrát s někým, kdo mě strašně sexuálně přitahoval, ten sex byl výbornej, ale už jsem neměl potřebu se s ním znovu sejít, protože to bylo přesně o tom, že jsme si to dopředu domluvili a už nás nic jinýho nezajímalo. Ten člověk mě v podstatě jinak, než na sex, nezajímá...

Spíše než k nalezení vážného vztahu popisují někteří uživatelé situace, kdy se jim touto cestou podařilo nalézt přátele, kamaráda s výhodami (tzv. *friend with benefits*) nebo dlouhodobějšího milence. V době sběru dat se tři participanti nacházeli na začátku nově navázaného vztahu prostřednictvím Tinderu.

Martina: ... teď randím s jedním chlapcem, kterého jsem tam potkala, a ten je zase úplně jinej. Je mu 36, má to už srovnaný, samozřejmě neříkám, že to vyjde, ale zatím je to fajn a nehrotím to.

3.3 Diskuse

3.3.1 Sex dating na pomezí fyzických a virtuálních vrstev

Klíčovým tématem mého výzkumu byla „role nových médií v současném sex datingu“. Potvrzuje se, že současná podoba sex datingu je do určité míry ovlivňována principem geolokace v rámci geolokačních aplikací. V těchto případech dochází k vrstvení virtuálních a fyzických míst a sjednocování jejich hranic. Před rozšířením internetu a technologií umožňujících komunikovat v rámci sdílených prostorů, bylo navazování nezávazných sexuálních styků spjata s celou řadou omezení – identifikací podobně smýšlejících lidí počínaje a limity spojené s geografíí konče. Účastníci těchto aktů byli nuceni improvizovat nebo cestovat do vyhlášených míst, kde k těmto aktům docházelo. Tyto způsoby sexuální interakce nejenom v rámci otevřených míst dostaly svá označení jako **hook-up**, **cruising**, **cottaging** a **dogging** [Bell, 2006; Nedbálková, 2000; Mowlabocus, 2010; Burton, 1985].

Internet následně poskytl celou řadu interakčních arén a platforem zaměřených na hledání (sexuálních) partnerů, mezi které patří již zmiňované chatovací místnosti, seznamovací služby nebo role-playing hry jako je například World of Warcraft nebo Second Life [Daneback, 2006; McGlotten, 2013]. Všechny tyto zmíněné sítě jsou však charakteristické svojí nemobilní povahou. Oproti tomu rozvoj chytrých telefonů a vývoj geolokačních sociálních sítí, jako je Tinder nebo Grindr, odstranil imobilitu předchozích sítí a nevystavuje uživatele omezením se na jedno konkrétní místo, odkud by bylo možné k těmto sítím přistupovat.

Podle Nancy Baym [2010] je sdílení stejné *pozicionality* podstatou pro pochopení toho, jak začínají mezilidské vztahy. Podle Baym je vznik mezilidských vztahů podmíněn možností interagovat s lidmi ve stejnou dobu, na stejném místě bez použití komunikačních technologií. Geolokační aplikace z tohoto principu vycházejí a pracují s blízkostí uživatelů jako žádná jiná komunikační technologie. Proto mě v rámci této studie zajímalo, jakou roli při setkávání hrají geolokační aplikace vycházející z fyzické geografie. Tyto sítě představují unikátní prostor, kde je on-line publikum připraveno k okamžité *osobní* interakci. Jejich funkcionalita se odvíjí od pohybu jednotlivých uživatelů, čímž dochází k rozšiřování možností interakce a ke generování nových potenciálních spojení mezi uživateli.

Ukazuje se, že tento princip se do jednání některých uživatelů promítá. Tyto sítě se rozpínají napříč prostorem a přetvářejí ho v místo, kde se pohybují potenciální sexuální

partneři, shlukující se ve formě bodů na jednotlivých digitálních mapách. Tím dostávám odpověď na hlavní výzkumnou otázku **Jakou roli v současném sex datingu a s ním spojeném sociálním jednání hrají mobilní aplikace založené na geolokaci?** Současný sex dating je prostřednictvím těchto sítí v rovině části vstupních interakcí digitalizovaný a ve spojení s chytrými telefony i plně mobilní a tedy připravený k poměrně snadné a rychlé konzumaci.

Tento způsob generování profilů formuje sociální jednání části uživatelů geolokačních služeb. Uživatelé postupně opouštějí zavedené způsoby filtrování a nechávají si další uživatele zobrazovat na základě proximity. Tím však v části těchto systémů dochází k distribuci tzv. **geoprostorové diskriminaci** o níž mluví například sociolog Gadelha [Transmediale 2014 afterglow, 2014] – ta se v tomto případě týká zejména služeb jako je Grindr, Badoo a částečně i aplikace Tinder, kde je nastavitelný perimetr, v jehož rámci tato aplikace vybírá uživatele k zobrazení. V těchto případech jsou uživatelé omezeni daným dosahem a počtem zobrazených profilů. Způsob filtrování na základě zeměpisné blízkosti a hustoty rozložení uživatelů v geografickém prostoru vnímám jako jedinečný pro toto prostředí, jejichž proměnlivé hranice stojí v protikladu k jakýmkoliv statickým službám v rámci prostředí internetu.

Není proto překvapením, že geolokační sítě začaly hrát roli při vyhledávání náhodných sexuálních styků, protože umožňují interakce v rámci sdíleného prostoru. Tím poskytují některým uživatelům nástroj, s jehož pomocí mohou realizovat konkrétní sexuální fantazie a ukojit momentální sexuální potřeby. Tím se dostávám k odpovědi na první vedlejší výzkumnou otázku: ***Jaké mají čeští heterosexuálně a homosexuálně orientovaní uživatelé zkušenosti se sex datinem v rámci prostředí geolokačních sociálních sítí?*** Z popsaných situací vyplývá, že s vyhledáváním čistě sexuálních styků mají zkušenosti někteří gayové, zatímco heterosexuálové využívají tyto sítě převážně k hledání a realizování *romantických schůzek*, které ale ve většině popsaných situací končí sexem ještě ten večer. Toto tvrzení platí pro můj kvalitativní vzorek.

V případě některých respondentů hrají tyto sítě roli klasické on-line seznamky, která má tu výhodu, že k ní mohou uživatelé přistupovat kdykoliv a odkudkoliv. Na těchto příkladech můžeme pozorovat snahu o navázání vážného vztahu, které je nejsilnější motivací mezi všemi uživateli těchto sítí. V druhém případě jsou tyto služby aktivně využívány jako interakční arény, v nichž uživatelé operují s cílem nalézt okamžité sexuální uvolnění. Následná selekce sexuálních partnerů probíhá dvojitým způsobem:

1) k výběru dochází v rámci celého městského celku. Tento postup je signifikantní pro uživatele, kteří bydlí v takových částech Prahy, kde se nachází málo uživatelů nebo je vygenerovaný vzorek statický. Sítě jsou využívány v cyklech a většinou při čekání nebo cestování městskou hromadnou dopravou.

2) k výběru dochází v rámci konkrétní lokality – nejčastěji v místě bydliště. V těchto případech hraje princip geolokace zásadní roli, protože se uživatelé omezují na bezprostřední blízkost. Z proximitou vyfiltrovaného vzorku uživatelů je prováděna selekce sexuálních partnerů. Tyto situace se týkají lokalit, v nichž dochází k velké fluktuaci uživatelů.

Vzhledem k tomu, že se tyto zkušenosti vztahují pouze k části gay uživatelů, ilustruje tato studie předpoklad, s kterým pracuje řada autorů ve svých studiích zaměřených na tuto subkulturu [Woo, 2013; Mowlabocus, 2010; Harrison, 2010, Halperin, 2012; Campbell, 2004; McGlotten, 2013], že homosexuální uživatelé navazují kontakty a komunikují svoje sexuální potřeby převážně on-line, zatímco heterosexuálové k těmto účelům volí spíše offline prostor. Zde se nabízí otázka, která mě v průběhu výzkumného šetření nenapadla: *Jakou roli v jejich jednání hraje předpoklad, že se v jejich blízkosti vyskytne atraktivní jedinec, o kterém tuší, že je v dané lokalitě jen po velice omezenou chvíli?*

Můj předpoklad, že by tato média mohla rozvolnit moralizující společenské konvence a stát se prostředkem, díky němuž bude pohlavní uspokojení dostupnější a méně problematické se ukazuje jako mylný. K rozvolnění moralizujících společenských konvencí u mých respondentů nedochází, protože se řada uživatelů o tomto způsobu navazování kontaktů a svých zkušenostech bojí mluvit. Ze sexu samotného se stává ještě dostupnější artikl, než v prostředí webových seznamek, protože je najednou v pohybu a napůl ve virtuálním a napůl v reálném prostoru. Podle mého pozorování to má v některých případech za následek jeho banalizaci a instrumentalizaci, kdy je sex je některými uživateli vyhledáván ve chvílích nudy, anebo při pocitech vzrušení bez jakéhokoliv zapojení nebo bližšího zájmu o druhého člověka.

Z výše načrtnutých situací, kdy tyto sítě svádějí uživatele dohromady, lze vyzkoušet i odpověď na druhou vedlejší výzkumnou otázku: ***Jakou roli při setkávání lidí on-line hraje princip geolokace a jakým způsobem ovlivňuje tento faktor viditelnost jednotlivých uživatelů geolokačních sociálních sítí?*** Geolokace je zásadní pro zobrazování nové sady profilů. Z poskytnutých dat je patrné, že tyto sítě umožňují do určité míry roztržštění městského celku na části, které jsou atraktivnější, protože se v nich pohybuje rozmanité

množství dalších uživatelů, což má dopad na změny v nabídce. Vedle těchto míst jsou pak části, které nemusí být vyhledávány, protože obsahují přibližně stejné portfolio uživatelů. Potvrzuje se, že tyto aplikace jsou čistě městskou záležitostí, protože na maloměstě a vesnicích je frekvence zobrazovaných profilů nižší, protože se v těchto lokalitách shlukuje velmi málo uživatelů. Zde vidím prostor pro další výzkum zaměřující se na homosexuální uživatele, pro které může být vytvoření sdíleného virtuálního místa důležité z hlediska začlenění se.

Ve městech geolokační aplikace pomáhají na určitou chvíli transformovat normativní veřejný prostor a pomáhají s identifikací dalších homosexuálních uživatelů ve sdíleném prostoru. Popisované situace jsou dvojího charakteru. Jedny se vztahují ke zkušenostem v rámci každodenního života v hlavním městě – ať už se jedná o cestování městskou hromadnou dopravou nebo užívání v místech, kde lidé tráví delší časový úsek (společenské akce, posilovna). V těchto chvílích dochází k potvrzení nebo vyvrácení, zda se jedná o gaye, a poté je v případě sympatií kontakt dále rozvíjen. Druhý případ se týká užití těchto služeb na dovolené, které mají charakter sběru informací o konkrétní lokalitě od místních lidí.

Poslední vedlejší výzkumná otázka týkající se těchto sítí zněla: ***Jak uživatelé řídí sebezprezentaci (identitu a identifikovatelnost) v prostředí geolokačních sociálních sítích?*** Tato prostředí nevynikají velkou variabilitou, proto se většina uživatelů omezuje převážně na prezentaci prostřednictvím profilových fotografií. Uživatelé, účastníci se tohoto výzkumu, přistupují k řízení sebezprezentace (vůči sobě i ostatním) kriticky a s rozvahou. Snaží se profilovat takovými prostředky, které odpovídají reálným skutečnostem. I přes to si uvědomují, že jsou jejich profily porovnávány s dalšími konzumenty a jsou nuceni volit takové výrazové prostředky, aby byl jejich profil žádoucí.

To zčásti formuje uživatelské strategie mých respondentů. Heterosexuální uživatelé se snaží prostřednictvím profilových fotografií komunikovat svoje charakterové rysy, zájmy nebo koníčky, zatímco homosexuální uživatelé volí takové prostředky, které se soustředí na tělesnost. Jaimeho Woo [2010] tvrdí, že pro některé geolokační sítě je charakteristický jeden konkrétní tělesný typ. Takže tu dominuje vizuální sebereprezentace, což v důsledku ovlivňuje i to, jaké formy sebeidealizace respondenti volí. Většina uživatelů se shoduje na tom, že textovou část nikdo nečte, proto se jedná o nejčastěji ignorovaný prvek těchto profilů. Část uživatelů se snaží toto prostředí rozšířit o další sociální sítě – nejčastěji o Instagram, kde je možné pozorovat přenesení určitých způsobů prezentace z prostředí jako je Grindr nebo Tinder. Dovolím si tedy formulovat spekulaci, že to může mít za následek částečné přetváření

Instagramu v jednu z největších globálních seznamek fungujících na bazálních základech location-based služeb.

Závěr

Tato práce si v úvodu stanovila za cíl zjistit, jakou roli hrají nová média založená na geolokaci v současné podobě sex datingu, a porovnat zkušenosti, které mají heterosexuálně a homosexuálně orientovaní uživatelé s tímto neanonymním digitálním prostředím shlukujícím fyzicky se pohybující jedince do jednoho fluidního virtuálního místa. S ohledem na to, že se ve středu zájmu této studie nachází chování a zkušenosti aktérů s prostředím těchto sítí, zvolil jsem metodu kvalitativního výzkumu, která směřuje k porozumění zkoumaného jevu a hledá podobnosti v každém subjektu zvlášť, což umožňuje znovu poskládat pozorované jevy v širších souvislostech. K výzkumu jsem vybral osmnáct komunikačních partnerů, kteří vyhovovali předem stanoveným kritériím.

Výsledky, ke kterým jsem došel, potvrzují, že geolokační sociální sítě jsou jedním z nástrojů, s jehož pomocí sociální aktéři redefinují sex a mezilidské vztahy. Současná podoba sex datingu je ovlivněná digitálními médii, která operují na principu geolokace. Tento princip umožňuje vytvořit průnik mezi virtuálními a fyzickými místy a sjednocovat jejich hranice. Uživatelé tak nejsou nuceni cestovat do konkrétních zón, v kterých mohou být tyto styky realizovány, ani vymýšlet složité strategie, jak komunikovat svoje potřeby v rámci veřejného prostoru, protože všechna tato omezení, která platila před rozšířením internetu, s těmito sítěmi mizí. Naopak dochází k vytváření privátních sdílených prostorů určených pro sexuálně motivovanou interakci potenciálně kdekoliv, kde dochází k přihlášení se k těmto službám.

Zjistil jsem, že principy filtrování jednotlivých uživatelů na základě různých parametrů se začínají posouvat do pozadí a při procesu „systematického uspořádání pohlavních styků“ začíná hrát významnou roli princip geolokace, který však uživatele může v určitých situacích limitovat na osoby z konkrétní lokality. Následná selekce probíhá na základě vyhodnocování vizuálních podnětů, které jsou získávány z profilových fotografií. Samotná geolokace tak může rozdělit digitální mapu konkrétního místa na části, které mohou být uživatelsky atraktivnější, protože zde dochází k větší fluktuaci uživatelů, zatímco v jiných místech dochází k zestatictění, protože je zde prezentovaná stále stejná sada profilů.

Není proto překvapením, že díky geolokačním vlastnostem se tyto sítě staly populárním nástrojem v rukou celé řady uživatelů právě proto, že umožňují interakce různé povahy v rámci dosahu několika málo kilometrů. Pohyb jednotlivých uživatelů na pomezí virtuálního a fyzického prostoru tak způsobuje ještě větší dostupnost sexu, než jak je tomu u webových seznamek. Z mé studie vyplývá, že s vyhledáváním čistě sexuálních styků mají

zkušenosti někteří gayové, zatímco heterosexuálové využívají tyto sítě převážně k hledání a realizování *romantických schůzek*, které ale ve většině popsanych situací končí také sexem ještě ten samý den. Všechny tyto akty jsou realizovány v rámci čistě privátních míst, proto zde vidím jistý posun od původních rysů sex datingu, kdy k některým sexuálním aktům docházelo mimo jiné na místech veřejných nebo poloveřejných [Bell, 2006; Nedbálková, 2000; Mowlabocus, 2010; Burton, 1985].

Ukázal jsem, že tato prostředí mají signifikantní dopad na sebe prezentaci jednotlivých uživatelů, kteří si uvědomují, že je jejich profil posuzován převážně na základě vizuálních informací. Jednotliví uživatelé se snaží být vnímáni jako atraktivní a komunikovat s ostatními uživateli. Pro tyto účely volí dostatečně adekvátní profilové fotografie v závislosti na tom, co zrovna v konkrétní chvíli hledají. Heterosexuální uživatelé se snaží prostřednictvím profilové fotografie sdělit svoje charakterové rysy, koníčky a zájmy, zatímco u vybraných gayů je důraz kladen na tělesnost. Někteří uživatelé se snaží tato omezená prostředí rozšířit o další sociální sítě jako je například Instagram, kam někteří převádějí způsoby prezentace z těchto prostředí a podílejí se tak na přetváření Instagramu v jednu z největších seznamek fungující na elementárních základech *location-based* služeb.

I když měl průběh tohoto výzkumného šetření svá omezení a nedostatky (viz kapitola 2.6 *Diskuze a limity výzkumu*), myslím si, že našel své opodstatnění jako explorační výzkum zaměřující se v současnosti na čím dál rostoucí popularitu těchto sítí. Do budoucna by se mohly podobně laděné výzkumy zaměřit na 1) to, jakou roli v těchto aktech hrají pocity osamění jednotlivých uživatelů, 2) jaký dopad má na chování předpoklad, že se v jejich blízkosti vyskytne atraktivní jedinec, o kterém tuší, že je v dané lokalitě jen po velice omezenou chvíli, 3) zkoumání negativních dopadů těchto sítí, 4) volené komunikační strategie a 5) na homosexuálně orientované uživatele z venkovských či izolovaných oblastí, pro které může být vytvoření virtuálního místa důležité, protože v dané lokalitě nemusí existovat fyzické místo, které by poskytlo těmto uživatelům prostor k socializaci.

Seznam obrázků

Obr. 1 Hlavní stránka aplikací (zleva) Grindr, Tinder, iBoys.	23
Obr. 2 Ukázka uživatelských profilů (zleva) Tinder, Grindr.....	28
Obr. 3 Ukázka převzetí způsobu sebe prezentace z Grindru na Instagram.....	78

Seznam použité literatury

- ADAMS, Mark, Jessica OYE a Trent PARKER. 2003. Sexuality of older adults and the Internet: From sex education to cybersex. *Sexual and Relationship Therapy*. 18(3): 405-415.
- AHLEMEYER, H. W. a D. LUDWIG. Norms of Communication and Communication as a Norm in the Intimate Social System. In: CAMPENHOUDT, Luc van. *Sexual interactions and HIV risk: new conceptual perspectives in European research*. Bristol, PA: Taylor, 1997, s. 22-43. ISBN 0748403469.
- ANAGNOSTOPOULOS, Christos, Stathes HADJIEFTHYMIADES a Kostas KOLOMVATSOS. Time-optimized user grouping in Location Based Services. *Computer Networks*. 2015, 81: 220-244. ISSN 13891286. Dostupné také z: <http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S1389128615000651>
- ARMSTRONG, E. A. a L. HAMILTON. Gendered Sexuality in Young Adulthood: Double Binds and Flawed Options. *Gender*. 2009-09-23, vol. 23, issue 5, s. 589-616.
- ASHFORD, Chris. The only gay in the village: Sexuality and the net. *Information*. 2006, vol. 15, issue 3, s. 275-289.
- ATTWOOD, Feona, 2002. Reading porn: The paradigm shift in pornography research. *Sexualities*, vol. 5, no. 1, s. 91-105. ISSN 1363-4607.
- ATTWOOD, Feona, 2006. Sexed up: Theorizing the Sexualization of Culture. *Sexualities*, vol. 9, no. 1, s. 77-94. ISSN 1363-4607.
- BAYM, Nancy K. *Personal connections in the digital age*. Malden, MA: Polity, 2010, vi, 184 p. ISBN 07-456-4332-9.
- BELL, D. Bodies, Technologies, Spaces: On 'Dogging'. *Sexualities*. 2006-10-01, vol. 9, issue 4, s. 387-407.
- BELL, David. Perverse dynamics, sexual citizenship and the transformation of intimacy. BELL, David a Gill VALENTINE. *Mapping desire: geographies of sexualities*. New York: Routledge, 1995, s. 304-317. ISBN 0415111641.
- BEN-ZE'EV, Aaron. 2004. *Love online: emotions on the Internet*. New York: Cambridge University Press, xii, 289 p. ISBN 05-218-3296-9.
- BIANCHI, Gabriel. Nové podoby sexuality, občianstva, noriem a reprodukcie: svet a Slovensko. *Sociologia*. 2013, vol. 45, č. 1, s. 5-26.

- BLACKWELL, C., J. BIRNHOLTZ a C. ABBOTT. Seeing and being seen: Co-situation and impression formation using Grindr, a location-aware gay dating app. *New media & society*. 2014, roč. 16, č. 1, s. 1-20.
- BLEYER, Jennifer. Dating: Love the One You're Near. *Psychology today*. 2014, vol 47, Issue 4, s. 36-38.
- BOGLE, Kathleen A. The Shift from Dating to Hooking up in College: What Scholars Have Missed. *Sociology Compass*. 2007, vol. 1, issue 2, s. 775-788.
- BROWN, Graham, Bruce MAYCOCK a Sharyn BURNS. Your picture is your bait: Use and meaning of cyberspace among gay men. *Journal of Sex Research*. 2005, vol. 42, issue 1, s. 124-151.
- BROWN, Jane D. Mass media influences on sexuality. *Journal of Sex Research*. 2002, 39(1): 42-45.
- BULLOCK, Denise. Lesbian Cruising. *Journal of Homosexuality*. 2004-07-13, vol. 47, issue 2, s. 1-31.
- BURTON, P. 1985. The Cottaging Taboo. *Gay Times*. (38).
- CAMPBELL, J. E. *Getting it on online: cyberspace, gay male sexuality, and embodied identity*. New York: Harrington Park Press, 2004, xiv, 221 p. ISBN 15-602-3432-6.
- COUCH, D. a P. LIAMPUTTONG. 2008. Online Dating and Mating: The Use of the Internet to Meet Sexual Partners. *Qualitative Health Research*. 18(2): 268-279.
- COOK, Ian, 2006. Western heterosexual masculinity, anxiety, and web porn. *The Journal of Men's Studies*, vol. 14, no. 1, s. 47-63. ISSN 1060-8265.
- COOPER, Al, Irene P. MCLOUGHLIN a Kevin M. CAMPBELL. 2000. Sexuality in Cyberspace: Update for the 21st Century. *CyberPsychology*. 3(4): 521-536.
- ČULÍKOVÁ, Martina. Geoprostorová revoluce: Location Based Services jako médium pro nové formy občanského aktivismu. Praha, 2013. 124 s. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví. Vedoucí práce Ing. Martin Souček, Ph.D.
- DAVENPORT, Blaise; Cronin, Elisabeth, 2001. E-rogenous zones : Positioning pornography in the digital economy. *The Information Society*, vol. 17, no. 1, s. 33-48. ISSN 0197-2243.
- DANEBACK, Kristian. 2006. *Love and sexuality on the internet*. Göteborg: Dept. of Social Work, Faculty of Social Sciences, Göteborg University, 121 p. ISBN 91-867-9658-5.

- DANEBACK, Kristian, Al COOPER a Sven-Axel MÅNSSON. 2005. An Internet Study of Cybersex Participants. *Archives of Sexual Behavior*. 34(3): 321-328.
- DANEBACK, Kristian, Sven-Axel MÅNSSON a Michaelw. ROSS. 2007. Using the Internet to Find Offline Sex Partners. *CyberPsychology*. 10(1): 100-107.
- DAVIS, Mark, Graham HART, Graham BOLDING, Lorraine SHERR a Jonathan ELFORD. 2006. E-dating, identity and HIV prevention: theorising sexualities, risk and network society. *Sociology of Health and Illness*. 28(4): 457-478.
- DEBORD, Guy. 2007. *Společnost spektáklů*. V Praze: Intu, 157 s. ISBN 978-80-903355-5-4.
- DE SOUZA E SILVA, Adriana. From Cyber to Hybrid: Mobile Technologies as Interfaces of Hybrid Spaces. *Space and Culture*. 2006-08-01, vol. 9, issue 3, s. 261-278.
- DE SOUZA E SILVA, Adriana a Jordan FRITH. Locational Privacy in Public Spaces: Media Discourses on Location-Aware Mobile Technologies. *Communication, Culture*. 2010, 3(4): 503-525. ISSN 17539129. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1111/j.1753-9137.2010.01083.x>
- DĚDKOVÁ, Lenka. 2009. *Partnerské vztahy na internetu a jejich přenos do reality*. Brno. Diplomová práce. Masarykova Univerzita v Brně, Fakulta sociálních studií, Katedra psychologie. PhDr. David Šmahel, Ph.D.
- DENZIN, Norman K a Yvonna S LINCOLN. *The SAGE handbook of qualitative research*. 3rd ed. Thousand Oaks: Sage Publications, c2005, xix, 1210 p. ISBN 07-619-2757-3.
- DIVÍNOVÁ, Radana. *Cybersex: forma internetové komunikace*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2005, 167 s. ISBN 80-725-4636-8.
- DÖRING, Nicola. Consensual sexting among adolescents: Risk prevention through abstinence education or safer sexting?. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*. 2014, vol. 8, issue 1, s. Dostupné z: <http://cyberpsychology.eu/view.php?cisloclanku=2014031401>
- DÖRING, Nicola M. 2009. The Internet's impact on sexuality: A critical review of 15years of research. *Computers in Human Behavior*. 25(5): 1089-1101.
- ELLISON, N. B., J. T. HANCOCK a C. L. TOMA. Profile as promise: A framework for conceptualizing veracity in online dating self-presentations. *New Media*. 2011, vol. 14, issue 1, s. 45-62.
- ENGLAND, Paula, Emily Fitzgibbons SHAFER, Alison C.K. FOGARTY. Hooking up and forming relationships on today's college campuses. In: KIMMEL, Michael S, Amy ARONSON a Michael S

KIMMEL. *The gendered society reader*. 3rd ed. New York: Oxford University Press, 2008, s. 531–593. ISBN 9780195337167.

FILIPOVÁ, Lenka. Seznamku Tinder používá přes 100 tisíc Čechů: Řeší, jak by vydělala. *Hospodářské noviny* [online]. Praha: Economia, a.s., 2015, 1996-2015 [cit. 2015-06-09]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-63614970-seznamku-tinder-pouziva-pres-100-tisic-cechu-resi-jak-by-vydelala>

FISCHEROVÁ, Michaela. *Jak uživatelé ovládají svou reputaci na internetu?*. Praha. 2014. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví.

FISMAN, R., S. S. IYENGAR, E. KAMENICA a I. SIMONSON. Gender Differences in Mate Selection: Evidence From a Speed Dating Experiment. *The Quarterly Journal of Economics*. 2006, 121(2): 673-697. ISSN 0033-5533. Dostupné z: <http://qje.oxfordjournals.org/cgi/doi/10.1162/qjec.2006.121.2.673>

FOUCAULT, Michel. *Dějiny sexuality I: Vůle k vědění*. Překlad Čestmír Pelikán. V Praze: Herrmann, 1999, 189 s. ISBN 80-238-5090-3.

FUGÈRE, Madeleine A., Carlos ESCOTO, Alita J. COUSINS, Matt L. RIGGS a Paul HAERICH. Sexual Attitudes and Double Standards: A Literature Review Focusing on Participant Gender and Ethnic Background. *Sexuality*. 2008, vol. 12, issue 3, s. 169-182.

GARCIA, Justin R., Chris REIBER, Sean G. MASSEY a Ann M. MERRIWETHER. Sexual hookup culture: A review. *Review of General Psychology*. 2012, vol. 16, issue 2, s. 161-176.

GIBSON, William. *Neuromancer*. Vyd. 4. Plzeň: Laser, 2010, 335 s. Mistrovská díla SF. ISBN 978-80-7193-318-2.

GIDDENS, Anthony. *Proměna intimity: sexualita, láska a erotika v moderních společnostech*. Vyd. 1. Překlad Ivo Možný. Praha: Portál, 2012, 215 s. ISBN 978-802-6201-755.

GLADWELL, Malcolm. *Mžik: jak myslet bez přemýšlení*. 1. vyd. v českém jazyce. Praha: Dokořán, 2007, 246 s. ISBN 978-80-7363-097-3.

GLENN, Norval D a Elizabeth MARQUARDT. *Hooking up, hanging out, and hoping for Mr. Right: college women on dating and mating today*. New York, N.Y.: Institute for American Values, c2001, 86 p. ISBN 19-317-6400-X.

GOFFMAN, Erving. The Interaction Order. *American sociological review*. Menasha, 1983, No. 1(Vol. 48): 1-17.

Grindr: Find gay, bi, curious guys for free near you with Grindr on the iPhone, Android and BlackBerry [online]. Grindr LLC, 2015 [cit. 2015-06-10]. Dostupné z: <http://grindr.com/>

HAJDOVÁ, Jana. *Právo, sexuální delikt a jeho pachatel (aktuální právní a psychologické otázky)*. Brno, 2007. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta, Katedra právní teorie. Vedoucí práce JUDr. Karin Brzobohatá, Ph.D.

HALPERIN, David M. *How to be gay*. Cambridge, Mass: Belknap Press of Harvard University Press, 2012. ISBN 978-067-4283-992.

HALPERN-FELSHER, B. L., J. L. CORNELL, R. Y. KROPP a J. M. TSCHANN. Oral Versus Vaginal Sex Among Adolescents: Perceptions, Attitudes, and Behavior. *PEDIATRICS*. 2005-04-01, vol. 115, issue 4, s. 845-851.

HARAWAY, Donna Jeanne. *Simians, cyborgs, and women: the reinvention of nature*. New York: Routledge, 1991, x, 287 p., 11 p. of plates. ISBN 04-159-0387-4.

HARDEY, Michael. Life beyond the screen: embodiment and identity through the internet. *The Sociological Review*. 2002, 50(4): 570-585.

HARRISON, DOUGLAS. 2010. No Body There: Notes on the Queer Migration to Cyberspace. *The Journal of Popular Culture*. 43(2): 286-308.

HATFIELD, Elaine, Elisabeth Sarah Steele HUTCHISON, Lisamarie BENSMAN, Danielle M. YOUNG a Richard L. RAPSON. 2012. Cultural, Social, and Gender Influences on Casual Sex: New Developments. MITCHELL, Jan M. Turner and Andrew D. *Social psychology new developments*. Hauppauge, NY: Nova Science Publishers. ISBN 9781620811900.

HELDMAN, Caroline a Lisa WADE. Hook-Up Culture: Setting a New Research Agenda. *Sexuality Research and Social Policy*. 2010, vol. 7, issue 4, s. 323-333.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 3. vyd. Praha: Portál, 2012, 407 s. ISBN 978-80-262-0219-6.

HEROLD, Edward S. a Dawn - arie K. MEWHINNEY. Gender differences in casual sex and AIDS prevention: A survey of dating bars. *Journal of Sex Research*. 1993, vol. 30, issue 1, s. 36-42.

HUBBARD, Phil. *Cities and sexualities*. 1st ed. New York: Routledge, 2011, xvi, 256 p. ISBN 978-041-5566-476

IYENGAR, Sheena S. a Mark R. LEPPER. When choice is demotivating: Can one desire too much of a good thing? *Journal of Personality and Social Psychology*. 2000, 79(6): 995-1006. ISSN 0022-3514. Dostupné z: <http://doi.apa.org/getdoi.cfm?doi=10.1037/0022-3514.79.6.995>

JEFFREYS, Sheila. *The spinster and her enemies: feminism and sexuality, 1880-1930*. North Melbourne, Vic.: Spinifex, 1997, xv, 237 p. ISBN 1 875559 63 9.

KLINENBERG, Eric. *Going solo: the extraordinary rise and surprising appeal of living alone*. New York: Penguin Books, 2013. ISBN 978-014-3122-777.

KREJČÍ, Eva. *(Non)konformita ve světě normativní sexuality*. Brno, 2013. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Katedra sociologie, Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce Mgr. Jana Sedláčková Křištoforyová.

KŘENEK, Jakub. *Jakými způsoby využívají geolokační sociální síť Foursquare její uživatelé ke kontrole a regulaci soukromí na ní*. Brno, 2013. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Katedra psychologie. Vedoucí práce Mgr. et Mgr. Hana Macháčková. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/333145/fss_b_a3/Prace_final.pdf

LEHTONEN, T. a P. MÄENPÄÄ. Shopping in the East Centre Mall. In: FALK, Pasi a Colin CAMPBELL. *The shopping experience*. Thousand Oaks, Calif.: Sage Publications, 1997, s. 136–165. Theory, culture. ISBN 0761950672.

LEIBLUM, Sandra a Nicola DÖRING. 2002. Internet sexuality: Known risks and fresh chances for women. In: *Sex and the Internet: a guidebook for clinicians*. New York: Brunner-Routledge, s. 19-45. ISBN 1583913556.

LEWIS, Melissa A., Hollie GRANATO, Jessica A. BLAYNEY, Ty W. LOSTUTTER a Jason R. KILMER. 2012. Predictors of Hooking Up Sexual Behaviors and Emotional Reactions Among U.S. College Students. *Archives of Sexual Behavior*. 41(5): 1219-1229.

MAZAR, Nina a Dan ARIELY. Dishonesty in Everyday Life and its Policy Implications. *Working Paper Series: (Federal Reserve Bank of Boston)*. 2006, 6(3): 1-41.

MACEK, Jakub. Nevyčíslitelné porozumění: Kvalitativní výzkum online sociálních sítí. *ProInflow: Časopis pro informační vědy*. 2012, (1): 137-151. ISSN 1804–2406. Dostupné také z: <http://www.phil.muni.cz/journals/index.php/proinflow/article/view/814/943>

MACEK, Jakub. *Poznámky ke studiím nových médií*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2013, 199 s. Media (Masarykova univerzita). ISBN 978-802-1065-284.

MCGLOTTEN, Shaka. *Virtual intimacies: media, affect, and queer sociality*. New York: Suny Press, 2013, viii, 170 pages. ISBN 978-143-8448-787.

MCGRATH, Felim. What to Know About Tinder in 5 Charts. *GlobalWebIndex: Know Your Audience™* [online]. Velká Británie: GlobalWebIndex, 2015, 2015 [cit. 2015-06-12]. Dostupné z: <http://www.globalwebindex.net/blog/what-to-know-about-tinder-in-5-charts>

MIOVSKÝ, Michal. *Příručka k provádění výběru metodou sněhové koule (snowball sampling)*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003, 108 s. Metodika, no. 1. ISBN 80-867-3408-0.

MITCHELL, Don. *The right to the city: social justice and the fight for public space*. New York: Guilford Press, c2003, viii, 270 p. ISBN 15-723-0847-8.

MOATTI, J-P., D. HAUSSER a D. AGRAFIOTIS. Understanding HIV Risk-related Behaviour: A Critical Overview of Current Models. In: CAMPENHOUDT, Luc van. *Sexual interactions and HIV risk: new conceptual perspectives in European research*. Bristol, PA: Taylor, 1997, s. 100-126. ISBN 0748403469.

MOWLABOCUS, Sharif. *Gaydar culture: gay men, technology and embodiment in the Digital Age*. Burlington, VT: Ashgate, 2010, p. cm. ISBN 978-140-9410-447.

NEDBÁLKOVÁ, Kateřina. Subkultura homosexuálů v Brně. *Sociologický časopis*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2000, vol. 26, č. 3, s. 317-332.

NEWARK-FRENCH, Charles. Mobile Dating Apps: The Second (Lady) Killer App Category. In: *Flurry Insights Blog* [online]. 2011, ©2015 [cit. 2015-05-01]. Dostupné z: <http://flurrymobile.tumblr.com/post/113370039435/mobile-dating-apps-the-second-lady-killer-app>

PAUL, E. L. a K. A. HAYES. The Casualties of 'Casual' Sex: A Qualitative Exploration of the Phenomenology of College Students' Hookups. *Journal of Social and Personal Relationships*. 2002, 19(5): 639-661. ISSN 0265-4075.

PAUL, Elizabeth L., Brian MCMANUS a Allison HAYES. "Hookups": Characteristics and correlates of college students' spontaneous and anonymous sexual experiences. *Journal of Sex Research*. 2000, vol. 37, issue 1, s. 76-88.

PITOŇÁK, Michal. *Queer geografie Česka: heteronormativita prostoru*. Praha, 2011. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje. Vedoucí práce RNDr. Jana Spilková, Ph.D.

POPE, Harrison G., Roberto OLIVARDIA, Amanda GRUBER a John BOROWIECKI. Evolving ideals of male body image as seen through action toys. *International Journal of Eating Disorders*. 1999, vol. 26, issue 1, s. 65-72.

RABUŠIC, Ladislav a Kateřina KEPÁKOVÁ. Sexuální chování adolescentů a riziko HIV. *Sociologický časopis*. 1999, 35(No. 2): 161-179. Dostupné také z:

http://sreview.soc.cas.cz/uploads/ea06d5a43a456ea9e06681b76cab06298e193aaf_208_161RABKE.pdf

PRZYBYLOVÁ, Pavla. *Metody antikoncepce - od historie po současnost*. Brno, 2010. Bakalářská práce. Masarykova univerzita v Brně, Pedagogická fakulta, Katedra rodinné výchovy a výchovy ke zdraví. Vedoucí práce PhDr. Jitka Reissmannová.

QUIROZ, P. A. From Finding the Perfect Love Online to Satellite Dating and 'Loving-the-One-You're Near': A Look at Grindr, Skout, Plenty of Fish, Meet Moi, Zoosk and Assisted Serendipity. *Humanity*. 2013, vol. 37, issue 2, s. 181-185.

RICE, Eric. Sex Risk among Young Men who have Sex with Men who use Grindr, a Smartphone Geosocial Networking Application. *Journal of AIDS*. 2012, vol. 01, S4.

ROBINS, Kevin. Kyberprostor a svět, ve kterém žijeme. *Revue pro média*. 2003, (5): 1-13. ISSN 1211-9938. Dostupné také z: http://rpm.fss.muni.cz/Revue/Revue05/preklad_robins_rpm5.pdf

ROBSON, Karen, Kirk PLANGGER, Jan KIETZMANN, Ian MCCARTHY a Leyland PITT. Understanding Gamification of Consumer Experiences. *Advances in Consumer Research*. 2014, 42(1): 352-356. ISSN 0098-9258.

SEAGE, George R., Kenneth H. MAYER, William R. LENDERKING, Cheryl WOLD, Michael GROSS, Robert GOLDSTEIN, Bin CAI, Tim HEEREN, Ralph HINGSON, et al. HIV and Hepatitis Infection and Risk Behavior in Young Gay and Bisexual Men. *Public health reports*. Hyattsville, Md.: U.S. Dept. of Health, Education, and Welfare, Public Health Service, Health Resources Administration, 1997, 112: 112-167. ISSN 0033-3549.

SEVCIKOVA, Anna a Kristian DANEBACK. 2011. Anyone who wants sex? Seeking sex partners on sex-oriented contact websites. *Sexual and Relationship Therapy*. 26(2): 170-181.

SIMMEL, Georg. *The sociology of Georg Simmel* (K. Wolff, Trans.) New York: Free Press. 1950.

STEHLÍKOVÁ, Džamila, Ivo PROCHÁZKA a Jiří HROMADA. *Homosexualita, společnost a AIDS v ČR*. Praha: Sdružení organizací homosexuálních občanů, c1995, 140 s.

STRASBURGER, V. Adolescents, Sex, and the Media: Ooooo, Baby, Baby—a Q. *Adolescent Medicine Clinics*. 2005, vol. 16, issue 2, s. 269-288.

SUTKO, D. M. a A. DE SOUZA E SILVA. 2011. Location-aware mobile media and urban sociability. *New Media*. 13(5): 807-823. ISSN 1461-4448.

- ŠMAHEL, David. 2003. *Psychologie a internet: děti dospělými, dospělí dětmi*. Praha: Triton, 158 s. Psychologická setkávání, sv. 6. ISBN 80-725-4360-1.
- THOM-SANTELLI, Jennifer, Alex AINSLIE a Geri GAY. Location, location, location: a study of bluejacking practices. In: *CHI '07 extended abstracts on Human factors in computing systems - CHI '07*. New York, New York, USA: ACM Press, 2007, s. 2693-2698. ISBN 9781595936424.
- TOMA, Catalina L. a Jeffrey T. HANCOCK. 2012. What Lies Beneath: The Linguistic Traces of Deception in Online Dating Profiles. *Journal of Communication*.62(1): 78-97.
- TOMÁŠEK, Marcel. Singles a jejich vztahy; kvalitativní pohled na nesezdané a nekohabitující jednotlivce v České republice. *Sociologický časopis*. 2006, 42(No. 1): 81-105.
- Transmediale 2014 afterglow -- Geographies of Sexualities. In: Youtube [online]. 02.04.2014 [vid. 2014-08-11].Kanál uživatele transmediale.
- TIKKANEN, Ronny a Michael W. ROSS. 2003. Technological Tearoom Trade: Characteristics of Swedish Men Visiting Gay Internet Chat Rooms. *AIDS Education and Prevention*. 15(2): 122-132.
- TURKLE, Sherry. *Alone together: why we expect more from technology and less from each other*. New York: Basic Books, 2012, xvii, 360 s. ISBN 978-0-465-03146-7.
- TURKLE, Sherry. 1995. *Life on the screen: identity in the age of the Internet*. New York: Simon, 347 s. ISBN 978-068-4833-484.
- VANĚČEK, Matěj. 2014. *Pornografie jako agens technologické změny: proměny vnímání tělesnosti a soukromí*. Praha. Rigorózní práce. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví. Vedoucí práce Mgr. Vít Šisler, Ph.D.
- WEEKS, Jeffrey. *The world we have won: the remaking of erotic and intimate life*. New York: Routledge, 2007, xvi, 269 p. ISBN 978-0415422017.
- WINETROBE, Hailey, Eric RICE, Jose BAUERMEISTER, Robin PETERING a Ian W. HOLLOWAY. Associations of unprotected anal intercourse with Grindr-met partners among Grindr-using young men who have sex with men in Los Angeles. *AIDS Care*. 2014, 26(10): 1303-1308. ISSN 0954-0121. Dostupné z:
<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09540121.2014.911811>
- WHITTY, Monica T. Revealing the 'real' me, searching for the 'actual' you: Presentations of self on an internet dating site. *Computers in Human Behavior*. 2008, 24(4): 1707-1723. DOI: 10.1016/j.chb.2007.07.002. ISSN 07475632. Dostupné také z:
<http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0747563207001215>

WOO, Jaime. *Meet Grindr: how one app changed the way we connect*. Canada: Jaime Woo, 2013.
ISBN 9780991870202.